

การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร

ปริญญาานิพนธ์
ของ
นิรมล สุวรรณโคตร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2553

การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร

ปริญญาานิพนธ์
ของ
นิรมล สุวรรณโคตร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

พฤษภาคม 2553

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร

บทคัดย่อ

ของ

นิรมล สุวรรณโคตร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษา

พฤษภาคม 2553

นิรมล สุวรรณโคตร (2553). การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร.

ปริญญาโท กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนารงค์,

รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม และ 2) เปรียบเทียบการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ภูมิภาค ความฉลาดทางอารมณ์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 314 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่า

1. นิสิตมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านในระดับมาก
2. นิสิตชายและหญิงมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
3. นิสิตที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดอื่นมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
4. นิสิตที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
5. นิสิตที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกลุ่มเพื่อนและด้านสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆไม่พบความแตกต่าง

THE ADJUSTMENT OF THE FIRST YEAR UNDERGRADUATE
STUDENTS AT NARESUAN UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
NIRAMOL SUWANNAKHOT

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Higher Education
at Srinakharinwirot University

May 2010

Niramol Suwannakhot. (2010). *The Adjustment of The First Year Undergraduate Students at Naresuan University*. Master Thesis. M.Ed. (Higher Education). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof. Dr.Achara Wattananarong, Assoc. Prof. Nipa Sripairot.

The purposes of this study were 1) to study the adjustment of the first year undergraduate students at Naresuan University in the aspects of learning, instructor, peer group, environment and activity and 2) to compare the adjustment of the first year undergraduate students at Naresuan University in overall and each aspect classified by gender, birth place, emotional intelligence and democratic child-rearing. The sample consisted of 314 first year undergraduate students in the first semester of the academic year 2009. The instrument was a five rating scale questionnaire. The statistics used for analyzing the data were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one way analysis of variance and Scheffe paired test.

The results of the study revealed that :

1. The adjustment of the first year undergraduate students in overall and each aspect was at a high level.
2. There was no significant difference between male and female students for the adjustment in overall and each aspect.
3. There was no significant difference between the students with different birth place in overall and each aspect.
4. There was no significant difference among the students with different emotional intelligence in overall and each aspect.
5. There was a significant difference among the students with different democratic child-rearing in overall at the level of .05. When each aspect was considered, it was found that there was a significant difference between the adjustment of the students in the aspects of peer group and environment at the level .05.

ปริญญาานิพนธ์

เรื่อง

การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร

ของ

นิรมล สุวรรณโคตร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการอุดมศึกษา

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

วันที่ เดือน พฤษภาคม พ.ศ.2553

คณะกรรมการควบคุมปริญญาานิพนธ์

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนางรงค์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน

(อาจารย์ ดร.สุวพร ตั้งสมวรพงษ์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนางรงค์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์)

..... กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ฉลอง ชาติรูประชีวิน)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาบัตรฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดีเป็นเพราะผู้วิจัยได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.อัฉรา วัฒนางรงค์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญาบัตร
รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์ กรรมการควบคุมปริญญาบัตร ที่ได้เสียสละเวลาอันมีค่า
เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำ ในการจัดทำงานวิจัยนี้ทุกขั้นตอน ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง
ไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.สุพร ตั้งสมรพงษ์ และ รองศาสตราจารย์
ดร.ฉลอง ชาติประวีณ กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติมในการสอบปากเปล่า ที่ให้ข้อเสนอแนะต่างๆ
เพื่อให้ปริญญาบัตรฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สุพร ตั้งสมรพงษ์ อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู
และ รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์วรรณ กิตติพร ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านในสาขาวิชาการอุดมศึกษา ที่ได้ให้ความ
อนุเคราะห์ และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้แก่ผู้วิจัยตลอดช่วงระยะเวลาที่ผ่านมา และขอขอบคุณ
พี่ๆ เพื่อนๆ ที่ไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้ทั้งหมด ที่คอยให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยในด้านต่างๆ
และเป็นกำลังใจให้เสมอมา

ขอขอบคุณนิสิต มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่กรุณาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงสำหรับ บิดา มารดา ที่ให้การอบรม
สั่งสอน สนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัยตลอดมา ขอคุณ คุณวิศรุต สุวรรณศรี และพี่ๆสาขาวิชา
การอุดมศึกษา ที่ช่วยเหลือ คอยให้กำลังใจสำคัญทำให้ผู้วิจัยทำปริญญาบัตรฉบับนี้สำเร็จลุล่วง
ไปได้ด้วยดี คุณค่าของปริญญาบัตรฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา
อาจารย์ และบุคคลที่เคารพรักทุกท่าน

นิรมล สุวรรณโคตร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	7
ความสำคัญของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	8
สมมติฐานของการวิจัย.....	11
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการปรับตัว.....	12
การปรับตัวของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา.....	22
การปรับตัวด้านการเรียน.....	24
การปรับตัวด้านผู้สอน.....	26
การปรับตัวด้านกลุ่มเพื่อน.....	28
การปรับตัวด้านสภาพแวดล้อม.....	29
การปรับตัวด้านกิจกรรม.....	30
ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษา.....	32
เพศกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษา.....	32
ภูมิลำเนาการปรับตัวของนิสิตนักศึกษา.....	33
ความฉลาดทางอารมณ์กับการปรับตัว.....	35
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับการปรับตัว.....	36
การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยนเรศวร.....	37
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	43
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	43
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ)	
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	50
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	52
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	72
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	72
วิธีดำเนินการวิจัย.....	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	72
สรุปผลการวิจัย.....	73
การอภิปรายผล.....	73
ข้อเสนอแนะ.....	82
บรรณานุกรม.....	83
ภาคผนวก.....	91
ภาคผนวก ก. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	92
ภาคผนวก ข. รายนามผู้เชี่ยวชาญและจดหมายขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ.....	102
ภาคผนวก ค. จดหมายขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล.....	106
ภาคผนวก ง. คำอธิบายจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็นรายข้อ.....	108
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	112

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา คณะและเพศ.....	44
2 การรวมคะแนนแต่ละด้านของความฉลาดทางอารมณ์.....	47
3 เกณฑ์ปกติของคะแนน EQ รวม ดี เก่ง สุข กลุ่มตัวอย่างช่วงอายุ 18-25 ปี.....	48
4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรเพศ ภูมิภาค ความฉลาดทางอารมณ์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย.....	53
5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับ ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและในแต่ละด้าน.....	55
6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับ ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านการเรียน เป็นรายชื่อ.....	56
7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับ ปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านผู้สอน เป็นรายชื่อ.....	57
8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับ ปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านกลุ่มเพื่อน เป็นรายชื่อ.....	58
9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับ ปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านสภาพแวดล้อม เป็นรายชื่อ.....	59
10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับ ปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านกิจกรรม เป็นรายชื่อ.....	60
11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับ ปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวรโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ..	61
12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับ ปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวรโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนก ตามภูมิภาค.....	62
13 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับ ปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวรโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตาม ความฉลาดทางอารมณ์.....	63

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
14 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวรโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย.....	64
15 เปรียบเทียบการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวรโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ.....	65
16 เปรียบเทียบการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวรโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามภูมิลำเนา.....	66
17 เปรียบเทียบการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวรโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามความฉลาดทางอารมณ์.....	67
18 เปรียบเทียบการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวรโดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย.....	68
19 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านกลุ่มเพื่อน จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย..	69
20 การทดสอบความแตกต่างของเป็นรายคู่ของการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย.....	70
21 การทดสอบความแตกต่างของการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เป็นรายคู่	71
22 ค่าอำนาจจำแนก(r) ของแบบสอบถามการปรับตัวของนิสิต.....	108

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	10

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สามารถเห็นได้จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ระบบการติดต่อสื่อสาร ซึ่งจากเดิมสังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรมก็ได้เปลี่ยนมาเป็นสังคมอุตสาหกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ ความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วนี้ได้ส่งผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตของคนในสังคมอย่างมากและต้องมีการพยายามที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว การปรับตัวของบุคคลในการอยู่ในสังคมจึงเป็นเรื่องสำคัญ และการที่บุคคล จะอยู่ในสังคมได้นั้นต้องเรียนรู้ในการปรับสภาพทางจิตใจ ทางกาย และไม่ว่าจะมีบทบาทใดหน้าที่ใดก็ตามจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับตัวเพื่อส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ การดำรงชีวิตในสังคม ปัจจุบันเมื่อต้องการมุ่งสู่ความสำเร็จในชีวิตจะต้องมีส่วนประกอบที่สำคัญคือการมีสุขภาพ จิตที่ดี จิตใจเข้มแข็ง กล้าตัดสินใจและแก้ไขปัญหาอุปสรรคที่เข้ามา ซึ่งบุคคลที่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ อย่างมีความสุขนั้นจะต้องมีความสามารถที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมนั้นๆ ได้เป็นอย่างดี การปรับตัว จึงเป็นส่วนสำคัญที่เข้ามามีบทบาทในชีวิตของคนเรามากที่สุด

นอกจากภาวะทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวแล้ว จารีตประเพณีและวัฒนธรรมของ กลุ่มซึ่งเป็นผู้สร้างและปรับปรุงจากสภาพแวดล้อมก็มีอิทธิพลต่อการปรับตัวเช่นกัน โดยมอร์เรอร์ (นิภา นิธยาน. 2540 : 110 ; อ้างอิงจาก Moorrer. 1990) ได้สรุปภาวะแวดล้อมทางวัฒนธรรม ไว้ดังนี้

1. วัฒนธรรมประกอบด้วยเครื่องมือต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทาง ธรรมชาติ อันได้แก่ สิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันที่มีมนุษย์สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ต่างๆ และ แบบแผนการกระทำรวมทั้งความเชื่อตั้งแต่ระเบียบกฎเกณฑ์ และหลักศีลธรรมจรรยาของสังคมไป จนถึงหลักการต่างๆ ทางวิชาการและหลักปรัชญาที่ช่วยให้คนเราอยู่ร่วมกันได้

2. วัฒนธรรมมีอิทธิพลสำคัญยิ่งต่อชีวิตในการสร้างวิถีชีวิตของคนตั้งแต่เกิด โดยไม่มีใคร รู้สึกตัว ทุกคนเกิดมาแล้วจำเป็นต้องเรียนรู้ขนบธรรมเนียมประเพณีและระเบียบแบบแผนของกลุ่ม โดยผ่านสถาบันทางสังคมนับแต่ครอบครัวเป็นต้นไปที่จะช่วยรากฐานให้แก่บุคคลทั้งในด้านความรู้สึก นึกคิด ความเข้าใจ การกระทำและความเชื่อ ตามที่ได้เรียนรู้จากชีวิตการอยู่ร่วมกัน ดังนั้นเราจะ สังเกตเห็นได้ว่าในหมู่คณะแต่ละกลุ่มแต่ละเหล่าจะมีวัฒนธรรมเป็นเสมือนเบ้าหล่อหลอมให้คน

กลุ่มนั้นมีวิถีชีวิต ความเชื่อ ภาษาพูด แบบแผนพฤติกรรมต่างๆ ตลอดจนการยึดถือค่านิยมแห่งชีวิตเป็นไปในแนวเดียวกัน

3. การปรับตัวตามแบบแผนของวัฒนธรรมแต่ละกลุ่มแต่ละเหล่า ต่างก็มีแบบแผนของระเบียบประเพณีและวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่มของตนซึ่งกำหนดพฤติกรรมที่คนในกลุ่มถือว่าดีงาม สมาชิกของสังคมใดสามารถประพฤติให้สอดคล้องกับมาตรฐานของสังคมได้ ย่อมเป็นที่ยอมรับและปรับตัวเข้ากับกลุ่มได้ดีตรงกันข้าม ถ้าผู้ใดประพฤติผิดจากมาตรฐานของสังคมย่อมประสบปัญหาและความยุ่งยากในการปรับตัวเข้ากับกลุ่มสังคมนั้น

นอกจากนี้ วิลเลียมสัน (พระมหามานตรี สามารถไทย. 2548 : 19;อ้างอิงจาก Williamson. 1949) ผู้นำทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบนำทางมีความเชื่อว่า มนุษย์มีสติปัญญาและเหตุผล ตลอดจนมีแนวโน้มที่จะพัฒนาตนเองได้ แต่การที่จะพัฒนาอย่างเต็มที่นั้นต้องอาศัยความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะจากสังคมที่แวดล้อมเขาอยู่ การที่บุคคลมีการปะทะสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคมทำให้เขามองเห็นและรู้จักตนเองในด้านต่างๆ เช่น ความรู้ความสามารถ ความสนใจ ค่านิยมและทัศนคติ ความต้องการและเป้าหมายที่เขาเลือก ขณะเดียวกันก็ได้เรียนรู้จากผู้อื่นได้รับข้อมูลและประสบการณ์ทางสังคมด้านต่างๆ เช่น ค่านิยมในสังคม มาตรฐานและข้อจำกัดทางสังคม ปัญหาต่างๆ ในสังคม ตลอดจนวิธีการที่จะจัดการแก้ไขทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้น บุคคลจะสามารถปรับตัวได้ถ้าเขามีความรู้ความเข้าใจตัวเอง รู้จักและเข้าใจสังคม เพราะเขาจะสามารถตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินชีวิต หรือแก้ปัญหาได้อย่างมีทิศทางและมีเหตุผล โดยการใช้ข้อมูลที่เขาได้จากประสบการณ์ในสังคมมาประกอบในการที่จะพิจารณาจนสามารถสร้างความสอดคล้องหรือยืดหยุ่นระหว่างความต้องการและเป้าหมายที่พึงประสงค์ของคนกับสภาพทางสังคม จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของบุคคลดังกล่าวอาจสรุปได้ว่า บุคคลจำเป็นต้องมีการปรับตัวเพื่อสามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้

สำหรับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้นจะเกิดเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงจากการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาไปศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงสังคม สภาพแวดล้อม วิธีการเรียนการสอน การใช้ชีวิตด้านต่างๆ ทำให้นิสิตนักศึกษาต้องมีการปรับตัว การจัดการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงจากระดับมัธยมศึกษา ที่เป็นปัญหาคือการเรียนโดยเฉพาะ นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งส่วนมากจะไม่คุ้นเคยกับลักษณะวิธีการเรียนในระดับอุดมศึกษา จึงอาจเกิดความสับสน ท้อแท้ต่อการเรียน ดังนั้น การปรับตัวให้เข้ากับลักษณะการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาซึ่งมีความแตกต่างจากการเรียนการสอนระดับมัธยมศึกษาโดยนิสิตนักศึกษาที่พยายามตั้งใจและสามารถปรับตัวได้ จะทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพ สาเหตุอีกประการหนึ่งของปัญหา

คือ วัยของนิสิตนักศึกษาซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นอันเป็นช่วงอายุที่นิสิตนักศึกษาจะมีความเปลี่ยนแปลงทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม การที่เด็กวัยรุ่นต้องปรับตัวตามสภาพแวดล้อมและเพื่อความสำเร็จของชีวิต ทำให้บางคนมีปัญหาด้านการปรับตัว ซึ่งปรากฏออกมาหลายลักษณะแตกต่างกันไป (จรววยพร กาญจนโชติ. 2536 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับ ศุภวดี บุญญวงศ์ (2539 :11) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การเปลี่ยนแปลงสถานที่เรียนย่อมจะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามมา นิสิตนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งเปลี่ยนสถานที่เรียนจากโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาไปสู่สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา จึงมีภาระหน้าที่ที่ต้องพยายามปฏิบัติให้ลุล่วงหลายด้าน อาทิ การสร้างแบบแผนการปรับตัวและบุคลิกภาพที่ดี การต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเรียนได้สำเร็จและปรับตัวเข้ากับสังคมใหม่ได้ การตัดสินใจเลือกค่านิยมเพื่อเป็นหลักยึดเหนี่ยวในการดำเนินชีวิตเหล่านี้เป็นต้น หากนิสิต นักศึกษาไม่สามารถปรับตัวได้ในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อ อันเป็นช่วงวิกฤตแห่งการปรับตัวที่สำคัญนี้และไม่ได้รับการแนะแนวทาง การดูแลเอาใจใส่และความเข้าใจอันดีจากบิดามารดา อาจารย์ ตลอดจนผู้ใหญ่ที่เกี่ยวข้องดีพอจะส่งผลให้ปัญหาต่างๆ ที่พบในชีวิตเพิ่มมากขึ้นทุกทีจนอาจกลายเป็นโรคประสาท โรคจิตหรือบางรายต้องหาทางออกในรูปแบบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการใช้จ่ายเสพติดพยายามฆ่าตัวตาย แยกตัวออกจากสังคม หรือปฏิเสธระเบียบกฎเกณฑ์ทางสังคมในการปรับตัวของนิสิตนักศึกษานั้น ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวมีปัจจัย ดังที่ ดุษฎี กิตติโมรกุล (2536 :7) ได้กล่าวถึงปัญหาของนักศึกษาที่จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโดยการสอบเทียบว่า ประสบปัญหาวุฒิภาวะทางอารมณ์ทำให้เกิดปัญหาในการปกครองหลายคนกลายเป็นผู้ที่ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ขาดการพัฒนาในด้านสังคม และด้านอื่นๆ ซึ่ง ลำเนาวิ ขจรศิลป์ (2537 : 84-89) กล่าวว่า นักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายหรือผู้ใหญ่ตอนต้น เป็นวัยที่มีประสบการณ์ในชีวิตน้อย เป็นวัยที่ต้องปรับตัวในสภาพการณ์ต่างๆ อีกประการหนึ่งนักศึกษาที่ไม่มีรายได้จึงต้องพึ่งพาอาศัยบิดามารดา นอกจากนี้การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการศึกษาในชั้นสูงจะต้องใช้สติปัญญาและทักษะในการศึกษามากจึงทำให้นักศึกษาเกิดความวิตกกังวลและเกิดปัญหาได้เช่นกัน นอกจากนี้ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 :7) กล่าวว่า นิสิตนักศึกษาจำเป็นต้องศึกษาและเข้าใจสภาพของนักศึกษาเพื่อให้ลดความกังวลและความเครียดลงโดยเฉพาะ นิสิต ชั้น ปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 ซึ่งใหม่ต่อสถาบันและสิ่งแวดล้อม วิธีการศึกษา เพื่อนและอาจารย์ นิสิตนักศึกษาจะประสบความสำเร็จว่าเหว่ สับสน และความเครียดมากเนื่องจากจดคำบรรยายไม่เป็น ไม่รู้จักวิธีการค้นคว้าหาความรู้ในสถานการณ์การศึกษาใหม่ที่แตกต่างจากสภาพมัธยมศึกษานั้นมีผลทำให้นักศึกษาเกิดความคับข้องใจ ประจวบกับความไม่เคยชินกับระบบอาจารย์ที่ปรึกษาดีพอ ไม่สามารถจะยึดใครเป็นที่พึ่งเมื่อประสบปัญหาด้านการเรียนหรือการปรับตัว

มหาวิทยาลัยนเรศวรเป็นสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ซึ่งได้จัดตั้งโดยเริ่มต้นจากการเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก ในปี พ.ศ.2510 และได้ยกฐานะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒพิษณุโลกเป็นมหาวิทยาลัยนเรศวร ในปี พ.ศ.2533 มหาวิทยาลัยนเรศวรได้มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและสาขาวิชาต่างๆ มีทั้งระดับประกาศนียบัตร ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก นอกจากนี้ยังได้เปิดสอนที่วิทยาเขตสารสนเทศ พะเยา จำนวนสองระดับคือ ระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท โดยทำการเปิดสอนจำนวน 17 คณะและบัณฑิตวิทยาลัย มีจำนวนนิสิตในปีการศึกษา 2552 แบ่งเป็นระดับปริญญาตรี ภาคปกติและภาคพิเศษ จำนวน 18,506 คน ระดับปริญญาโท จำนวน 5,088 คน ระดับปริญญาเอก จำนวน 382 คน รวมทั้งสิ้น 23,976 คน โดยมีวิทยาเขตสารสนเทศพะเยา จำนวน 2 ระดับ คือระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท ทำหน้าที่ตามภารกิจหลักคือผลิตบัณฑิต วิจัย บริการทางวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยมีนโยบาย มุ่งกระจายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรในภูมิภาคโดยเฉพาะในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก พิจิตร สุโขทัย กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ ตาก นครสวรรค์ อุทัยธานี และจังหวัดพะเยาโดยการจัดการเรียนการสอน ในสาขาวิชาต่างๆ ทั้งกลุ่มสังคมศาสตร์ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ การเรียนการสอนมหาวิทยาลัยนเรศวรได้มีการขยายโอกาสและขยายจำนวนผู้เข้าศึกษาต่อโดยรับผู้เรียนจบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยได้พัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยและตอบสนองความต้องการของตลาดที่มุ่งแสวงหาองค์ความรู้ในสาขาวิชาชีพที่ถนัด เนื่องจากหลักสูตรต่างๆ ของมหาวิทยาลัยดำเนินการโดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงและเคลื่อนไหวให้ก้าวทันโลกตลอดเวลา (มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2553 : ออนไลน์)

สำหรับนิสิตที่เข้ามาศึกษาในระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 นั้น มีทั้งนิสิตที่มีการสอบคัดเลือกโดยทางมหาวิทยาลัยดำเนินการรับตรง(โควตา) 70 % และการสอบ Admission 30% ดังนั้นนิสิตที่เข้ามาศึกษาจึงเป็นนิสิตที่มาจากทุกภูมิภาคซึ่งมีความแตกต่างกัน การที่นิสิตได้เข้ามาใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัย นิสิตจะต้องพบวิธีการเรียนการสอนที่ต่างจากเดิม สภาพแวดล้อม หลักสูตร อาจารย์ การเข้าร่วมกิจกรรม รวมไปถึงการอยู่ร่วมกับสังคมกลุ่มเพื่อนในมหาวิทยาลัย นิสิตจะต้องรู้จักแบ่งเวลาและรับผิดชอบตนเอง ซึ่งนิสิตบางคนต้องพบกับปัญหาเข้าเรียนไม่ทันบ้าง

จดบรรยายไม่ทันบ้าง อาจารย์สอนเร็วบ้าง นอกจากนี้ยังต้องทำกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยและรุ่นพี่จัด และการปฏิบัติตนตามกฎระเบียบของทางมหาวิทยาลัยเพื่อฝึกให้นิสิตเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถต่อไป

ดังนั้นเมื่อเข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษาต้องมีการปรับตัวในทุกๆ ด้านเพื่อให้ประสบความสำเร็จ ทั้งด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม ซึ่งจากการสัมภาษณ์นิสิตเกี่ยวกับการปรับตัวด้านต่างๆ พบว่า

1. ด้านการเรียน นิสิตบางคนยังปรับตัวเกี่ยวกับระบบการเรียนในโรงเรียนมาสู่ระบบการเรียนในระดับมหาวิทยาลัยไม่ได้ เพราะบางรายวิชาสอนแบบบรรยายและนิสิตจะจดคำบรรยายไม่ทัน (อนุสรณ์ ภูมิสำนันท์. 2551 : สัมภาษณ์.) นอกจากนี้ยังไม่กล้าซักถามในขณะที่มีข้อสงสัยในการเรียนโดยเฉพาะรายวิชาที่เรียนรวมกันหลายคณะ มีจำนวนนิสิตเยอะ ส่วนใหญ่จะซักถามเพื่อนที่เข้าใจและใช้เครื่องบันทึกเสียงช่วยในการฟังการบรรยาย (มัลลิกา ต้นธีระพงศ์. 2551: สัมภาษณ์.) ในการเรียนการสอนที่มีนิสิตมากนิสิตคุยกันเสียงดังรบกวนผู้อื่น แต่ในวิชาหลักที่นิสิตเรียนไม่เข้าใจทางมหาวิทยาลัยจะมีการจัดติวพิเศษเพื่อทำการทบทวนโดยรุ่นพี่ในคณะหรืออาจารย์ ผู้สอนในรายวิชานั้นนัดชั่วโมงในช่วงหลังเลิกเรียนให้นิสิตที่สนใจมาเรียนได้ (มนตรี สุขน่วม. 2551 : สัมภาษณ์.) นอกจากนี้นิสิตต้องมีความรับผิดชอบในการเรียนและในเรื่องต่างๆ เพราะปัญหาที่ต้องเดินเรียนต้องใช้เวลาในการเดินทางทำให้เสียเวลาในการไปห้องเรียน เนื่องจากรถที่นิสิตใช้บริการสำหรับการเดินทางมาเรียนบางเวลามาช้าและจำนวนนิสิตเยอะทำให้ไม่เพียงพอต่อผู้ใช้บริการ (นรากร เส็งเล็ก. 2551 : สัมภาษณ์.)

2. ด้านผู้สอน อาจารย์เปิดโอกาสให้นิสิตซักถามเมื่อสอนเสร็จ แต่นิสิตไม่กล้าซักถาม อาจเนื่องจากห้องเรียนรวมมีนิสิตเยอะ เมื่อไม่เข้าใจจะถามเพื่อนเป็นส่วนใหญ่ (ปาริชาติ มุงคุณ. 2551 : สัมภาษณ์.) นิสิตยังไม่ค่อยคุ้นเคยกับอาจารย์ผู้สอนอาจเนื่องจากเป็นนิสิตปี 1 จึงยังไม่มีความสนิทสนมกับอาจารย์เท่าที่ควร ในขณะที่เข้าเรียนนิสิตไม่กล้าซักถาม อาจารย์ที่ใจดีนิสิตก็กล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัยแต่วิชาที่อาจารย์ดุนิสิตจะไม่กล้าซักถาม (อนุสรณ์ ภูมิสำนันท์. 2551 : สัมภาษณ์.) อาจารย์ผู้สอนใช้ Power Point ในการสอนเป็นส่วนใหญ่ และในบางวิชาอาจารย์ผู้สอนจะสอนแบบท่องในหนังสือเรียนทำให้รู้สึกไม่กระตือรือร้น (ศรณกร พูลเกียรติ. 2551: สัมภาษณ์.)

3. ด้านกลุ่มเพื่อน นิสิตที่เรียนปี 1 ทางมหาวิทยาลัยมีระเบียบให้นิสิตชั้นปีที่ 1 อยู่หอพักที่มหาวิทยาลัยจัดให้ ดังนั้นนิสิตจะใช้ชีวิตอยู่กับเพื่อน สามารถเข้ากับเพื่อนและทำงานกลุ่มร่วมกันได้ดี นอกจากนี้เพื่อนยังคอยให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำได้ดี(อนุสรณ์ ภูมิสำนันท์. 2551:

สัมภาษณ์.) แต่นิสิตบางคนชอบทำงานเดี่ยวเพราะคิดว่างานกลุ่มมีบางคนที่ไม่รับผิดชอบเมื่อมอบหมายงานให้ทำ นิสิตจะไม่ยอมช่วยเพื่อนในกลุ่ม (มัลลิกา ตันธีระพงศ์. 2551: สัมภาษณ์.) และการเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นเรื่องที่ต้องปรับตัวซึ่งเพื่อนบางคนชอบอยู่คนเดียว แต่ส่วนใหญ่จะอยู่กันเป็นกลุ่ม สามารถให้ความร่วมมือแสดงความคิดเห็นกับเพื่อนได้ดี (มนตรี สุขนุ่ม. 2551 : สัมภาษณ์.)

4. ด้านสภาพแวดล้อม สภาพบริเวณในมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่สะอาดเรียบร้อย นอกอาคารเรียนอากาศยังร้อนไม่มีต้นไม้ใหญ่ปกคลุม ส่วนที่นั่งพักผ่อนมีเพียงพอเหมาะสมกับการอ่านหนังสือ(มัลลิกา ตันธีระพงศ์. 2551 : สัมภาษณ์.) การเรียนที่ต้องเดินทางไปเรียนตามอาคารเรียนต่างๆ ในช่วงแรกเดือนร้อนเพราะไม่มีรถส่วนตัวทำให้ไปเรียนไม่ทันเนื่องจากหาอาคารเรียนไม่เจอและอาคารเรียนอยู่ห่างกัน เมื่ออยู่นานไปก็เริ่มปรับตัวได้ บริเวณในห้องเรียนสะอาด อากาศในห้องเรียนค่อนข้างหนาว (นรากร เส็งเล็ก. 2551: สัมภาษณ์.)

5. ด้านกิจกรรม นิสิตทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งถ้ามีเวลาว่างจากการเรียนก็ชวนเพื่อน เข้าร่วมกิจกรรม เพราะคิดว่ากิจกรรมได้สร้างประสบการณ์ให้กับการใช้ชีวิตในสถานที่อยู่ในมหาวิทยาลัยได้ (ศุภนกร พูลเกียรติ. 2551 : สัมภาษณ์.) ในบางกิจกรรมส่งผลต่อการเรียนซึ่งเป็นกิจกรรมที่เล็กดีทำให้ นิสิตตื่นมาในตอนเช้ารู้สึกง่วงนอนในขณะที่เข้าเรียน มีความอ่อนเพลีย แต่ส่วนใหญ่กิจกรรมที่มหาวิทยาลัยจัด นิสิตมีความสนใจและเต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม (มนตรี สุขนุ่ม. 2551 : สัมภาษณ์.) แต่บางคนสามารถปรับตัวได้ดีโดยเข้าร่วมกิจกรรมที่ทางมหาวิทยาลัยจัดเต็มที่และให้ความสนใจในทุกกิจกรรมและคิดว่าไม่ส่งผลต่อการเรียนมากนักแต่เป็นสิ่งที่ผ่อนคลายจากการเรียนและเป็นโอกาสสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนๆ ต่างสาขา (ปาริชาติ มุงคุณ. 2551 : สัมภาษณ์.)

จากสภาพปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม ซึ่งผลการศึกษาจะเป็นแนวทางในการวางแผน ป้องกัน แก้ไขปัญหาและการให้ความช่วยเหลือ นิสิตให้มีการปรับตัวที่ดี มีสุขภาพจิตที่ดี ตลอดจนเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย เป็นข้อพิจารณาในการปรับปรุงด้านการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและส่งเสริมสนับสนุนให้นิสิตประสบความสำเร็จในการศึกษาอันจะส่งผลให้นิสิตสำเร็จเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพในอนาคต

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม
2. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ภูมิลำเนา ความฉลาดทางอารมณ์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร มหาวิทยาลัยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการช่วยเหลือการปรับตัวของนิสิตได้ตรงกับสภาพปัญหาต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ภาคปกติ มหาวิทยาลัยนเรศวร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 4,196 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 1.1 เพศ จำแนกเป็น
 - 1.1.1 เพศชาย
 - 1.1.2 เพศหญิง
 - 1.2 ภูมิลำเนา
 - 1.2.1 อยู่ในจังหวัดพิษณุโลก
 - 1.2.2 อยู่ในจังหวัดอื่น
 - 1.3 ความฉลาดทางอารมณ์
 - 1.3.1 สูงกว่าปกติ
 - 1.3.2 ปกติ
 - 1.3.3 ต่ำกว่าปกติ

1.4 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

1.4.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมาก

1.4.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยปานกลาง

1.4.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยน้อย

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ การปรับตัว 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การปรับตัว** หมายถึง การแสดงออกของนิสิตในการพยายามที่จะปฏิบัติตนเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆ เพื่อรักษาความสมดุลของชีวิต เป็นผลให้เกิดความสุขกายสบายใจ ประสบความสำเร็จในการเรียนและการใช้ชีวิตเป็นนิสิต ซึ่งผู้วิจัยได้แบ่งการปรับตัวออกเป็น 5 ด้าน คือ

1.1 **ด้านการเรียน** หมายถึง การที่นิสิตสามารถ มีความรับผิดชอบ มีความเอาใจใส่ในการเรียน มีความขยัน มีสมาธิ ติดตามการเรียนได้ทันเวลา กล่าวอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับเนื้อหาความรู้กับอาจารย์ ทบทวนบทเรียน การเตรียมความพร้อมในการเรียน

1.2 **ด้านผู้สอน** หมายถึง การที่นิสิตสามารถเข้าใจถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนของอาจารย์ มีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ได้อย่างเหมาะสม มีความสุภาพอ่อนน้อม มีทัศนคติที่ดีต่ออาจารย์ ปรีक्षाปัญหาเรื่องการเรียนและเรื่องทั่ว ๆ ไปกับอาจารย์ เอาใจใส่ในงานที่อาจารย์มอบหมาย ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ปรับปรุงแก้ไขสิ่งที่อาจารย์แนะนำ

1.3 **ด้านกลุ่มเพื่อน** หมายถึง การที่นิสิตสามารถอยู่ร่วมกับกลุ่มเพื่อนนิสิตได้อย่างมีความสุข มีมนุษยสัมพันธ์กับเพื่อน เข้ากับเพื่อนได้ดี เคารพในสิทธิของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การให้ความช่วยเหลือเพื่อน การแสดงความห่วงใยซึ่งกันและกัน การแสดงความคิดเห็นและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ให้ความร่วมมือในการทำงาน มีความมั่นใจในตนเอง

1.4 **ด้านสภาพแวดล้อม** หมายถึง การที่นิสิตสามารถปรับตัวให้เข้ากับลักษณะใดๆ ภายในมหาวิทยาลัย ได้แก่ บรรยากาศ วัตถุ สิ่งของ ความเพียงพอสำหรับนิสิตและลักษณะบริเวณอาคารสถานที่ที่จะส่งเสริมและเอื้ออำนวยต่อชีวิตการปรับตัวของนิสิต

1.5 **ด้านกิจกรรม** หมายถึง การที่นิสิตสามารถตัดสินใจเลือกกิจกรรมที่สนใจ เข้าร่วมตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัยได้อย่างเต็มใจ สามารถเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่นได้อย่างมี

ความสุข การรู้จักการเป็นผู้ตามและผู้นำที่ดี การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เข้าใจและเห็นประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม การแสดงความสามารถของนิสิต

2. ภูมิลำเนา หมายถึง ถิ่นที่อยู่อาศัยของนิสิต แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

2.1 **อยู่ในจังหวัดพิษณุโลก** หมายถึง นิสิตที่อยู่ในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล จังหวัดพิษณุโลก

2.2 **อยู่ในจังหวัดอื่น** หมายถึง นิสิตที่อาศัยอยู่ในจังหวัดอื่นที่ไม่ใช่ในเขตและนอกเขตจังหวัดพิษณุโลก

3. **ความฉลาดทางอารมณ์** หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตของนิสิตร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์และมีสุข ซึ่งครอบคลุม 3 องค์ประกอบ ตามแนวการวัดความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2543) ซึ่งกรมสุขภาพจิตแบ่งปัจจัยความฉลาดทางอารมณ์ที่สำคัญออกเป็น 3 องค์ประกอบดังนี้

3.1 **ด้านดี** หมายถึง ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง รู้จักเห็นใจผู้อื่นและมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ประกอบด้วยความสามารถ 3 ด้านคือ ด้านความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง ได้แก่ รู้อารมณ์และความต้องการของตนเอง สามารถควบคุมอารมณ์และความต้องการได้ และแสดงออกอย่างเหมาะสม ด้านความสามารถในการเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ได้แก่ ใส่ใจผู้อื่น มีความเข้าใจและยอมรับผู้อื่น รวมถึงแสดงความเห็นใจอย่างเหมาะสมและด้านความสามารถในการรับผิดชอบ ได้แก่ รู้จักการให้ รู้จักการรับ รู้จักรับผิดชอบ รู้จักให้อภัย และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม

3.2 **ด้านเก่ง** หมายถึง ความสามารถในการรู้จักตนเอง มีแรงจูงใจ สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาและแสดงออกได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นซึ่งประกอบด้วยความสามารถ 3 ด้าน คือ ความสามารถในการรู้จักและสร้างแรงจูงใจให้กับตนเอง ได้แก่ การรู้ถึงศักยภาพของตนเอง สร้างขวัญกำลังใจให้ตนเองได้ และมีความมุ่งมั่นที่จะไปให้ถึงเป้าหมาย ด้านความสามารถในการตัดสินใจและแก้ปัญหา ได้แก่ การรับรู้และเข้าใจในปัญหา มีขั้นตอนในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม และมีความยืดหยุ่น ด้านความสามารถในการมีสัมพันธภาพกับผู้อื่น ได้แก่ การรู้จักการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น มีความกล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม ตลอดจนแสดงความคิดเห็นที่ขัดแย้งได้อย่างสร้างสรรค์

3.3 **ด้านสุข** หมายถึง ความสามารถในการดำเนินชีวิตอย่างเป็นสุข มีความภูมิใจในตนเอง พอใจในชีวิต และมีความสุขสงบทางใจ ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถ 3 ด้าน คือ ด้านความภูมิใจในตนเอง ได้แก่ เห็นคุณค่าในตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความ

พึงพอใจในชีวิต ได้แก่ รู้จักมองโลกในแง่ดี มีอารมณ์ขัน พอใจในสิ่งที่ตนมีอยู่และด้านความสงบทางใจ ได้แก่ มีกิจกรรมที่เสริมสร้างความสุข รู้จักผ่อนคลายและมีความสุขทางจิตใจ โดยมีแนวการวัดความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2543) ดังนี้

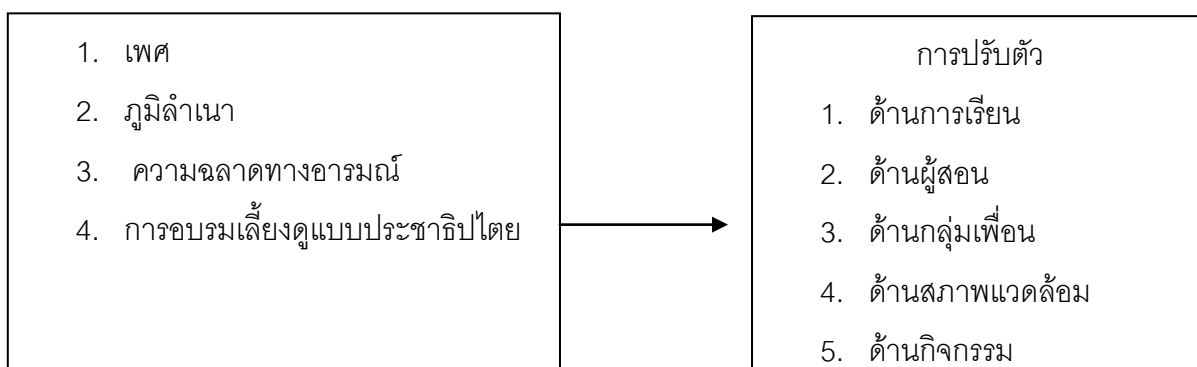
ความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าปกติ ความฉลาดทางอารมณ์ปกติ และความฉลาดทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติ

4. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึงวิธีการที่พ่อแม่หรือผู้ปกครองปฏิบัติต่อนิสิตให้มีความรู้สึกว่าตนเองได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม รับฟังเหตุผล ให้คำปรึกษาแก่นิสิต ยอมรับความสามารถความคิดเห็น ให้ความร่วมมือตามโอกาสอันควร ได้รับผิดชอบในเรื่องส่วนตัวและมีอิสระตามความเหมาะสม ให้นิสิตมีส่วนร่วมในการคิดและตัดสินใจ ให้การสนับสนุนและเข้าใจความรู้สึกของนิสิต โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยระดับมาก การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยระดับปานกลาง และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยน้อย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. นิสิตชายและหญิงมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
2. นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
3. นิสิตที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่างกันมีความสามารถในการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน
4. นิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยระดับต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอ
ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการปรับตัว
 - 1.1 ความหมายของการปรับตัว
 - 1.2 ทฤษฎีการปรับตัว
 - 1.3 สาเหตุของการปรับตัว
 - 1.4 ลักษณะการปรับตัว
2. การปรับตัวของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
 - 2.1 การปรับตัวด้านการเรียน
 - 2.2 การปรับตัวด้านผู้สอน
 - 2.3 การปรับตัวด้านกลุ่มเพื่อน
 - 2.4 การปรับตัวด้านสภาพแวดล้อม
 - 2.5 การปรับตัวด้านกิจกรรม
3. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษา
 - 3.1 เพศกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษา
 - 3.2 ภูมิลำเนากับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษา
 - 3.3 ความฉลาดทางอารมณ์กับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษา
 - 3.4 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษา
4. การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยนเรศวร

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการปรับตัว

1.1 ความหมายของการปรับตัว

ได้มีบุคคลจากศาสตร์สาขาต่างๆทั้งนักจิตวิทยาและนักการศึกษาให้ความหมาย
ไว้หลากหลาย ดังนี้ เบอรันาต (จุมจินต์ สลัดทุกซ์. 2543 : 12; อ้างอิงมาจาก Bernard. 1960)
ได้กล่าวถึงการปรับตัวว่า หมายถึง การที่บุคคลสามารถปรับตัวให้เข้ากับตนเองและโลกภายนอก

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความพึงพอใจ ความแจ่มใสอย่างสูงสุด มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับสภาพสังคม มีความสามารถที่จะเผชิญ และยอมรับความจริงของชีวิต ขณะที่ วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2545 : 3) ได้ให้ความหมายของการปรับตัวไว้ดังนี้ การปรับตัว หมายถึง กระบวนการที่บุคคลใช้ความพยายามในการปรับตนเอง เมื่อเผชิญกับสภาพปัญหาความอึดอัดใจ ความคับข้องใจ ความเครียด ความทุกข์ใจ ความวิตกกังวลต่างๆ ฯลฯ จนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้นๆ สามารถอยู่สภาพแวดล้อมหรือในสภาพปัญหานั้นๆ ได้ ถ้าบุคคลปรับตัวแล้วสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมได้อย่างมีความสุขได้นั้นแสดงว่าบุคคลนั้นมีสุขภาพจิตดี แต่หากว่าบุคคลปรับตัวแล้วยังมีความทุกข์ใจ ว่าวุ่นใจไม่สบายใจอยู่ ความรู้สึกดังกล่าวจะย่ำแย่จะทำให้บุคคลนั้นกลายเป็นบุคคลที่มีสุขภาพจิตไม่ดี และหากเรื้อรังรุนแรงมากขึ้น อาจเจ็บป่วยเป็นโรคประสาทหรือโรคจิตได้

ส่วน ทองหล่อ วงษ์อินทร์ (2523 : 143) ได้ให้ความหมายว่า เมื่อมีความคับข้องใจหรือความขัดแย้งในใจเกิดขึ้น คนเราย่อมหาวิธีการต่างๆ ที่จะขจัดความคับข้องใจให้หมดไป หรือเพื่อแก้ไขสถานการณ์นั้นให้ดีขึ้นอย่างน้อยก็เพื่อระบายความเครียดให้เบาบางลง การกระทำเพื่อให้หลุดพ้นจากความอึดอัดไม่สบายใจนี้ เราเรียกว่า “การปรับตัว” (Adjustment) ซึ่งสอดคล้องกับ ชวนพิศ ทองทวี (2522 : 222) ได้ให้ความหมายว่า การปรับตัว คือ การที่มนุษย์พยายามเอาชนะความคับข้องใจที่เกิดจากมีอุปสรรคมาขัดขวางทางนำไปสู่จุดหมายที่ต้องการ เพื่อรักษาสมดุลของชีวิต ในทำนองเดียวกัน ปราณี รามสูตร (2518) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึงการที่บุคคลพยายามทำตัวให้เข้ากับความเป็นอยู่ หรือสิ่งแวดล้อมได้อย่างดี และมีความสุข ซึ่งความพยายามนี้มีทั้งที่อยู่ในระดับจิตสำนึกและจิตไร้สำนึก แต่ส่วนใหญ่จะเป็นจิตไร้สำนึกมากกว่า คือเป็นไปโดยบุคคลนั้นๆ มิได้ตั้งใจ นอกจากนี้ โคลแมน และแฮมเมน (อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ์. 2532 : 6 ; อ้างอิงจาก Coleman and Hammen. 1981) กล่าวว่า การปรับตัว หมายถึง ผลของความพยายามของบุคคลที่พยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเอง ไม่ว่าปัญหานั้นจะเป็นปัญหาด้านบุคลิกภาพ ด้านความต้องการหรือด้านอารมณ์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม จนเป็นสภาพการณ์ที่บุคคลนั้นสามารถอยู่ในสภาพแวดล้อมนั้นๆ

สำหรับ เมล์ม และ เจมมิสัน (นิภา นิธยานน. 2530 : 5 ; อ้างอิงมาจาก Malm and Jamison. 1952) ได้อธิบายความหมายของการปรับตัวว่า การปรับตัว หมายถึง วิธีการที่คนเราปรับตัว ให้เป็นไปตามความต้องการของตนเองในสภาพแวดล้อมซึ่งบางครั้งส่งเสริม บางครั้งขัดขวาง และบางครั้งสร้างความทุกข์ทรมานแก่เรา กระบวนการปรับตัวนี้เกิดขึ้นจากความจริงที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีความต้องการ และเราสามารถใช่วิธีการแบบต่างๆ ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุถึงความต้องการนั้นๆ ในสภาวะแวดล้อมที่ปกติหรือมีอุปสรรคขัดขวางต่างๆ กันไป

สรุปได้ว่า การปรับตัวเป็นกระบวนการปรับและการเปลี่ยนแปลงของบุคคลให้สามารถเข้ากับสภาพแวดล้อม และสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความต้องการของตนเองได้อย่างมีความสุข

1.2 ทฤษฎีการปรับตัว

ฮาวิกเฮริสท์ (ธัญมาศ วงศ์สิงหรา. 2547 :10 ; อ้างอิงมาจาก Havighurst.1953 : unpagged) พิจารณาการปรับตัวในแง่ของการเรียนรู้ตามขั้นพัฒนาของชีวิต เขามีความเห็นว่าการพัฒนาการของชีวิตในแต่ละวัยนั้น บุคคลมีงานประจำวัยหรืองานประจำชั้นที่ต้องเรียนรู้ควบคู่กันไป ถ้าบุคคลสามารถพัฒนางานประจำวัยได้สำเร็จก็จะเป็นบุคคลที่มีความสุขและสามารถพัฒนางานประจำวัยในขั้นต่อไปได้อย่างสำเร็จด้วย ในทางตรงกันข้ามงานในช่วงวัยใดไม่ประสบผลสำเร็จจะทำให้บุคคลนั้นไม่มีความสุข และพัฒนางานประจำวัยในช่วงต่อไปได้ยากลำบาก ดังนั้นบุคคลที่มีการปรับตัวได้ในทัศนะของฮาวิกเฮริสท์ จึงหมายถึงบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการเรียนรู้และพัฒนางานประจำวัยให้ผ่านพ้นได้ด้วยดี ส่วน รอย (Roy. 1976 : 135) กล่าวว่า พื้นฐานที่เกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์ประกอบด้วยร่างกาย จิตใจ และสังคม ซึ่งทำงานผสมผสานเป็นหน่วยเดียวกัน เพื่อคงภาวะปกติสุขหรือภาวะสุขภาพดี ความเจ็บป่วยหรือสิ่งกระตุ้นอื่นๆ เกิดจากการเปลี่ยนแปลงจากภายนอกหรือภายในบุคคลที่เข้าสู่ระบบชีวิต ก่อให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อบุคคลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และสังคม ดังนั้น บุคคลยังต้องมีการปรับตัวเพื่อรักษาสมดุลของร่างกาย จิตใจ และสังคมของบุคคล บุคคลที่ประสบความสำเร็จในการปรับตัวจะมีความมั่นคงในชีวิต ซึ่งพฤติกรรมที่แสดงออกคือมีสุขภาพดี ยอมรับความเป็นจริง มีความพึงพอใจในชีวิต เป็นต้น ส่วนผู้ที่ประสบความสำเร็จล้มเหลวในการปรับตัวก่อให้เกิดด้านสุขภาพไม่ยอมรับความเป็นจริง มีความซึมเศร้า เป็นต้น

การปรับตัวเพื่อคงภาวะความสมดุลในบุคคลนั้น รอยได้รวบรวมพฤติกรรมปรับตัวของมนุษย์ไว้เป็น 4 ประการ คือ

1. พฤติกรรมการปรับตัวตามความต้องการด้านสรีระวิทยา (Physiological Needs) เพื่อรักษาภาวะของการมีสุขภาพดี
2. พฤติกรรมการปรับตัวตาม อัตมโนทัศน์ของตนเอง (Self Concept) มีพื้นฐานมาจากความต้องการทางด้านจิตใจ เป็นความรู้สึกนึกคิดที่บุคคลมีต่อตนเอง หากบุคคลมีความมั่นคงทางจิตใจ มีความเชื่อมั่นและมองเห็นคุณค่าในตนเอง ยอมรับความเป็นจริง ย่อมปรับตัวได้ดีกว่าบุคคลที่มองตนเองไร้ค่า และไม่ยอมรับความเป็นจริง
3. พฤติกรรมการปรับตัวตามบทบาทหน้าที่ (Role Function) เป็นการตอบสนองความต้องการเพื่อคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม ในสถานการณ์ใดก็ตามที่บุคคลไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่

ตามบทบาทของตนเองได้ บุคคลต้องมีการปรับตัว เพื่อแสดงบทบาทของตนให้เป็นไปตามปกติ แต่จะสำเร็จหรือไม่ขึ้นอยู่กับปรับตัวของบุคคลนั้น

4. พฤติกรรมการปรับตัวตามความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับผู้อื่น (Interdependence Relations) เป็นการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคล เพื่อคงไว้ซึ่งความมั่นคงทางสังคม ดังนั้นความพอเหมาะระหว่างกาพึ่งตนเอง การพึ่งผู้อื่น และการให้ผู้อื่นพึ่งพาตนเอง มีส่วนช่วยให้เกิดความมั่นคงทั้งทางด้านจิตใจและสังคม

ส่วน โรเจอร์ส (จุมจินต์ สลัดทุทซ์. 2543 : 16 ; อ้างอิงมาจาก Rogers. 1972 :108) ผู้นำทฤษฎีว่าด้วยตน และทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบผู้รับคำปรึกษาเป็นศูนย์กลาง เขาได้พิจารณาการปรับตัวในแง่ของการปรับตัวภายในตนเองโดยเขาเชื่อว่ามนุษย์ทุกคนเป็นศูนย์กลางของประสบการณ์ต่างๆ รอบตัวซึ่งเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ส่วนหนึ่งของประสบการณ์ที่บุคคลได้รับรู้และมีการปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น รวมทั้งการประเมินผลจากการมีปฏิสัมพันธ์นั้นก่อให้เกิดตัวเรา (Self) หรือ “โครงสร้างของตน” ขึ้นมาเป็นการรับรู้เกี่ยวกับตนในด้านต่างๆ เช่น บุคลิกลักษณะความสามารถของตน บทบาทต่างๆ ของตนในการเกี่ยวข้องกับผู้อื่นและ สิ่งแวดล้อม ทัศนคติ และค่านิยมต่างๆ ของตัวเราประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับจึงมีส่วนสำคัญในการกำหนดบุคลิกภาพของบุคคลให้แตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนจะเข้าใจและรู้จักโลกส่วนตัวของเขาได้ดีที่สุด

บุคคลที่ปรับตัวได้ คือ บุคคลที่เป็นตัวของตัวเอง เข้าใจและยอมรับตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถรับรู้ประสบการณ์ต่างๆตามความเป็นจริง นำประสบการณ์นั้นมาจัดให้สอดคล้องกับโครงสร้างหรือบุคลิกลักษณะของตนอย่างไม่ขัดแย้งหรือบิดเบือน จะมีการรับรู้และความคิดเกี่ยวกับตนเองในทางบวก ส่วนบุคคลที่ปรับตัวไม่ได้ จะมีความขัดแย้งระหว่างความคิดเกี่ยวกับตนกับประสบการณ์ที่เกิดขึ้นมาใหม่อย่างมาก ทำให้เกิดความตึงเครียด วิตกกังวล สับสนไม่แน่ใจ สูญเสียความเป็นตัวของตัวเองและมีความคิดเห็นเกี่ยวกับตนจะเป็นไปในทางลบ

สำหรับ วิลเลียมสัน (นิภา คำภาท. 2547 : 15 ; อ้างอิงจาก Williamson. 1950 : unpagged) ผู้นำทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบนำทางมีความเชื่อว่ามนุษย์มีสติปัญญาและเหตุผลตลอดจนมีแนวโน้มที่จะพัฒนาตนเองได้ แต่การที่จะพัฒนาได้นั้นต้องอาศัยความช่วยเหลือจากผู้อื่นโดยเฉพาะสังคมที่แวดล้อมเขาอยู่ การที่บุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคมจะทำให้เขามองเห็นและรู้จักตนเองในด้านต่างๆ เช่น ความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ค่านิยมและ ทัศนคติความต้องการและเป้าหมายที่เขาเลือก ในขณะที่เดียวกันก็ได้เรียนรู้จากผู้อื่น ได้รับรู้ประสบการณ์สังคมในด้านต่างๆ เช่น ค่านิยมทางสังคม มาตรฐานและข้อจำกัดทางสังคม ปัญหาต่างๆ ในสังคมตลอดจนวิธีการที่จะจัดการแก้ไขทั้งทางตรงและทางอ้อม จากความเชื่อดังกล่าว

วิลเลียมจึงสรุปว่า บุคคลสามารถปรับตัวได้ถ้ามีความรู้ความเข้าใจในตนเองรวมทั้งการรู้จักและการเข้าใจสังคม เพราะที่ทำให้เขาสามารถตัดสินใจเลือกวิธีการดำเนินชีวิตหรือแก้ไขปัญหาได้อย่างมีสติและมีเหตุผล โดยการใช้ข้อมูลที่ได้รับจากประสบการณ์ในสังคมมาประกอบการพิจารณาจนสามารถสร้างความสอดคล้องหรือความหยุ่นระหว่างความต้องการและเป้าหมายที่พึงประสงค์ของตนเองกับสภาพแวดล้อม

จากทฤษฎีเกี่ยวกับการปรับตัวที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การดำรงชีวิตอยู่ในสังคมของบุคคลนั้นเป็นกระบวนการปรับตัวที่เกิดขึ้นตั้งแต่เกิด เพราะในแต่ละช่วงวัยจะมีการเปลี่ยนแปลงโดยมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน ประสบการณ์ที่ผ่านมาหรือได้เรียนรู้จึงเป็นสิ่งก่อให้เกิดการรับรู้ และได้มีการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ในแต่ละช่วงวัยนั้น การปรับตัวจึงเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการดำเนินชีวิตของแต่ละช่วงวัย

1.3 สาเหตุของการปรับตัว

วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2545 : 4) กล่าวถึงสาเหตุของการปรับตัวว่า มนุษย์ต้องมีการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของชีวิตและเพื่อความสุขและราบรื่นในชีวิตมนุษย์ โดยมีเหตุผลสำคัญดังนี้

1. เพื่อความอยู่รอดของชีวิต

ตลอดชั่วชีวิตของบุคคลหนึ่งๆ ย่อมผ่านช่วงชีวิตมามากมาย พบกับความเปลี่ยนแปลงทั้งที่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิ เป็นตัวอ่อนอยู่ในครรภ์มารดา เจริญเติบโตมาเป็นทารกอยู่ในครรภ์มารดาต่อมาคลอดเป็นทารกแรกเกิดและเติบโตมาจนถึงทุกวันนี้เราทุกคนต้องพบกับสภาพความเปลี่ยนแปลงมาโดยตลอดซึ่งทุกคนต้องปรับตัวเพื่อจะอยู่รอดให้ได้ในแต่ละช่วงชีวิต เช่น เมื่อทารกแรกเกิดก็ดูดนมกินนมมารดาเพียงอย่างเดียวเมื่อโตขึ้นสักหน่อย ราวๆ 3 เดือน มารดาก็เริ่มจะให้อาหารอื่นทดแทน ลักษณะการปรับตัวเช่นนี้ เหตุผลคือ ความจำเป็นต้องปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวเรา “เพื่อความอยู่รอดของชีวิต”

2. เพื่อความสุข หากมีคำถามว่า ความสุขคืออะไร

ความสุข คือ การไม่มีความทุกข์

ความทุกข์ คือ การไม่มีความสุข

การปรับตัว ช่วยให้เรามีความสุขได้อย่างไร การปรับตัวช่วยให้เรายอมรับสภาพการณ์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น แล้วพยายามหาวิธีการแก้ไข ขจัดปัดเป่าปัญหาหรือสภาพที่ค่อนข้างเลวร้ายหรือสภาพการณ์ที่เลวร้ายมากๆ ที่เกิดขึ้นกับตัวเราให้บรรเทาเบาบางลง ซึ่งอาจจะพยายามแก้ไขด้วยตนเอง หรือมีการแสวงหาบุคคลอื่นมาช่วยแก้ไขปัญหา สุดท้ายเมื่อปัญหาคือคล้ายมีการ

แก้ไขแล้ว ความคิด ความรู้สึก ของเราก็จะดีขึ้น ผ่อนคลายความตึงเครียดลงไป เมื่อความทุกข์ หายความสุขสบายใจย่อมเกิดขึ้น

ส่วน กันยา สุวรรณแสง (2535 :65) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดการปรับตัวคือ

1. แรงขับและความต้องการ

ในชีวิตของบุคคลมีความต้องการเป็นพื้นฐาน เช่น ความต้องการทางกาย และความต้องการทางจิต ความต้องการทั้งสองนี้ทำให้เกิดแรงขับ เช่น เกิดความหิว เป็นแรงขับให้มนุษย์ ดิ้นรน แสวงหา เพื่อสนองความอยากของตน ถ้าเกิดอุปสรรคมาขัดขวางไม่สามารถสนองตอบ ความต้องการ ไม่สามารถหามาบำบัดความอยากได้ร่างกายก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาในรูปแบบ ต่างๆ เพื่อให้คลายจากความกระวนกระวายอันเนื่องมาจากความอยาก พฤติกรรมที่แสดงออกมา เพื่อคลายความทรมานทรมานนี้เรียกว่า การปรับตัว

2. แรงกระตุ้นจากสังคม

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างรวดเร็ว หรือการที่มีสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ทำให้มี ปัญหาในการปรับตัวให้ทันตามภาวะสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ราคาสิ่งของแพงขึ้น แฟชั่น แต่งกาย การเป็นอยู่ การคมนาคม ความเจริญทางวัตถุ ต่างก็กระตุ้นให้มนุษย์วิ่งตามตลอดเวลา ต้องตกภายใต้อิทธิพลของสังคม มีปัญหาเดินแถวกันมาให้แก้ตลอดเวลา ถ้าแก้ได้ก็มีความสุข ถ้าแก้ไม่ได้ก็เกิดความคับข้องใจ กระวนกระวายใจจึงหาทางปรับตัว โดยวิธีการต่างๆ

3. เจตคติ ความสนใจ จุดหมายของชีวิตของตนเองเปลี่ยนแปลงไป จึงจำเป็นต้องปรับ พฤติกรรม

สำหรับ วารินทร์ สายโอบเอื้อ (2522 : 159-160) ได้อธิบายถึงสาเหตุของการปรับตัวว่า อาจเกิดจากสิ่งต่อไปนี้

1. ไม่สามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของตนได้ ซึ่งอาจเป็นเพราะอุปสรรคที่ เนื่องมาจากตัวเองหรือผู้อื่น มีผลทำให้บุคคลเกิดความไม่สบายใจ และมีความคับข้องใจตามมา

2. เกิดจากความขัดแย้ง ความขัดแย้งหมายถึง การที่บุคคลไม่สามารถจะตัดสินใจเลือก การกระทำทั้งสองอย่างได้ในขณะเดียวกัน แต่จะต้องเลือกกระทำเพียงอย่างเดียว มี 3 ลักษณะ คือ

2.1 ความขัดแย้งในทางบวก เป็นความขัดแย้งที่เกิดจากการที่จะต้องเลือกเพียง อย่างเดียวในสิ่งที่ตัวเองชอบเท่าๆ กัน ตั้งแต่ 2-3 อย่างขึ้นไป ยิ่งชอบมากทุกอย่างยิ่งเลือกยาก กว่าที่จะเลือกได้ก็ต้องใช้เวลา ถึงจะเลือกแล้วก็ยังเสียดายสิ่งที่ไม่สามารถจะเลือก

2.2 ความขัดแย้งในทางลบ เกิดจากการที่ตัวเองต้องเลือกในสิ่งที่ไม่ชอบเลย ตั้งแต่ 2-3 อย่างขึ้นไป จะไม่เลือกก็ได้ เลือกไปแล้วก็ไม่สบายใจเพราะสิ่งต่างๆ เหล่านั้นเราไม่ชอบเลย แต่เราก็ต้องเลือกอย่างใดอย่างหนึ่ง

2.3 ความขัดแย้งในทางบวกและลบ เกิดขึ้นในกรณีที่สิ่งต่างๆ หรือบุคคลหรือสัตว์ที่เราต้องเลือกนั้นมีทั้งถูกใจและไม่ถูกใจเราในระดับที่เท่าๆ กันทั้งหมดตั้งแต่ 2 อย่างขึ้นไป แต่เราก็ต้องเลือกเพียงอย่างเดียว

สรุปได้ว่า บุคคลมีสาเหตุของการปรับตัวที่แตกต่างกัน โดยส่วนใหญ่จะปรับตัวเพื่อแก้อุปสรรคหรือข้อขัดข้องใจของตนเอง เช่นการปรับตัวเมื่อเกิดความไม่สบายใจ ความวิตกกังวล ความคับข้องใจ และความเครียด เพื่อตอบสนองของความต้องการแห่งตน หรือที่ตนไม่สามารถจะกระทำได้

1.4 ลักษณะการปรับตัว

มาลินี อยู่โพธิ์ (2525 : 36) กล่าวว่า บุคคลที่สามารถปรับตัวได้ดี มีผู้ใช้ที่ปราศจากปัญหา แต่เป็นผู้ที่กล้าจะเผชิญปัญหาอุปสรรค และความยุ่งยากในชีวิตอย่างมีสติ และไม่หวาดหวั่น ตลอดจนเป็นผู้ที่พร้อมจะเผชิญทั้งความสุข และความทุกข์ในชีวิต บางครั้งแม้จะประสบความผิดหวังและล้มเหลวในชีวิต ก็ยังมีความเข้มแข็งที่จะดำเนินชีวิตต่อไปโดยไม่ยอมพ่ายแพ้ หรือทอดอถอย

ส่วน วอร์เชล และโกทาโล (กันต์กนิษฐ เกษมพงษ์ทองดี. 2546 : 14 ; อ้างอิงจาก Worchel and Goethalo. 1985 : 3) กล่าวว่า การปรับตัวเป็นงานประจำที่บุคคลจะต้องแก้ปัญหา ซึ่งอาจจะเกิดจากตัวเอง สิ่งแวดล้อมหรือบุคคลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ บุคคลที่ปรับตัวได้ดี คือบุคคลที่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการรู้จักและยอมรับตนเองเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการปรับตัวและการปรับตัวเป็นกระบวนการที่ซับซ้อนเกี่ยวข้องกับสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การเรียนรู้ และเข้าใจตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม
2. การใช้ความเข้าใจตนเอง เพื่อกำหนดเป้าหมายที่เป็นจริงให้กับตนเอง
3. การใช้ความสามารถของตนเอง เพื่อควบคุมสิ่งแวดล้อมและโชคชะตาของตนเอง เพื่อที่จะบรรลุเป้าหมายของตนเอง
4. ความไวต่อการรับรู้ความต้องการและความไม่สบายใจของผู้อื่น เพื่อสามารถให้ความช่วยเหลือ และใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นได้อย่างดี

นอกจากนี้ วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2545 : 213) กล่าวถึง ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดี เป็นบุคคลที่มีลักษณะ ดังนี้

1. รู้จักและเข้าใจตนเองอย่างถ่องแท้ โดยปราศจากอคติ
2. ยอมรับในสิ่งที่ตนเองเป็น กล่าวคือ เป็นผู้ที่มี “ความพอใจในตนเอง”
3. ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
4. มองโลกในแง่ดี มีความคิดทางบวกมากกว่าความคิดด้านลบ
5. มีความเชื่อมั่นในตนเองไม่ตกอยู่ใต้ความกดดันจากบุคคล หรือสถานการณ์อื่นใด
6. รู้จักควบคุมอารมณ์และรู้จักจัดการกับอารมณ์อย่างเหมาะสมหรือที่เรียกว่า “มีความฉลาดทางอารมณ์”

7. สามารถเผชิญกับปัญหาหรืออุปสรรคใดๆ ได้ด้วยความมีสติ และใช้ปัญญาในการแก้ปัญหาและอุปสรรคในชีวิตได้

8. มักจะประสบความสำเร็จในชีวิตส่วนตัว การงาน และอาชีพ

9. สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข

สำหรับ ทินดอลล์ (กันต์กนิษฐ เกษมพงษ์ทองดี. 2546 : 14 ; อ้างอิงจาก Tindall. 1959 : 76) ได้กล่าวถึงบุคคลที่สามารถปรับตัวได้ดีโดยทั่วไปไว้ดังนี้

1. รักษาไว้ซึ่งความสมบูรณ์ของบุคลิกภาพ โดยมีความสามารถผสมผสานความต้องการของตนกับพฤติกรรมที่แสดงออก และพฤติกรรมดังกล่าวข้างต้นต้องเข้ากันได้กับสิ่งแวดล้อมและสภาพความเป็นอยู่

2. ประพฤติปฏิบัติตามปทัสฐานของสังคม

3. ปรับตัวเข้ากับสภาพความเป็นจริง

4. มีความมั่นคงทางอารมณ์ และความสามารถควบคุมอารมณ์ได้

5. มีวุฒิภาวะ

6. มองสังคมในแง่ดี และช่วยเหลือสังคมเสมอ

สำหรับ ธอร์พ (อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ. 2532 : 8 ; อ้างอิงจาก Thorpe. 1955) ได้แบ่งการปรับตัวออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ปรับตัวเอง (Self Adjustment) ได้แก่ การที่บุคคลจะปรับตัวเองได้ดีต้องมีลักษณะดังนี้

1.1 ความเป็นตัวของตัวเอง (Self Reliance) หมายถึง การที่บุคคลทำอะไรได้ด้วยตนเองไม่พึ่งผู้อื่น เป็นอิสระจากผู้อื่น มีความมั่นคงทางอารมณ์และรับผิดชอบการกระทำของตนเอง

1.2 การมองเห็นคุณค่าของตน (Sense of Personal Worth) หมายถึง การที่บุคคลเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น ผู้อื่นเชื่อถือในความสามารถของเขา มีความรู้สึกกว่าตนเองมีคุณค่า มีความพอใจและเชื่อมั่นในความสามารถและมีเหตุผล

1.3 ความรู้สึกเป็นอิสระของตนเอง (Sense of Personal Freedom) หมายถึง การที่บุคคลพอใจในอิสรภาพ มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล ตัดสินใจในการกระทำและวางแผนชีวิตของตนเอง รวมทั้งมีเสรีภาพในการคบเพื่อน และการใช้จ่าย

1.4 ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม (Feeling of Belonging) หมายถึง การที่บุคคลได้รับความอบอุ่นในครอบครัว ในหมู่เพื่อนฝูง จึงทำให้มีความภูมิใจในบ้านโรงเรียน เป็นต้น

1.5 ความรู้สึกไม่มีแนวโน้มที่จะถอยหนี (No withdrawing Tendencies)

1.6 ความรู้สึกไม่มีอาการทางประสาท (No Nervous Symptom)

2. การปรับตัวทางสังคม (Social Adjustment) ได้แก่ การที่บุคคลจะปรับตัวเข้ากับสังคมได้ดีต้องประกอบด้วยลักษณะดังนี้

2.1 ปทัศฐานทางสังคม (Social Standards) หมายถึง การที่บุคคลมีความเคารพในสิทธิของผู้อื่น เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม บุคคลประเภทนี้จะเข้าใจถึงความถูกต้องของสังคม

2.2 ทักษะทางสังคม (Social Skill) หมายถึง การที่บุคคลปรับตัวเข้ากับเพื่อนและคนแปลกหน้า เป็นที่ชื่นชอบของผู้อื่นและมีความสนใจปัญหาต่าง ๆ และสนใจกิจกรรมต่าง ๆ

2.3 แนวโน้มทางสังคม (Social Tendencies) หมายถึง การที่บุคคลปรับตัวเข้าสถานการณ์หรือสภาพที่เปลี่ยนแปลงไปของสังคม

2.4 ความสัมพันธ์ในครอบครัว (Family Relation) หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าได้รับความรักการดูแลอย่างดีในครอบครัว มีความอบอุ่นปลอดภัย และมั่นใจตนเองในความสัมพันธ์กับบุคคลในครอบครัว

2.5 ความสัมพันธ์ในโรงเรียน (School Relation) หมายถึง การที่บุคคลรู้สึกว่าได้รับความรักจากครู มีความสุขในการอยู่ร่วมกับเพื่อน นักเรียนรู้สึกว่าการงานมีความเหมาะสมและความสนใจและวุฒิภาวะของตน

2.6 ความสัมพันธ์กับชุมชน (Community Relation) หมายถึง การที่บุคคลเข้ากับเพื่อนบ้านได้อย่างมีความสุข มีส่วนร่วมในการปรับปรุงชุมชนตนเอง เข้าสมาคมกับคนแปลกหน้าได้ มีความพอใจในกฎเกณฑ์ และสวัสดิภาพของชุมชน

นอกจากนี้ แคมป์แพลน (สุกัญญา ตันตระกูล. 2548 : 22 ; อ้างอิงจาก Kaplan. 1959 : 27) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่ปรับตัวไม่ได้ว่าจะมีพฤติกรรมต่างๆ 6 ประเภท ดังต่อไปนี้

1. พวกเขาชอบกระพริบตาบ่อยๆ เลียริมฝีปาก ดึงผม กัดเล็บ กระดิกขา หรือบ่นสวาทบ่อยๆ พฤติกรรมเหล่านี้เกิดจากความวิตกกังวล

2. พวกเขาหมกมุ่นอยู่กับความเศร้า ตื่นเต้นเกินความเป็นจริง ไม่รับผิดชอบงาน พวกนี้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางอารมณ์ที่รุนแรง

3. พวกเขาที่ต้องพึ่งพาบุคคลอื่นไม่สามารถทำงานได้ด้วยตัวคนเดียวได้หวาดระแวงสงสัย ขาดเหตุผล ไม่สามารถตัดสินใจได้ รู้สึกว่าตนเองขาดความสามารถและมีปมด้อยพฤติกรรมเหล่านี้เกิดจากการขาดวุฒิภาวะทางอารมณ์

4. พวกเขาแสดงอาการก้าวร้าวผู้อื่น ดำเนินคดียื่นพุดจาวานผ่าซาก พวกนี้คิดว่าตนเองมีความสามารถเหนือกว่าผู้อื่น

5. พวกเขาที่พูดจาไม่สุภาพ ชอบขัดกฎระเบียบวินัย ชอบรังแกและทารุณสัตว์ พฤติกรรมเหล่านี้เกิดจากการต่อต้านสังคม

6. พวกเขาที่เจ็บป่วยโดยขาดสาเหตุ กินจุแต่หิวบ่อยบางครั้งอาเจียนและอุจจาระไม่เป็นเวลา พวกนี้มีสาเหตุจากจิตใจได้รับความกระทบกระเทือน

ดังที่ ทองเวียน อมรชกุล (2525 : 38) ได้กล่าวถึงลักษณะของนิสิตในมหาวิทยาลัยโดยจำแนกเป็นชั้นปีซึ่งได้กล่าวถึงนิสิตชั้นปีที่ 1 ว่านิสิตพวกนี้เข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเพื่อหวัง

1) ความสำเร็จในเชิงวิชาการ สนใจการศึกษาหาความรู้ ความคิดต่างๆ 2) ต้องการเข้าใจตนเอง (self-understanding) เข้าใจปัญหาของโลก รวมทั้งแสวงหาเอกลักษณ์ของตน 3) แสวงหาฐานะส่วนตัว 4) มีความเป็นมิตรผูกพันอยู่กับเพื่อนและชอบรวมอยู่ในกลุ่มและ 5) เป็นผู้มีมนุษยธรรม สุภาพเรียบร้อยให้ความคุ้มครองและเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ความรู้สึกทั่วไปของนิสิต พวกนี้ในการเข้าไปศึกษาในมหาวิทยาลัยคือมีความรู้สึกกระตือรือร้นระหว่างความกลัวและความตื่นเต้น พวกนี้จะเข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภทในมหาวิทยาลัย

สรุปได้ว่า ลักษณะของบุคคลที่ปรับตัวได้ดีจะสามารถเข้าใจตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพความเป็นจริง มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่น ตลอดจนสามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นได้อย่างเต็มความสามารถ

2. การปรับตัวของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

การที่นิสิต นักศึกษา เข้ามาใช้ชีวิตใหม่เป็นเรื่องที่ทุกคนจะต้องมีการปรับตัวเพื่อให้สามารถเรียนและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายของตนได้นั้นไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ทุกคนจะต้องมีแนวทางในการปฏิบัติตน ซึ่ง วรวิณี ลิ้มอักษร (2544-2545 : 31) ได้กล่าวว่า การใช้ชีวิตเป็นนิสิต/นักศึกษาในมหาวิทยาลัยจนสามารถจบการศึกษาตามความต้องการไม่ใช่เรื่องง่าย ไม่ใช่เรื่องสนุกสนานทางของความสำเร็จ การเรียน การสอบ การใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และวางแผนการใช้จ่ายเงินให้เหมาะสมกับสถานภาพของตน พุ่มเทให้กับการเรียนอย่างเต็มที่ แต่ต้องไม่ลืมการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในมหาวิทยาลัย สร้างวินัยให้ตนเอง จูงใจตนเองได้แม้ล้มเหลวก็มีความเข้มแข็งพอที่จะลุกขึ้นมาต่อสู้ใหม่ การประสบความสำเร็จในการเรียนยังไม่ใช่ความสำเร็จในชีวิตเพียงออกจากจุดสตาร์ทเท่านั้นเอง หนทางข้างหน้ายังอีกไกลมาก อย่างไรก็ตาม ความสุข ความสำเร็จ จากใช้ชีวิตและการเรียนในมหาวิทยาลัยก็เป็นพื้นฐานไปสู่ความสำเร็จในชีวิตได้ระดับหนึ่งแล้ว

สำเนาวิ ขจรศิลป์(2537:84) กล่าวถึงปัญหาการปรับตัวของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยว่า ระบบการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษานั้นแตกต่างกับระบบการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา อีกทั้งนักศึกษาขาดทักษะในการเรียนเช่น การจดคำบรรยายการค้นคว้า และการศึกษาด้วยตนเอง ตลอดจนการแบ่งเวลาเพื่อการศึกษาเล่าเรียนที่ถูกต้องจึงทำให้นักศึกษาเกิดปัญหาในการปรับตัวนี้แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่มีนิสัยการเรียนที่ไม่เหมาะสมจะมีปัญหามากในการปรับตัวในด้านการเรียน นอกจากนี้การที่นักศึกษาเปลี่ยนสภาพจากนักเรียนมัธยมศึกษาเป็นนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาย่อมพบปัญหาในด้านต่างๆ มากมาย ปัญหาของนักศึกษาแบ่งได้ 7 ประเภท คือ

1) ปัญหาการเลือกสาขาวิชา เนื่องจากการแนะนำอาชีพในโรงเรียนมัธยมศึกษาในประเทศไทยยังมีน้อยมาก นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายส่วนใหญ่จึงยังไม่รู้จักตนเองดีพอยังไม่มีข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพและตลาดแรงงานที่พอเพียงจึงทำให้ไม่สามารถเลือกสอบเข้าศึกษาในสาขาวิชาที่เหมาะสมกับความสามารถความถนัดของตนเองเมื่อได้ศึกษาเล่าเรียนไปแล้วกับพบว่าตนเองไม่ชอบหรือไม่มีความถนัดในการศึกษาในสาขาวิชานั้นจึงทำให้มีปัญหาในการศึกษาเล่าเรียน นักศึกษาบางคนอาจมีความสามารถในการศึกษาวิชานั้นๆ แต่ก็อาจไม่ชอบอาชีพในสาขาวิชานั้น จึงทำให้นักศึกษาขาดแรงจูงใจในการศึกษาเล่าเรียน ทำให้ผลการเรียนตกต่ำ

2) ปัญหาการปรับตัว ปัญหาแรกที่นักศึกษาส่วนมากประสบคือ ปัญหาการปรับตัว เข้ากับระบบงานของสถาบันอุดมศึกษาและสภาพแวดล้อมใหม่ระบบงานที่มักจะทำก่อให้เกิดปัญหา กับนักศึกษาคือ ระบบการลงทะเบียนเรียนวิชาต่างๆ ระบบการเรียนการสอนของสถาบันอุดมศึกษา ก็มักจะแตกต่างกับระบบการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษา นักศึกษาเป็นจำนวนมากยังขาด ทักษะในการเรียน เช่น การจดคำบรรยาย การค้นคว้าและศึกษาด้วยตนเอง ตลอดจนการแบ่ง เวลาเพื่อการศึกษาเล่าเรียนที่ถูกต้อง นักศึกษาจะต้องปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่นอกจาก นั้นสถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งยังมีระบบการประชุมเพื่อซ่อมเพลงเชียร์ และการต้อนรับน้องใหม่ ที่นักศึกษารุ่นพี่ใช้การบังคับขู่เข็ญนักศึกษาด้วยวิธีรุนแรง เช่น การขู่ตะคอก การบังคับให้วิ่ง เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้เกิดปัญหากับนักศึกษาใหม่ทั้งทางด้านสุขภาพ ร่างกาย ปัญหาสุขภาพจิตและ ปัญหาการศึกษาเล่าเรียนจึงทำให้นักศึกษาใหม่มีปัญหาในการปรับตัวยิ่งขึ้น

3) ปัญหาด้านที่พักอาศัย สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีหอพักให้นักศึกษาบางสถาบัน ที่มีหอพักให้นักศึกษาพักอาศัยก็มีหอพักจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาต้องอยู่กันอย่างเบียดเสียดคับแคบมาก ปัญหาด้านที่พักอาศัยของนักศึกษาจึงมี แทบทุกสถาบัน โดยเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจะมีหอพักให้นักศึกษาน้อยมาก นักศึกษา ส่วนใหญ่จึงต้องพักอาศัยภายนอกสถาบันจึงทำให้ขาดบรรยากาศการใช้ชีวิตในสถาบันซึ่งเป็น บรรยากาศที่ช่วยในด้านการเรียนการสอนและพัฒนาให้นักศึกษาเป็นอย่างดีและการที่นักศึกษา อาศัยภายนอกสถาบันก่อให้เกิดปัญหาด้านสวัสดิภาพของนักศึกษาและปัญหาอื่นๆ อีกหลาย ประการ เช่นต้องเสียเวลาเดินทางมากต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางตลอดจนปัญหาที่เกี่ยวกับ สุขภาพที่เกิดจากมลภาวะ

4) ปัญหาที่เกี่ยวกับครอบครัว นักศึกษาเป็นจำนวนมากมีความวิตกกังวลใจกับปัญหา ของครอบครัวที่บ้าน ซึ่งมีหลายประการด้วยกันบางครอบครัวอาจมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ บาง ครอบครัวอาจมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างบุคคลในครอบครัว โดยเฉพาะความขัดแย้งระหว่าง นักศึกษากับบิดามารดา บางครอบครัวมีปัญหาการเจ็บป่วยของบิดามารดาถึงขั้นเสียชีวิต ก็ย่อม เกิดปัญหากับนักศึกษา ทั้งทางด้านความรู้สึกเสียใจและด้านการเงินที่เป็นค่าใช้จ่ายในการศึกษา ด้วย

5) ปัญหาด้านสุขภาพโดยทั่วไปนักศึกษาซึ่งเป็นคนวัยรุ่นหนุ่มสาวที่มีร่างกายแข็งแรงแต่ นักศึกษาเป็นจำนวนมากก็ยังมีอาการเจ็บป่วยนอกจากนั้นการศึกษาระดับอุดมศึกษาต้องใช้ทั้ง สติปัญญา ความวิริยะอุตสาหะมาก จึงทำให้นักศึกษาเกิดความเพลีย เมื่อยล้า บางครั้งก็มีความ กอดตัน มีความเครียดมากเป็นเวลานาน ก็อาจทำให้เกิดความเจ็บป่วยขึ้นได้

6) ปัญหาที่เกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา เช่น กิจกรรมส่วนกลาง กิจกรรมด้าน ศิลปวัฒนธรรม กีฬาและบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น นักศึกษาที่เป็นกรรมการชมรมนักศึกษา จะต้องทำมากขึ้น จนทำให้มีปัญหาทางด้านการเรียน ถึงแม้ว่ากิจกรรมบางประเภทได้กำหนด หลักเกณฑ์ให้นักศึกษาที่เข้าร่วมแข่งขันกีฬาจะต้องมีคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า 2.00 ซึ่งเป็น การป้องกันไม่ให้เกิดผลเสียต่อการเรียนก็ตาม แต่กิจกรรมอีกหลายประเภทก็ไม่ได้กำหนดเกณฑ์ ดังกล่าวไว้จึงทำให้นักศึกษาที่ทำกิจกรรมนักศึกษาหลายคนมีปัญหาทางด้านการเรียน

7) ปัญหาด้านการเรียน ปัญหาด้านการเรียนอาจเกิดขึ้นจากปัญหาใดปัญหาหนึ่งหรือ หลายปัญหา ซึ่งย่อมทำให้เกิดปัญหาด้านการเรียนต่อนักศึกษา คือทำให้ผลการเรียนของ นักศึกษาต่ำลงได้ ถ้านักศึกษามีปัญหาให้ปัญหาหนึ่งอยู่ในระดับมาก หรือปัญหาหลายปัญหาใน ขณะเดียวกันก็จะมีผลกระทบทำให้นักศึกษามีปัญหาด้านการเรียนมาก

นอกจากนี้ ปัญหาการปรับตัวของบุคคลในแง่ของการปรับตัวต่อสภาพการณ์และ สิ่งแวดล้อมต่างๆ มี 5 ประการ คือ (พระมหามนตรี สามารถไทย. 2548 :19 ; อ้างอิงจาก Williamson. 1950)

1. ปัญหาทางบุคลิกภาพ ซึ่งรวมถึงปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่อนวัยเดียวกัน ปัญหา ครอบครัว ตลอดจนปัญหาการปรับตัวทางสังคม
 2. ปัญหาทางการศึกษา รวมถึงปัญหาการเลือกวิชาเรียน นิสัยทางการเรียน ปัญหา การอ่าน ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแรงจูงใจในการเรียนต่ำ
 3. ปัญหาทางอาชีพ รวมถึงความลังเลใจในการเลือกอาชีพ เลือกอาชีพได้ไม่เหมาะสมกับ ตนเอง มีความขัดแย้งระหว่างความสนใจกับความสามารถในอาชีพนั้น
 4. ปัญหาทางเศรษฐกิจ รวมถึงการขาดแคลนทุนทรัพย์ ต้องหาทุนเรียนเอง
 5. ปัญหาทางสุขภาพ เช่นปัญหาการปรับตัวต่อสุขภาพและร่างกาย
- จากการศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา พบว่า โดยทั่วไป สามารถแบ่งเป็น 5 ด้าน ได้ดังนี้

2.1 การปรับตัวด้านการเรียน

นิสิต นักศึกษา ต่างก็มีความต้องการที่จะประสบความสำเร็จในด้านการเรียน และสิ่ง ที่ต้องการก็มีให้จะได้มาง่ายๆ ต้องอาศัยความเพียร พยายาม และต้องประสบปัญหาต่างๆ มากมาย วิธีการที่นักศึกษาแก้ไขปัญหาด้านการเรียนและการกระทำตนให้สอดคล้องกับความต้องการและ สภาพแวดล้อมในการศึกษา คือ (ดวงแข วิทยาสุนทรวงศ์. 2541 : 6)

1. การปรับตัวด้านการเรียนในห้องเรียน ได้แก่ ความตั้งใจ มีสมาธิในการเรียน การฟัง และสรุปใจความสำคัญ การซักถามบทเรียนในเรื่องที่เรียนไม่เข้าใจ การตอบคำถามของผู้สอน

ในเรื่องที่เกี่ยวกับบทเรียน ความกล้าในการแสดงความคิดเห็น และความมั่นใจในการแสดงออกหน้าชั้นเรียน

2. การปรับตัวด้านการเรียนนอกห้องเรียน ได้แก่ การวางแผนในการเรียน การรู้จักแบ่งเวลาในการเรียน การอ่านและสรุปใจความสำคัญของเรื่องที่อ่าน การจดบันทึกย่อขณะทบทวนบทเรียน ความตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งงานตรงตามกำหนดและความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมาย

สำหรับในสถาบันอุดมศึกษานั้น นอกไปจากลักษณะความสนใจและความเชื่อที่มีต่อชีวิตในสถาบันอุดมศึกษาจะแตกต่างกันออกไปแล้ว นิสิตนักศึกษายังมีแบบของการเรียนแตกต่างกันออกไป ซึ่งผลของการศึกษาอย่างหยาบๆ ของลินเกรน (พรชูลี อาชวอำรุง. 2525 ; อ้างอิงจาก Lindgren. 1969) พบว่านักศึกษาอเมริกามีปัญหาในด้าน (1) นิสัยการเรียนที่ดี (2) ความสนใจ (3) สถิติปัญญา (4) อิทธิพลจากครอบครัวเป็นใหญ่ ในขณะที่นักศึกษาไทยโดยเฉพาะนิสิต ชั้นปีที่ 1 ประสบปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวของนักศึกษาทั้งในความสนใจ ความรับผิดชอบและการใช้เวลา ส่วนปัญหาที่รองลงมาคือ ปัญหาเกี่ยวกับผู้สอน ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน เทคนิคการสอน และการให้เวลากับผู้เรียน ในขณะที่เดียวกันเนื้อหาที่เรียนและอุปกรณ์ตำราก็เป็นปัญหามากเช่นเดียวกัน ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษาด้านการเรียน ดังนี้

พระมหามนตรี สามารถไทย (2548 :129) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปรับตัวของพระนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในส่วนกลาง พบว่า ด้านการเรียนพระนิสิตมีการปรับตัวมาก ส่วน ราชตรี พงษ์สุวรรณ (2540 :105) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา ชั้นปริญญาตรีปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ปัญหาของการปรับตัวด้านการเรียนในแต่ละด้านนักศึกษามีปัญหาการปรับตัวใน ด้านสภาพแวดล้อมเป็นอันดับ 1 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อนเป็นอันดับ 2 ด้านส่วนตัวนักศึกษาเป็นอันดับ 3 และด้านอาจารย์ผู้สอนเป็นอันดับ 4 สำหรับ สุภาพร นนธิ (2547 : 61) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล พบว่า ด้านการเรียนการสอนมีปัญหาการเรียนการสอนโดยรวมอยู่ในระดับน้อยในส่วนของณัฐพล แนวจำปา (2540 : 59) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า ด้านการเรียนการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล นักศึกษามีปัญหาการปรับตัวด้านการเรียน

สรุปได้ว่า การปรับตัวด้านการเรียน มีความสำคัญต่อการเรียนมากเพราะอาจเนื่องมาจากระบบการเรียนการสอนที่นิสิตต้องมีการปรับตัวจากการสอนแบบระดับมัธยมมาเป็น

ระดับอุดมศึกษา หากนิสิตสามารถปรับตัวด้านการเรียนได้ดี ย่อมประสบความสำเร็จในด้านการเรียนที่ดี

2.2 การปรับตัวด้านผู้สอน

การที่นิสิตจะประสบความสำเร็จในการเรียนได้นั้นบางส่วนอาจมีผลมาจากอาจารย์ผู้สอน ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และศิษย์นั้นเป็นเรื่องที่สำคัญและจะต้องทำความเข้าใจ สามารถสื่อสารกันได้ดี เป็นที่น่าเคารพนับถือและวางตัวเป็นกลาง มีคุณธรรมประจำใจ ความสัมพันธ์อันดีระหว่างอาจารย์กับนิสิตนักศึกษา จัดเป็นพื้นฐานสำคัญของการศึกษาที่จะเอื้ออำนวยต่อการถ่ายทอดการเรียนการสอนและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนให้ดีขึ้นได้ ซึ่งถ้าหากความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์และนิสิตนักศึกษาไม่ดีเท่าที่ควรก็ย่อมส่งผลต่อการเรียนทำให้มีประสิทธิภาพน้อยลงเช่นกัน การจัดการเรียนการสอน ผู้สอนควรมีแนวคิดและยึดหลักการดังต่อไปนี้ (ศุภวัฒน์ เอมโอช. 2539 : 52)

1. ต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนการสอน นั่นคือ จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยการกระทำและได้รับประสบการณ์ตรงมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เน้นให้ผู้เรียนรู้จักคิด รู้จักทำ และรู้จักแก้ปัญหา เพราะสิ่งเหล่านี้จะเป็นนิสัยติดตัวผู้เรียนไป สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และทำให้การเรียนมีความหมายมากยิ่งขึ้น
2. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ทั้งทางด้านพันธุกรรม วย ความสามารถ ความถนัด ความสนใจ และสิ่งแวดล้อม ซึ่งล้วนแต่เป็นตัวแปรในการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้สอนจะเกณฑ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เท่ากันทั้งหมดคงเป็นไปไม่ได้ ต้องค้นหาเทคนิควิธีการในการจัดกิจกรรม ประสบการณ์ สื่อการสอน ให้เหมาะสมกับผู้เรียน
3. ส่งเสริมความเจริญงอกงามให้แก่ผู้เรียนให้ครบทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ และด้านร่างกาย มิฉะนั้นแล้วผู้เรียนจะพัฒนาไปได้ไม่ดีเท่าที่ควร
4. ควรเริ่มจากการเรียนรู้สิ่งที่ใกล้ตัวไปหาสิ่งที่ไกลตัว จากบทเรียนที่ง่ายไปยากหรือเริ่มจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมไปหาสิ่งที่เป็นนามธรรม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้
5. ควรเริ่มจากตัวอย่างไปหากฎเกณฑ์ จะทำให้ผู้เรียนสามารถค้นหาข้อสรุปหรือค้นหาความจริงได้รวมทั้งเกิดความคิดรวบยอดได้ดีด้วย เช่น การสอนวิชาคณิตศาสตร์ การสอน วิชาวิทยาศาสตร์ ฯลฯ
6. ส่งเสริมการทำงานเป็นกลุ่ม ให้ผู้เรียนรู้จักการอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตย ฝึกความรับผิดชอบ ความเป็นผู้นำและผู้ตาม อันประกอบด้วยคารวะธรรม สามัคคีธรรม และ ปัญญาธรรม ซึ่งผู้เรียนจะได้นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตต่อไป

7. ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการแสดงความคิดเห็น ผู้สอนควรจะใจกว้าง ยอมรับฟังคำถามและความคิดเห็นของผู้เรียน ไม่ควรแสดงท่าทางเบื่อหน่าย หรือตัดบทส่งเสริม กิจกรรมสร้างสรรค์ เช่น งานศิลปะ ภาษา ดนตรี นาฏศิลป์ และการทดลองด้านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น ความเจริญด้านต่าง ๆ มักเกิดจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของมนุษย์ จึงควรมีกิจกรรม ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่ม

8. สร้างบรรยากาศให้เหมาะแก่การเรียนรู้ ทั้งในแง่สิ่งแวดล้อมและอารมณ์ของผู้เรียน เช่น การจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา ห้องเรียน ให้สะอาด สวยงาม และรื่นรมย์ ผู้สอนควร จะมีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มีอารมณ์ดี เป็นกันเองกับผู้เรียน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน เป็นต้น

ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษาด้านผู้สอน ดังนี้

กนต์กนิษฐ เกษมพงษ์ทองดี (2546 : 71) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี พบว่า สัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษา แสดงให้เห็นว่านักศึกษาที่มาศึกษาต่อด้านการพยาบาลที่มีการศึกษาทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติที่ต้องทำต่อมนุษย์ นักศึกษาย่อมต้องมีความกลัว ถ้าสัมพันธภาพระหว่างนักศึกษากับอาจารย์เป็นไปในทางที่ดี นักศึกษารู้สึกว่าได้รับการยอมรับ นักศึกษามีความกล้าที่จะให้การพยาบาลผู้ป่วยมากขึ้น ก็จะส่งผลให้นักศึกษามีการปรับตัวได้ดีขึ้น ส่วน พระมหามนตรี สยามรไทย (2548 : 130) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การปรับตัวของพระนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในส่วนกลาง ด้านผู้สอน พบว่า พระนิสิตมีการปรับตัวในระดับมาก ส่วน จีระ ทองเหลือ (2549) กล่าวถึงปัญหาด้านการเรียน พบว่านักศึกษาใหม่ต้องกังวลกับเรื่องของการเรียนมาก ทั้งเรื่องวิธีการเรียนการสอนที่เปลี่ยนแปลงไป นักศึกษาบางคนจด Lecture ไม่เป็น บางคนไม่คุ้นเคยกับการฟังบรรยายแล้วต้องสรุปประเด็น ไม่คุ้นเคยกับการสอนในมหาวิทยาลัย นักศึกษาบางคนกังวลกับการสอบ วิธีการสอบที่เปลี่ยน และนักศึกษาบางคนอาจจะติดรูปแบบการเรียนที่มีอาจารย์คอยบอกจุด และจะดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด แต่การเรียนในมหาวิทยาลัยจะต้องพึ่งตนเองมากขึ้นและมีการแข่งขันกันมากขึ้น รวมทั้งนักศึกษาบางคนก็กังวลกับผล การเรียนที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากมหาวิทยาลัยมีระบบปริไทน์ ความกังวลในเรื่องวิธีการเรียนการสอนที่แตกต่างจากเดิมมากขึ้น รวมทั้งปัญหาความยากของเนื้อหาวิชาย่อมเพิ่มขึ้นตามลำดับ

สรุปได้ว่า ในด้านการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับนิสิต จะเป็นสิ่งที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีขึ้น ซึ่งผู้สอนจะต้องมีวิธีการสอนที่เป็น

กันเอง เข้าใจและยอมรับนิสิตที่มีความแตกต่างระหว่างบุคคล นอกจากนี้การสื่อสารที่ดีระหว่างอาจารย์ผู้สอนก็จะทำให้นิสิตเข้าใจได้ง่ายมีส่วนร่วมช่วยในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ดีขึ้น และจะส่งผลให้นิสิตรู้คุณค่าในตัวเอง สามารถพัฒนาและช่วยเหลือตนเองได้

2.3 การปรับตัวด้านกลุ่มเพื่อน

การปรับตัวเข้ากับเพื่อนใหม่ ซึ่งต้องมีการเปลี่ยนแปลง และต้องทำความรู้จักกับเพื่อนใหม่ ๆ ย่อมส่งผลต่อการปรับตัวเช่นกัน กรอนลันด์ (Gronlund, 1959 :176) ได้ศึกษาปัญหาการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาที่มีปัญหาด้านความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นมักจะมีปัญหาการเรียน ซึ่งความขัดแย้งในกลุ่มเพื่อนอาจจะทำให้การเรียนไม่ประสบความสำเร็จ ทำให้เกิดความเครียดทางอารมณ์และไม่มีความสุข

ซึ่ง จูริระ ทองเหลือ(2549) ได้กล่าวถึงปัญหาด้านการปรับตัวเข้ากับเพื่อน ว่า การปรับตัวเข้ากับเพื่อนใหม่ถือเป็นเรื่องยากยิ่งสำหรับนักศึกษาใหม่ เพราะต่างคนก็มาจากต่างถิ่นต่างที่ การอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกันไปทำให้ปัญหาการปรับตัวเข้ากับเพื่อน จึงเป็นปัญหาหนึ่งที่นักศึกษาใหม่ต้องพบต้องเจอ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่ง ฟิลด์แมน และนิวคอมบ์ (อดิศร พงษ์ศรี. 2546 : 22 ; Feldman and Newcomb. 1973 : 78) ได้สรุปความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อนิสิตไว้ว่า เพื่อสามารถให้กำลังใจในเรื่องทั่วไป ซึ่งไม่สามารถหาได้จากอาจารย์และชั้นเรียน เพื่อนร่วมกลุ่มสามารถช่วยเหลือเกื้อหนุนในด้านกำหนดวัตถุประสงค์ ในการเรียนและวิชาการได้ กลุ่มเพื่อนสามารถช่วยทำให้นิสิตมีความมั่นใจและพอใจในตนเองยิ่งขึ้นและเพื่อนยังช่วยทำหน้าที่ในการเข้าสังคมแก่นิสิตและช่วยในการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งจะส่งผลในการช่วยเหลือกัน ในระหว่างการทำงานได้ในลักษณะของการปรับตัวด้านสังคมนี้ ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษาด้านกลุ่มเพื่อน ดังนี้

ดวงแข วิทยาสุนทรวงษ์ (2541) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ผลของกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนคร จังหวัดตรัง พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีการปรับตัวด้านการเรียนดีขึ้นหลังการเข้ากลุ่มสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่ากลุ่มสัมพันธ์สามารถพัฒนาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาพยาบาลศาสตร์ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนคร จังหวัดตรัง ให้ดีขึ้นกว่าเดิม ส่วน อดิศร พงษ์ศรี (2546 : 62) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การใช้ชีวิตภายในมหาวิทยาลัย ของนิสิตปริญญาตรี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ความสัมพันธ์ทางด้านสังคมของนิสิต มีความสัมพันธ์ทางสังคมที่เหมาะสม เช่น นิสิตสามารถปรับตัวเข้ากับกลุ่มได้ อยู่ในสังคมกับเพื่อนๆ และรุ่นพี่ได้เป็นอย่างดี มีการให้คำปรึกษาและการให้ความช่วยเหลือกันภายในกลุ่ม นอกจากนี้ สมชาย ธีบุญกุล (2526 : 98)

ได้ศึกษาการคบเพื่อนของนักศึกษา ซึ่งก่อให้เกิดผลดีและผลเสีย การคบเพื่อนที่ดีทำให้มีการปรับตัวได้ดีในสังคมและสามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ๆ ได้ แต่ถ้าคบเพื่อนไม่ดี เช่น มีความประพฤติไม่ดีอาจทำให้เสียการเรียน จำเริญเพื่อย ดังนั้นการคบเพื่อนไม่ดีจะทำให้เกิดปัญหาตามมาได้

สรุปได้ว่า การปฏิบัติตนให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้ดี มีความสัมพันธ์ภาพในสังคมได้อย่างเหมาะสม จะมีส่วนช่วยลดความขัดแย้งความเครียด หรือความวิตกกังวลของนิสิต นักศึกษาด้านกลุ่มเพื่อนได้ จะทำให้สามารถอยู่ร่วมกับสังคม และส่งผลดีในด้านการเรียนการทำงาน กิจกรรมต่างๆ ร่วมกันได้

2.4 การปรับตัวด้านสภาพแวดล้อม

การที่นิสิต นักศึกษาเข้ามาศึกษาต่อในสถาบันอุดมศึกษานั้น นิสิต นักศึกษาต้อง มีวิธีการที่จะปรับตนเองให้เข้ากับสภาพการณ์ของสถานศึกษาเพื่อสามารถแก้ไขสภาพปัญหาที่ตนจะต้องเผชิญ ดังที่ โกวิท พนมชัยสว่าง (2539) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อม ดังนี้ สภาพแวดล้อมนับว่ามีความสำคัญต่อสิ่งมีชีวิตเป็นอันมาก สิ่งมีชีวิตจะพยายามปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมอยู่เสมอ การปรับตัวของสิ่งมีชีวิตนี้จะปรับตัวให้พอดีกับสภาพแวดล้อมในขณะนั้นเท่านั้น ดังนั้นลักษณะต่างๆ ของสิ่งมีชีวิตจึงเป็นผลที่เกิดขึ้นจากการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อม ถ้าสภาพแวดล้อมมีการเปลี่ยนแปลงไป สิ่งมีชีวิตก็จะมีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

สภาพแวดล้อมรอบๆ สิ่งมีชีวิตนั้นมีมากมายหลายอย่าง แต่ละอย่างก็จะมีการเปลี่ยนแปลงกันไปต่างๆ นานา ในที่นี้จะขอกล่าวถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติที่สำคัญ 2 แบบ คือ

- 1) สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงแบบสลับ ซึ่งแบบนี้จะกลับไปกลับมาอยู่ตลอดเวลา กล่าวคือ เมื่อเปลี่ยนแปลงไปแล้วก็จะกลับคืนมาสู่สภาพเดิมอีก
- 2) สภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงแบบตรง คือ ค่อยๆ เปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ อย่างช้าๆ และเมื่อเปลี่ยนแปลงไปแล้วก็จะเปลี่ยนไปเลยไม่ได้ย้อนกลับมาสู่สภาพเดิมและต้องใช้เวลาอันหลายชั่วอายุของสิ่งมีชีวิตสืบต่อกันไป ดังนั้นจึงเหมือนกับว่าลักษณะที่เกิดขึ้นจากการปรับตัวตามสภาพแวดล้อมแบบตรงนี้จะถ่ายทอดไปยังลูกหลานได้

อิทธิพลที่มีผลต่อการเรียนของผู้เรียนนอกเหนือจากเพื่อน บ้าน ผู้สอน สิ่งที่ส่งผลต่อสภาพจิตใจและเป็นสิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักปรับตัวคือสภาพแวดล้อมรอบตัว ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตด้านสภาพแวดล้อม ดังนี้ จุมจินต์ สลัดทุกซ์ (2543 : 67)

ได้ทำการศึกษาเรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ตัวแปรด้านสิ่งแวดล้อมพบว่า สิ่งแวดล้อมที่สามารถพยากรณ์ การปรับตัวด้านสังคม โดยเรียงลำดับจากตัวแปรที่ส่งผลมากที่สุดไปหาที่ส่งผลน้อยที่สุด ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม บรรยากาศด้านการสอนของอาจารย์ การอบรมเลี้ยงดูแบบ รักสนับสนุน สัมพันธภาพกับเพื่อนและรุ่นพี่ ภูมิลำเนาและการเข้าร่วมกิจกรรม ส่วน สุภาพร นนธิ (2547 : 62) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล พบว่าด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียน นักศึกษามีปัญหาการเรียนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย

นอกจากนี้ สุรพงษ์ ชูเดช และ วิภาวี เอี่ยมวรเมธ (2545 : 215) ได้กล่าวถึงตัวแปรใน การทำนายสุขภาพจิตและการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี พบว่า ตัวแปรที่สำคัญในการทำนายสุขภาพจิตได้แก่ ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง ด้านอารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรม การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม สภาพบรรยากาศในมหาวิทยาลัยด้าน สัมพันธภาพกับเพื่อนและรุ่นพี่ สภาพบรรยากาศในมหาวิทยาลัยด้านอาคารสถานที่ ความรู้สึก นึกคิดเกี่ยวกับตนเองด้านความสามารถทางการศึกษาและสภาพบรรยากาศในครอบครัวด้าน สัมพันธภาพกับสมาชิกในครอบครัว และตัวแปรที่สำคัญในการทำนายการปรับตัวได้แก่ สภาพ บรรยากาศในครอบครัว ความรู้สึกนึกคิดเกี่ยวกับตนเอง สภาพบรรยากาศในมหาวิทยาลัยด้าน สัมพันธภาพกับเพื่อนและรุ่นพี่ สภาพบรรยากาศในมหาวิทยาลัยด้านอาคารสถานที่ สำหรับ อมรรัตน์ หอมชื่น (2548 : 61) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาที่อยู่ลักษณะทางกายภาพที่ดีจะสามารถปรับตัวได้ดี ทั้งนี้ เพราะการที่ห้องเรียนมีความเหมาะสมกับจำนวนนักศึกษา โต๊ะ เก้าอี้เพียงพอต่อจำนวนนักศึกษา ทำให้นักศึกษามีความพร้อมที่จะเรียน

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมมีความสำคัญต่อการปรับตัวของนิสิตเพราะจะส่งผลต่อ การเรียนและเป็นแรงจูงใจในการที่อยากเข้ามาในสถานศึกษา นอกจากนี้ ยังส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนิสิตอีกด้วย

2.5 การปรับตัวด้านกิจกรรม

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาและปรับพฤติกรรมของนิสิต นักศึกษา ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยการกำหนดทิศทางการพัฒนาเพื่อความเหมาะสม กับนิสิต นักศึกษา ซึ่งในส่วนของ การจัดกิจกรรมก็มีส่วนทำให้นิสิต นักศึกษาได้พัฒนาตนเองจน เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ดังที่ ลีระ ทองเหลือ (2549) กล่าวว่า ช่วงการเปิดเรียนใหม่เป็นช่วงที่ นักศึกษาใหม่ ต้องเผชิญกับการปรับตัว (Adjustment) อย่างรอบด้านทั้งที่อยู่อาศัย การเรียน

การปรับตัวเข้ากับเพื่อน การปรับตัวเข้ากับกิจกรรมใหม่ รวมทั้งการปรับตัวเข้ากับสังคมใหม่ๆ จึงทำให้เป็นช่วงที่นักศึกษาต้องอยู่ในภาวะความกดดัน และก่อให้เกิดความเครียด อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ หากการจัดกิจกรรมในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม เช่น กิจกรรมที่มีการบังคับจิตใจ บังคับขู่เข็ญการทำกิจกรรมที่ล่อแหลมต่อการทำร้ายร่างกายและจิตใจ ก็อาจส่งผลให้นักศึกษาใหม่ อยู่ในภาวะที่กดดันและเครียดได้ และที่สำคัญก็จะส่งผลต่อการเรียน การใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยทำให้นักศึกษาบางรายถึงกับลาออก ด้วยปัญหาที่กล่าวมาแล้ว ซึ่งปัญหาด้านการเข้าร่วมกิจกรรมถือว่าเป็นประการหนึ่งที่ส่งผลให้นักศึกษาวิตกกังวล นักศึกษาบางรายไม่ค่อยคุ้นเคยกับการทำกิจกรรมในมหาวิทยาลัย เช่น การประชุมเชียร์ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมอื่นๆ เช่น ในส่วนของมหาวิทยาลัยแม่โจ้ จะมีประเพณีนิยมที่แตกต่างจากมหาวิทยาลัยอื่นๆ ซึ่งจะส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ และเราจะพบเสมอว่า นักศึกษาบางรายไม่ชอบเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น นักศึกษาบางรายไม่ชอบทำกิจกรรมหรือแม้กระทั่งบางรายกลัวที่จะทำกิจกรรม

สำเนาวิ ขจรศิลป์ และบุญเรือง ขจรศิลป์ (2531 :13) ได้กล่าวถึงกิจกรรมนิสิตมีความสำคัญและจำเป็นมาก โดยได้สรุปความสำคัญของกิจกรรมนิสิต ดังนี้

1. ความสำคัญต่อนิสิต

นิสิตโดยทั่วไปเป็นหนุ่มสาวที่มีพลังกำลังทั้งร่างกายและความคิด มีความอยากรู้อยากเห็น และเป็นที่มีความหวังดีต่อสังคมด้วยใจอันบริสุทธิ์ กิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือกิจกรรมนอกหลักสูตรจะช่วยตอบสนองความต้องการของนิสิตได้เป็นอย่างดี กิจกรรมนิสิตจึงมีความสำคัญต่อนิสิต ดังต่อไปนี้

1.1 ช่วยพัฒนานิสิตในด้าน สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ

1.2 ช่วยให้นิสิตใช้เวลาให้เป็นประโยชน์

1.3 ช่วยให้นิสิตได้มีโอกาสใช้พลังทางด้านร่างกาย และความคิด กระทำการในสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสถาบันการศึกษาและต่อประเทศชาติ

2. ความสำคัญต่อสถาบันอุดมศึกษา

กิจกรรมนิสิตเป็นกระบวนการอันสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาที่พัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งในด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ร่างกายและจิตใจ การทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และนิสิตในกระบวนการกิจกรรมนิสิต ทำให้นิสิตเกิดความอบอุ่นและมีความเข้าใจ อาจารย์และสถาบันอุดมศึกษาดียิ่งขึ้น นอกจากนี้กิจกรรมนิสิตด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญ

ประโยชน์ และด้านกีฬา มีส่วนสำคัญในการเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของสถาบันอุดมศึกษา อีกด้วย

3. ความสำคัญต่อประเทศ

ในแต่ละปีนิสิตประมาณ 20,000 คน ได้ออกไปพัฒนาชนบทในถิ่นทุรกันดารยากไร้ ได้สร้างถาวรวัตถุหลายอย่าง เช่น โรงเรียน สะพาน หอสมุด ฝายน้ำล้น ถึงเก็บน้ำฝน ห้องสุขา เป็นต้น นอกจากนี้ นิสิตยังช่วยให้ประชาชนในชนบทเข้าใจการประกอบอาชีพด้านเกษตรกรรม แผนใหม่ การสาธารณสุขและการศึกษาเพื่อช่วยให้ชาวชนบทมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น กิจกรรมด้าน ศิลปวัฒนธรรมของนิสิตมีบทบาทสำคัญในการทำนุบำรุง พัฒนา และเผยแพร่วัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมด้านกีฬา ช่วยทำให้นิสิตซึ่งเป็นเยาวชนของชาติ มีร่างกายแข็งแรงซึ่งจะเป็นกำลังที่สำคัญ ในการพัฒนาประเทศ การแข่งขันกีฬานิสิตระหว่างประเทศยังเป็นการเผยแพร่ชื่อเสียงและเกียรติคุณของประเทศทางหนึ่ง กิจกรรมนิสิตจึงนับว่ามีความสำคัญต่อประเทศชาติเป็นอันมาก

กัณฑ์นิษฐ์ เกษมพงษ์ทองดี (2546 : 71) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษา แสดงว่า นักศึกษามีประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับมาก จะปรับตัวได้ดี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม เพราะกิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้นักศึกษาสามารถทำงานร่วมกับบุคคลอื่นได้ ฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบและพัฒนานักศึกษาให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม

สรุปได้ว่า กิจกรรมนักศึกษาเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนานักศึกษาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ ฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบและพัฒนานักศึกษาให้มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม แต่นิสิตบางส่วนมีปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัวในการเข้าร่วมกิจกรรมโดยการปรับตัวด้านกิจกรรม มีผลกระทบต่อ การเรียนเนื่องจากนิสิต นักศึกษาบางส่วนแบ่งเวลาไม่เหมาะสม แต่นักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมจะ มีการปรับตัวได้ดีกว่า

3. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษา

3.1 เพศกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษา

นิสิตนักศึกษาเป็นวัยที่มีความรู้สึกนึกคิด มีอุดมคติ ซึ่งการปรับตัวด้านจิตใจของนิสิตชาย และนิสิตหญิงแตกต่างกัน เมื่อสังเกตพฤติกรรมแล้วการที่มีเพศแตกต่างกันบางกิจกรรมอาจทำได้

ไม่เท่ากัน ยกตัวอย่างเช่น บางทีมงานที่ใช้กำลังเพศชายอาจทำได้ดีกว่าเพศหญิง เป็นต้น ดังได้มีนักวิชาการที่ศึกษาได้กล่าวไว้ดังนี้

แมนคัส และวูดเวิร์ด ศึกษาเรื่องธรรมชาติของจิตใจและภาวะทางอารมณ์ของเด็กจำนวน 805 คน โดยใช้ California Mental Health Analysis (ชาติชาย หมั่นสมัคร. 2542: 26 ; อ้างอิงจาก Oberteuffer.1954 : 292 ; citing Mangus and Woodward.1949) พบว่าเพศชายมีความแตกต่างจากเพศหญิงในด้านความคงที่ของอารมณ์ ส่วน แคพแพลน (ชาติชาย หมั่นสมัคร. 2542 : 26 ; อ้างอิงจาก Kaplan.1949 :293) ได้กล่าวว่า เพศหญิงมีปัญหาความคับข้องใจและการปรับตัวมากกว่าเพศชาย เนื่องจากเพศหญิงได้รับการปกป้องมาก มีอิสระน้อยมาก ต้องการทำตามความต้องการของพ่อแม่อย่างใกล้ชิด และนอกจากนี้ยังมีความขัดแย้งอยู่ภายในมาก ซึ่งอาจจะเก็บความวิตกกังวลและความก้าวร้าวไว้ จึงทำให้เกิดความ คับข้องใจได้ ส่วนเพศชายนั้นมีอิสระในการที่จะแสดงพฤติกรรมต่างๆ หรือการแสดงออกทางอารมณ์มากกว่าและแสดงความก้าวร้าวออกได้มาก ได้รับคำสอน คำแนะนำ และการจู้จี้จากผู้ใหญ่น้อยกว่า ดังจะเห็นได้ว่ามีข้อมูลของคนไข้ที่รักษาอยู่ในโรงพยาบาลจิตเวช มีเพศหญิงเข้ารับการรักษามากกว่าเพศชาย ทั้งนี้เพราะปัญหาต่างๆ ของเพศหญิงที่ถูกเก็บกดไว้จะเพิ่มความกังวลขึ้น จนแสดงออกมาในด้านการปรับตัวไม่ได้ ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษาด้านเพศกับการปรับตัว ดังนี้

ราตรี พงษ์สุวรรณ (2540 : 110) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา ชั้นปริญญาตรีปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า นักศึกษาชายและหญิงมีปัญหาการปรับตัวโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแตกต่างกับชาติชาย หมั่นสมัคร (2542 :128) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การปรับตัวของนักศึกษาโครงการสหบทพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษานักศึกษามีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

สรุปได้ว่า เพศเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของนิสิต นักศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากบางกิจกรรมอาจทำได้ไม่เท่ากัน มีความสนใจและความต้องการที่แตกต่างกัน ซึ่งลักษณะของเพศชายจะสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีกว่าเพศหญิง จึงทำให้ต้องมีการปรับตัวเพื่อเป็นพื้นฐานที่ส่งผลถึงด้านการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ และให้สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้

3.2 ภูมิลำเนากับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษา

นิสิตที่เข้ามาศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา นิสิตนักศึกษาบางคนอาจมีภูมิลำเนาห่างไกล นิสิตนักศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยห้องพักสำหรับผู้เดินทางไม่สะดวก หรือมีภูมิลำเนาไม่สะดวก การอยู่ร่วมกันจึงเป็นการฝึกทักษะสังคมได้เป็นอย่างดี ดังนี้

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530) กล่าวว่า ในการอยู่ร่วมกันยังเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรม เรียนรู้ชีวิต รู้จักการเข้าสังคม มีความปลอดภัยและประหยัด ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษาด้านภูมิลำนากับการปรับตัว ดังนี้

นิภาพร อารีย์ (2548 : 68) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การปรับตัวและแรงจูงใจในการทำงานของพยาบาลจบใหม่ โรงพยาบาลรามาริบัติ พบว่า พยาบาลจบใหม่ที่มีภูมิลำนากต่างกันมีการปรับตัวไม่แตกต่างกันนั้น อาจเนื่องมาจากพยาบาลจบใหม่เป็นพยาบาลที่จบจากสถาบันการศึกษาเดียวกัน ได้รับการฝึกฝนและหล่อหลอมเป็นพยาบาลวิชาชีพ และฝึกปฏิบัติงานในโรงพยาบาลเดียวกัน ทำให้เกิดความคุ้นเคย ส่วน ธาราวดี อธิมาทรานนท์ (2548 : 91) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิลำนากอยู่ต่างจังหวัดมีความอดทนต่อความยากลำบากได้ดีกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำนากในกรุงเทพมหานคร ประชาชนในสังคมชนบทนั้นจะรู้จักสนิทสนมกัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลกันเสมอ มักจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เช่น งานทำบุญ งานประเพณีท้องถิ่นต่างๆ ฉะนั้น นักศึกษาที่มีภูมิลำนากในต่างจังหวัดจึงมีพื้นฐานการสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่น จึงมีการปรับตัวได้ดี ส่วนนักศึกษาที่มีภูมิลำนากในกรุงเทพมหานครมีการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ไม่ดี ทั้งนี้เพราะกรุงเทพมหานครเป็นเมืองหลวงของประเทศซึ่งเป็นศูนย์กลางในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ การศึกษา เทคโนโลยีต่างๆ นักศึกษาที่มีภูมิลำนากในกรุงเทพมหานคร ซึ่งเติบโตท่ามกลางความเจริญ การพัฒนาในทุกๆ ด้านที่มากกว่านักศึกษาที่มีภูมิลำนากจากต่างจังหวัด จึงทำให้นักศึกษาเผชิญกับการได้รับความสะดวกทุกด้าน ในทำนองเดียวกัน ภาวิณี สุทธิพิเชษฐภักดิ์ (2545 : 141) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การปรับตัวต่อการปฏิบัติงานพยาบาลเพื่อเข้าสู่มาตรฐานระบบคุณภาพในโรงพยาบาลของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิลำนากต่างจังหวัดมีการปรับตัวดีกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิลำนากในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีเพียงด้านการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมที่นักศึกษาพยาบาลที่นักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิลำนากต่างกันมีการปรับตัวแตกต่างกันอาจเนื่องมาจาก นักศึกษาพยาบาลที่มีภูมิลำนากต่างจังหวัดมีความอดทนต่อความยากลำบากดีกว่านักศึกษาพยาบาลในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ส่วน สාරวย ประไพศรี (2544 : 103) ได้ศึกษาตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาคของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา

พบว่า ภูมิปัญญา ไม่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาคของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กล่าวคือ นักศึกษาที่มีภูมิปัญญาต่างกันบางคนอาจปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาคได้ดี ขณะเดียวกันอาจมีนักศึกษาที่มีภูมิปัญญาต่างกัน บางคนอาจปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาคไม่ได้ ซึ่งนักศึกษาที่มีภูมิปัญญาต่างกันบางคนสามารถปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาคได้ดีเพราะ นักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาที่พักอาศัยอยู่ในหอพักของมหาวิทยาลัย นักศึกษาจึงมีความสนิทสนมคุ้นเคยและให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี ทั้งด้านความเป็นอยู่ในหอพัก การเข้าสังคมกลุ่มเพื่อน ตลอดจนในด้านการเรียน เช่นนักศึกษาจับกลุ่มทบทวนรายวิชากับเพื่อนๆ หรือทำการบ้าน ส่วนนักศึกษาที่มีภูมิปัญญาต่างกันบางคนไม่สามารถปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาคได้ดีเพราะ นักศึกษาบางคนมีพฤติกรรมชอบเก็บตัว ไม่อยากคบค้าสมาคมกับคนอื่น ทำให้นักศึกษาอาจมีเพื่อนสนิทน้อย หรืออาจไม่มีเลย ที่จะคอยให้กำลังใจและคำปรึกษา เมื่อนักศึกษาเกิดความคับข้องใจตลอดจนอาจทำให้นักศึกษาพลาดโอกาสบางอย่างที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง เช่น ขาดการแลกเปลี่ยนความรู้ประสบการณ์ ขาดการทบทวนรายวิชากับเพื่อนๆ และอาจไม่เป็นที่ยอมรับของกลุ่มเพื่อน ซึ่งอาจทำให้นักศึกษามีความลำบากในการปรับตัวกับสังคมกลุ่มเพื่อนและการปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาคไม่ได้

สรุปได้ว่า นิสิตที่เข้ามาศึกษาในระดับอุดมศึกษา ซึ่งบางส่วนมาจากสังคมชนบทหรือบางคนมาจากสังคมเมืองที่มีความเป็นอยู่แตกต่างกัน ย่อมส่งผลต่อการปรับตัวทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสังคมชนบทมีความช่วยเหลือซึ่งกันและกันแต่สังคมเมืองเป็นสังคมที่มีแต่ความเจริญทั้งด้านเทคโนโลยีและความทันสมัย เมื่อต้องมาอยู่ร่วมกัน ต้องมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือกัน ทั้งนี้ยังอาจส่งผลต่อการเรียนในเรื่องของการทำกิจกรรมร่วมกันเพราะทุกคนต้องเข้ามาอยู่ในหอพักที่ทางมหาวิทยาลัยจัดให้ ดังนั้นภูมิปัญญาจึงเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีผลต่อการปรับตัว

3.3 ความฉลาดทางอารมณ์กับการปรับตัว

การที่นิสิตนักศึกษาเริ่มตระหนักในเรื่องการประสบความสำเร็จในด้านต่างๆ เช่น การทำงาน การศึกษา และการดำรงชีวิต จะต้องอาศัยองค์ประกอบของความฉลาดทางอารมณ์ เพราะจะช่วยให้นิสิตนักศึกษาเรียนรู้เรื่องอารมณ์ เข้าใจและจัดการกับอารมณ์ของตนเองได้ ซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์ต่อนิสิตและผู้อื่น มีผลต่อการดำรงชีวิตในสังคมของนิสิตเอง สามารถหยั่งรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ตลอดจนสร้างแรงจูงใจที่จะกระทำการต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถให้กำลังใจตนเองในการที่จะเผชิญข้อขัดแย้งต่างๆ ได้อย่างไม่คับข้องใจสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งการที่มีต้องมีการปรับตัวด้านความฉลาดทางอารมณ์นั้นนับว่ามีความสำคัญที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลในสังคมและประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ

ได้ดี ดังที่ เทอดศักดิ์ เดชคง (2542). กล่าวว่า ความฉลาดทางอารมณ์ (Emotional Quotient : EQ) เป็นตัวแปรที่มีความจำเป็นและสำคัญอย่างมากต่อการก้าวเดินในวิถีทางที่ถูกต้องเหมาะสมของนิสิตนักศึกษา ทั้งนี้เนื่องจากความฉลาดทางอารมณ์เป็นความสามารถของบุคคลที่เน้นในเรื่องความรู้สึก การมีปฏิสัมพันธ์ และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม ซึ่งจะช่วยให้เสริมกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเป้าหมายสำคัญ คือ เป็นคนดี มีความสุข และดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า

ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตศึกษากับความฉลาดทางอารมณ์ ดังนี้ ธาราวดี อธิมาทรานนท์ (2548 : 91) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า ความฉลาดทางอารมณ์ด้านดี ซึ่งประกอบด้วย ความสามารถในการควบคุมอารมณ์และความต้องการของตนเอง ความสามารถในการรู้จักเห็นใจผู้อื่น และความสามารถในการมีความรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตรของนักศึกษาพยาบาล ส่วน ศุภลักษณ์ เงินบำรุง (2546 : 78) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ พบว่า การควบคุมตนเองมีผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล อาจเนื่องจากการที่บุคคลสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ บังคับตนเองให้แสดงพฤติกรรมที่แสดงออกอย่างเหมาะสมตามการยอมรับของสังคม ซึ่งถือเป็นการปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้ดี

สรุปได้ว่า ความฉลาดทางอารมณ์คือความสามารถของบุคคลที่มีความรู้สึก ความคิด ซึ่งนับเป็นความสามารถที่รู้จักแยกแยะอารมณ์ เช่น รัก โกรธ เศร้า เสียใจ และมีความสามารถในการควบคุมอารมณ์ให้เข้ากับสังคมได้ดี ย่อมส่งผลถึงความสำเร็จในชีวิตที่ดีและมีความสุข ดังนั้นความฉลาดทางอารมณ์จึงเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการปรับตัวเพื่อให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข

3.4 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยกับการปรับตัว

ครอบครัวมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาสติปัญญาและความคิดของนิสิตนักศึกษา โดยผ่านการอบรมดูแลและสั่งสอนของบิดามารดา หรือผู้ปกครอง ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูนับเป็นสิ่งสำคัญที่มีบทบาทในการพัฒนาคน ให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจึงมีส่วนช่วยในการปรับตัวของนิสิตที่จะสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้ ซึ่ง วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2545 : 23) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยหรือแบบมีเหตุผลว่า เป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการของนิสิตนักศึกษา การที่นิสิตนักศึกษาจะเติบโตขึ้นมามีบุคลิกภาพ ลักษณะอย่างใดนั้น นอกจาก

จะขึ้นอยู่กับพันธุกรรมแล้ว การอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญมาก ถ้านิสิตนักศึกษาได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างถูกต้องเหมาะสม จะส่งผลให้เขามีบุคลิกภาพที่ดี มีการปรับตัวต่อปัญหาต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม จะทำให้มีพัฒนาการที่ดี มีบุคลิกภาพเหมาะสม อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ในทางตรงกันข้ามถ้าถูกเลี้ยงดูไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสมจะทำให้มีพัฒนาการทางบุคลิกภาพที่ไม่ดีและไม่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นปัญหาต่อการปรับตัวและส่งผลให้เกิดปัญหาทางสุขภาพจิตได้ง่าย

ได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตนักศึกษากับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ดังนี้ บล็อกและแบลร์ (สุวิทย์ เจริญผล. 2547 : 73 ; อ้างอิงจาก Block and Blair. 1966 : 34) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูวัยรุ่น พบว่าครอบครัวใดให้การเลี้ยงดูแบบให้ความคุ้มครองจนเกินไปอาจทำให้เด็กวัยรุ่นเกิดทัศนคติไม่ดีต่อพ่อแม่ มีความตึงเครียดกระวนกระวายใจและปรับตัวไม่ดีทางสังคมเมื่อเกิดปัญหาทางด้านจิตใจ ส่วน จุมจินต์ สลัดทุกซ์ (2543 :44) ศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมจะมีการปรับตัวที่ยากลำบากเพราะถูกอบรมให้รับคำสั่งและทำตามคำสั่งเท่านั้นทำให้ขาดความเชื่อมั่นในการตัดสินใจ นอกจากนี้ ศุภลักษณ์ เงินบำรุง (2546 : 78) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล

สรุปได้ว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยนั้น เป็นการเปิดโอกาสให้นิสิตได้แสดงความคิดเห็นได้อย่างเหมาะสม มีการคิด วิเคราะห์หาเหตุผลและแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง ให้ความสามารถของตนช่วยเหลือผู้อื่น และมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจึงมีส่วนสำคัญในการปรับตัวให้เข้ากับการอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข สามารถส่งผลถึงความสำเร็จในการใช้ชีวิตได้

4. การจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยนเรศวร

ความเป็นมาเกี่ยวกับประวัติมหาวิทยาลัยนเรศวรนั้นมีสภาพการที่สืบต่อเนื่องกัน โดยเริ่มต้นจากการเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก พ.ศ.2510 ตามพระราชบัญญัติวิทยาลัยวิชาการศึกษา 13 ปี โดยเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษาแห่งที่ 4 รองจากประสานมิตร ปทุมวัน และบางแสน ตามลำดับ

วิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลกเริ่มรับนิสิตรุ่นแรกเข้าเรียนใน ชั้นปีที่ 3 ในปี พ.ศ.2510 แต่เนื่องจากความไม่พร้อมของสถานที่จึงได้ฝาก เรียนที่วิทยาลัยวิชาการศึกษาบางแสน จำนวน 60 คน วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน 60 คน และในปี พ.ศ. 2511 จึงเริ่มเปิดการเรียนการสอน โดยรับนิสิตเข้าศึกษาต่อใน ชั้นปีที่ 3 ต่อมาวิทยาลัยวิชาการศึกษาได้ยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัย โดยพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2517 นาม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นนามพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานตามหนังสือด่วนมากของสำนักพระราชวัง พ.ศ.2517และพระราชทานความหมายกำกับว่า"ศรีนครินทรวิโรฒ" (มหาวิทยาลัยที่ เจริญเป็น ศรีสง่า แก่มหานคร) วิทยาลัยวิชาการศึกษาพิษณุโลก ซึ่งเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา 1 ใน 8 ขณะนั้นจึงยกฐานะขึ้นเป็น มหาวิทยาลัย โดยเป็นวิทยาเขต 1 ใน 8 ของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ อันมี วิทยาเขตประสานมิตรเป็นศูนย์กลางการบริหารของมหาวิทยาลัย รัฐบาลได้ แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาความเหมาะสมในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยในส่วนภูมิภาคและมีมติ รับหลักการที่จะยกฐานะมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก ขึ้นเป็น มหาวิทยาลัยเอกเทศ พ.ศ.2527 และได้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ.2533 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษเล่มที่ 107 ตอนที่ 131 ลงวันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2533 ซึ่งเป็นวันครบรอบ 400ปี ของการเสด็จขึ้นครองราชย์ของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช พระมหากษัตริย์ผู้ทรงคุณูปการ อันใหญ่หลวงแก่แผ่นดินไทยจึงได้กำหนดให้วันที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ.2533 เป็นวันกำเนิด มหาวิทยาลัยและพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนามมหาวิทยาลัยใหม่นี้ว่า "มหาวิทยาลัยนเรศวร" เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2532 นับ เวลาจากการเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา 7 ปี และได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นวิทยาเขตของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒอีก 16 ปี รวมเวลาแห่งการก่อตั้งแต่เริ่มจนกระทั่งเป็นมหาวิทยาลัย นเรศวรได้ใช้เวลายาวนานถึง 23 ปี (รังสรรค์ วัฒนะ. 2547 : 17)

มหาวิทยาลัยได้มุ่งกระจายโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาให้กับประชากรใน ภูมิภาคโดยเฉพาะในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก พิจิตร สุโขทัย กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์ ตาก นครสวรรค์ อุทัยธานี และจังหวัดพะเยาโดยการจัดการเรียนการสอน ใน สาขาวิชาต่างๆ ทั้งกลุ่มสังคมศาสตร์ กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและกลุ่มวิทยาศาสตร์ สุขภาพ ให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและประเทศชาติ โดยมี พันธกิจที่สำคัญ ดังนี้ (มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2553 : ออนไลน์)

1. ด้านการผลิตบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวรมีภารกิจหลักที่ต้องทำการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกระดับอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นปัจจัยสำคัญในการชักนำให้เกิดความเจริญยั่งยืนและการหลีกเลี่ยงภาวะชะงักงันเส้นทางการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ มหาวิทยาลัยนเรศวรจะต้องมุ่งเน้นการสร้างบัณฑิตให้มีความรู้ และสามารถไปทำงานได้ทุกแห่งในโลก การผลิตบัณฑิตในระดับปริญญาโท – เอก จะดำเนินการโดยการมีหุ้นส่วน (Partnership) หรือสร้างเครือข่าย (Networking) ทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศ เพื่อเป็นการพัฒนาศักยภาพและความพร้อมด้านอาจารย์ของเราควบคู่ไปกับมาตรฐานทางวิชาการด้วย นอกจากนี้จะต้องปรับตัวให้มีพลวัตและความหลากหลายมากขึ้นในอนาคต ทั้งในเชิงวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนากำลังคนทุกระดับอย่างต่อเนื่อง ทั้งเพื่อพัฒนาทักษะและภูมิปัญญาในงานอาชีพ ในฐานะแรงงานทางเศรษฐกิจของประเทศ และเพื่อพัฒนาจิตสำนึกและคุณธรรมในฐานะมนุษย์และพลเมืองดีของสังคมไทยและสังคมโลก กลุ่มเป้าหมายอุดมศึกษาต้องมีความหลากหลายยิ่งขึ้น ครอบคลุมทั้งกลุ่มเป้าหมายก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานและกลุ่มเป้าหมายในตลาดแรงงาน นอกจากนี้ยังต้องมีการปรับตัวเกี่ยวกับเรื่องวิธีการและเนื้อหาสาระอีกด้วย

2. ด้านการวิจัย มหาวิทยาลัยนเรศวรจะมุ่งการวิจัยและพัฒนาโดยเฉพาะการวิจัยประยุกต์ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่มีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น เช่น การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี เพื่ออุตสาหกรรมสมัยใหม่ที่ใช้ทุนปัญญามากกว่าทุนแรงงานหรือทุนวัตถุดิบ การวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรและการฟื้นฟู และการอนุรักษ์สภาพแวดล้อม การวิจัยเชิงอุตสาหกรรม การวิจัยและพัฒนาาระบบบริการด้านสาธารณสุข เป็นต้น ในขณะเดียวกัน มหาวิทยาลัยนเรศวรจะให้ความสำคัญสูงขึ้นแก่การวิจัยพื้นฐานควบคู่ไปกับการวิจัยประยุกต์ โดยมุ่งให้การพัฒนการวิจัยพื้นฐานในสาขาต่างๆ เป็นฐานนำไปสู่การวิจัยประยุกต์ที่มีประสิทธิภาพและการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผล และสร้างความสามารถในการพึ่งพาตนเองด้านความรู้ของประเทศไทยได้อย่างแท้จริงในระยะยาว โดยจะต้องสร้างผู้นำในการทำวิจัย ดำเนินการในลักษณะหุ้นส่วน (Partnership) หรือการสร้างเครือข่าย (Networking) กับมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียงทั้งในและต่างประเทศ เพื่อให้เข้าไปสู่ความเป็นสากลได้เร็วขึ้นด้วย

3. ด้านการบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยนเรศวรจะมุ่งเน้นการบริการทางวิชาการในรูปแบบที่หลากหลายขึ้น การให้บริการบางประเภทควรจะเน้นแหล่งเงินทุนที่สำคัญยิ่งขึ้นของสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะการให้บริการวิชาการแก่กลุ่มเป้าหมายที่มีกำลังซื้อสูง เช่น ภาคธุรกิจและอุตสาหกรรม รวมทั้งควรได้มีการพิจารณาเกี่ยวกับการลงทุนและดำเนินการร่วมกับภาคเอกชนในการบริการวิชาการบางประเภท โดยเฉพาะการจัดตั้งหน่วยทดสอบมาตรฐานในสาขาต่างๆ เพื่อ

ให้บริการทั่วไป เป็นต้น การดำเนินการอาจจะต้องใช้ระบบหุ้นส่วน (Partnership) และการสร้างเครือข่าย (Networking) เข้ามาช่วยในการสร้างจุดแข็งและการยอมรับของสังคมโดยทั่วไป

4. ด้านการทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยนเรศวรตระหนักดีว่าภารกิจด้านนี้กว้างขวางยิ่งขึ้นในอนาคต เนื่องจากแนวโน้มการผสมผสานทางวัฒนธรรม และการมีส่วนร่วมในประชาคมโลกในด้านเศรษฐกิจมากขึ้น ทำให้การทํานุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของสังคมไทยเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างมีคุณภาพ การทํานุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมไม่ควรถูกจำกัดอยู่แต่ในการอนุรักษ์มรดกทางศิลปะและวัฒนธรรมไทยเท่านั้น แต่ควรหมายรวมถึงการศึกษาให้เข้าใจความเป็นไทยอย่างถ่องแท้ เพื่อนำไปสู่การส่งมอบความแตกต่างทางวัฒนธรรมและการอยู่ร่วมกันในประชาคมโลกอย่างมีเอกลักษณ์และศักดิ์ศรี การเสริมสร้างวัฒนธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ให้เกิดขึ้นกับบุคคล องค์กร และสังคมอีกด้วย

นอกจากนี้ทางมหาวิทยาลัยนเรศวร ได้มีวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย ไว้ดังนี้ (มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2553 : ออนไลน์)

1. เพื่อเป็นอนุสรณ์แห่งความจงรักภักดี และความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ผู้พระราชทานความเป็นไท ความสงบ ความผาสุกแก่ปวงชนชาวไทยมาแล้วในอดีต
2. เพื่อเป็นสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่สมบูรณ์แบบมุ่งเน้นที่จะสืบสานให้สังคมไทยเป็นไทจากอวิชาโดยคั่นคว้าและสะสมองค์ความรู้ เพื่อผลิตบัณฑิตให้มีความรอบรู้วิชาการ เชี่ยวชาญวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีงามในการดำรงชีวิตและสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสงบและสันติสุขแบบยั่งยืนตลอดไป
3. เพื่อเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศที่จะผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ระดับสูง รวมทั้งเป็นแหล่งค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการด้านต่าง ๆ ที่เกื้อหนุนต่อการพัฒนาประเทศ รวมถึงการให้บริการทางวิชาการแก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน
4. เพื่อเป็นมหาวิทยาลัยที่มุ่งพัฒนาไปสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และความเป็นสากลภายใต้การสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการกับมหาวิทยาลัยทั้งในและต่างประเทศ
5. เพื่อเป็นมหาวิทยาลัยที่เป็นศูนย์กลางการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด
6. เพื่อเป็นมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการดำเนินการบริการ การจัดการเรียนการสอนและการวิจัยที่สมบูรณ์แบบ

7. เพื่อเป็นมหาวิทยาลัยที่เป็นศูนย์รวมการอนุรักษ์และฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม อันที่จะนำไปสู่การเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม

8. เพื่อเป็นการกระจายโอกาสและสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา มุ่งเน้นการนำความเจริญไปสู่ภูมิภาค

ทั้งนี้ การเรียนการสอนมหาวิทยาลัยนเรศวรได้มีการขยายโอกาสและขยายจำนวนผู้เข้าศึกษาต่อโดยรับผู้เรียนจบการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยได้พัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยและตอบสนองความต้องการของตลาดที่มุ่งแสวงหาองค์ความรู้ในสาขาวิชาชีพที่ถนัด เนื่องจากหลักสูตรต่างๆ ของมหาวิทยาลัยดำเนินการโดยร่วมมือกับสถาบันการศึกษาทั้งในและต่างประเทศซึ่งจะต้องมีการปรับปรุงและเคลื่อนไหวให้ก้าวทันโลกตลอดเวลา ปัจจุบันมหาวิทยาลัยนเรศวรได้มีการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและสาขาวิชาต่างๆ มีทั้งระดับประกาศนียบัตร ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท และระดับปริญญาเอก นอกจากนี้ยังได้เปิดสอนที่วิทยาเขตสารสนเทศ พะเยา จำนวนสองระดับคือ ระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโท (รังสรรค์ วัฒนะ. 2547 : 37)

จากการที่มหาวิทยาลัยนเรศวรมีเป้าหมายมุ่งความเป็นเลิศทางการวิจัย (Research Oriented) เพื่อเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย โดยมีนโยบายให้คณะ/หน่วยงานต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัยดำเนินงานด้านการวิจัยอย่างเป็นรูปธรรม บัณฑิตวิทยาลัยเป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีภารกิจและเป้าประสงค์ด้านการวิจัยอย่างชัดเจนที่สนองต่อนโยบายของมหาวิทยาลัยนเรศวรโดยมุ่งส่งเสริมให้มีการทำวิจัยของคณาจารย์ นิสิตบัณฑิตศึกษา และบุคลากรสายสนับสนุน ของบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้บัณฑิตวิทยาลัยได้จัดสรรเงินงบประมาณรายได้สำหรับการวิจัยเพื่อให้ดำเนินงานด้านการวิจัย บรรลุเป้าประสงค์ที่วางไว้ที่สนองต่อยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยนเรศวร มี 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้ (มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2553 : ออนไลน์)

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การยกระดับและปรับเปลี่ยนโครงสร้าง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาความพร้อมของปัจจัยด้านต่าง ๆ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 สนับสนุนให้อาจารย์ทุกคนทำวิจัย

ยุทธศาสตร์ที่ 4 กำหนดให้บัณฑิตทุกหลักสูตรทำการศึกษา/วิจัย

ยุทธศาสตร์ที่ 5 ส่งเสริมให้ข้าราชการ / พนักงาน (ที่มีใช้อาจารย์) ทำการศึกษา/วิจัย

เพื่อพัฒนางาน

ยุทธศาสตร์ที่ 6 กำหนดให้มีกลไกความรับผิดชอบและรับผิดชอบ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ เป็นสถาบันที่มุ่งเป้าหมายความเป็นเลิศทางการวิจัยและได้กระจายโอกาสให้ประชากรในภูมิภาค โดยเฉพาะภาคเหนือตอนล่างได้เข้ามาศึกษา ซึ่งการจัดการเรียนการสอนได้มุ่งในด้านการผลิตบัณฑิต ด้านการวิจัย ด้านวิชาการ และด้านการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกระดับมหาวิทยาลัยให้มุ่งสู่ความเป็นเลิศทางวิจัยต่อไป

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมที่อยู่รอบตัวของนิสิต ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อนิสิตทั้งสิ้น ซึ่งไม่ว่าจะเป็นในด้านการเรียน ผู้สอน สภาพแวดล้อม สังคมกลุ่มเพื่อน และกิจกรรมต่างๆ ที่นิสิตต้องร่วม ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญต่อการศึกษาในระดับอุดมศึกษาทั้งสิ้น หากนิสิตสามารถปรับตัวได้ดีก็จะส่งผลให้นิสิตสามารถศึกษาได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จตามความมุ่งหมาย แต่ถ้านิสิตไม่สามารถปรับตัวได้ผลกระทบที่ตามมาไม่ว่าจะเป็นด้านการเรียน ด้านผู้สอน และด้านอื่นๆ ตามมาอีก อาจส่งผลให้นิสิตเกิดความท้อแท้ เบื่อหน่ายในการเรียน รู้สึกอึดอัดเมื่อได้อยู่กับเพื่อน ผลที่ตามมาคือการลาออกกลางคัน ทำให้นิสิตไม่ประสบความสำเร็จในด้านการเรียนได้ ดังนั้น การปรับตัวจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมากหากนิสิตสามารถปรับตัวได้ดีก็จะส่งผลให้นิสิตประสบความสำเร็จในด้านการเรียนระดับมหาวิทยาลัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ภาคเรียนที่ 1 ภาคปกติ ปีการศึกษา 2552 จำนวน 4,196 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยนเรศวร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 314 คน โดยทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) 2 มิติ โดยใช้เพศและกลุ่มสาขาวิชาที่ศึกษา เป็นระดับชั้น (Strata) โดยขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้มาโดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ ศิริชัย กาญจนวาสีและคณะ (2537 : 105) ระดับความเชื่อมั่น 95 % ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา/คณะและเพศ

กลุ่มสาขาวิชา/คณะ	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง
	ชาย	หญิง	รวม	รวม
กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี				
คณะวิทยาศาสตร์	171	366	537	44
คณะวิศวกรรมศาสตร์	316	137	453	37
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์	71	82	153	13
คณะเกษตรศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	160	280	440	36
กลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพ				
คณะเภสัชศาสตร์	32	94	126	10
คณะแพทยศาสตร์	73	100	173	14
คณะสหเวชศาสตร์	53	133	186	15
คณะทันตแพทยศาสตร์	26	50	76	6
คณะสาธารณสุขศาสตร์	49	178	227	18
คณะวิทยาศาสตร์การแพทย์	36	118	154	12
คณะพยาบาลศาสตร์	3	81	84	7
กลุ่มสังคมศาสตร์				
คณะนิติศาสตร์	38	65	103	8
คณะมนุษยศาสตร์	78	235	313	25
คณะสังคมศาสตร์	129	270	399	32
คณะศึกษาศาสตร์	27	62	89	7
คณะวิทยาการจัดการและสาร				
สนเทศศาสตร์	153	395	548	45
วิทยาลัยนานาชาติ	36	99	135	11
รวม	1,451	2,745	4,196	340

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม 1 ชุด แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของนิสิตเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเพศ ภูมิลำเนา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งผู้วิจัยนำมาจากกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2543) มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 52 ข้อ เป็นข้อคำถามทางบวกจำนวน 28 ข้อ ข้อคำถามทางลบจำนวน 24 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 4 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดการยอมรับแบบประชาธิปไตย ซึ่งผู้วิจัยสร้าง/พัฒนาขึ้นเอง มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 9 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัว จำนวน 52 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยสร้าง/พัฒนาขึ้นเอง ประกอบด้วยข้อคำถามในการปรับตัว 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน มีข้อคำถาม 12 ข้อ ด้านผู้สอน มีข้อคำถาม 10 ข้อ ด้านกลุ่มเพื่อน มีข้อคำถาม 13 ข้อ ด้านสภาพแวดล้อม มีข้อคำถาม 8 ข้อ ด้านกิจกรรม มีข้อคำถาม 9 ข้อ รวมทั้งหมด 52 ข้อ

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้าง ดัดแปลงและปรับปรุงเครื่องมือตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัว
2. กำหนดนิยามปฏิบัติการ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาเขียนนิยามตามลักษณะที่ต้องการวัด
3. เขียนข้อคำถามแบบสอบถามวัดการยอมรับแบบประชาธิปไตย จำนวน 9 ข้อ

แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัว จำนวน 52 ข้อ โดยให้ครอบคลุมตามโครงสร้างของนิยามปฏิบัติการ ดังนี้

3.1 แบบสอบถามวัดการยอมรับแบบประชาธิปไตย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยศึกษาแบบสำรวจการยอมรับแบบประชาธิปไตยของ บุญญรัตน์ ขจรพัฒน์วรกุล (2551 : 94) และ จุมจินต์ สลัดทุกข์ (2543 : 87)

3.2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัว มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยศึกษาแบบสอบถามการปรับตัวของ จุมจินต์ สลัดทุกข์ (2543 : 90) ณัฐพล แนวจำปา (2540 : 79) พระมหามนตรี สามารถไทย (2548 : 194) แล้วนำมาสร้างแบบสอบถามการปรับตัวของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวร 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงเรียบร้อยแล้ว เสนอประธานและกรรมการควบคุมปริญญา นิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องและความชัดเจนของการใช้ภาษา และเพื่อให้ข้อคำถามมีความ

เพียงตรงครอบคลุมตามโครงสร้างของนิยามปฏิบัติการ มีความเหมาะสมกับเนื้อหาที่จะวัดกับกลุ่มตัวอย่าง

5. นำแบบสอบถามดังกล่าวไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน (ภาคผนวก ข) ตรวจสอบความชัดเจนของภาษาในข้อคำถาม ครอบคลุมของเนื้อหา และความเที่ยงตรงของเนื้อหา แล้วนำเสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโทเพื่อพิจารณาความสมบูรณ์อีกครั้ง

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิต 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-Total Correlation) และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามแบบของครอนบาค (Cronbach, 1984 : 160) ปรากฏว่าแบบสอบถามมีค่าดัชนีอำนาจจำแนก(r) และค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

6.1 แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์ ซึ่งผู้วิจัยนำมาจาก กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข (2543) มีจำนวน 52 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนก(r) อยู่ระหว่าง .36 ถึง .69 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.78

6.2 แบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย มีจำนวน 9 ข้อ ค่าดัชนีอำนาจจำแนก(r) อยู่ระหว่าง .16 ถึง .69 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .77

6.3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัว

ด้านการเรียน มีจำนวน 12 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนก(r) อยู่ระหว่าง .36 ถึง .74 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .86

ด้านผู้สอน มีจำนวน 10 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนก(r) อยู่ระหว่าง .37 ถึง .69 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .85

ด้านกลุ่มเพื่อน มีจำนวน 13 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนก(r) อยู่ระหว่าง .25 ถึง .78 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .84

ด้านสภาพแวดล้อม มีจำนวน 8 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนก(r) อยู่ระหว่าง .30 ถึง .75 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .87

ด้านกิจกรรม มีจำนวน 9 ข้อ มีค่าดัชนีอำนาจจำแนก(r) อยู่ระหว่าง .40 ถึง .72 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .84

ในการพิจารณาอำนาจจำแนกเพื่อคัดเลือกข้อคำถาม โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป พร้อมทั้งพิจารณาถึงความครอบคลุมตามนิยามศัพท์เฉพาะและทำการปรับปรุงข้อคำถามบางส่วนให้มีค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นสูงเพียงพอในการดำเนินการวิจัย

7. วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ตามแบบของครอนบาค (Cronbach, 1984: 61) ซึ่งแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

8. เมื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมปริญญาบัตรเพื่อพิจารณาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์

ในการกำหนดคะแนนผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ตอบ	ข้อความทางบวก	ข้อความทางลบ
มีความคิดเห็นจริงมาก	4	1
มีความคิดเห็นค่อนข้างจริง	3	2
มีความคิดเห็นจริงบางครั้ง	2	3
มีความคิดเห็นไม่จริง	1	4

ตาราง 2 การรวมคะแนน แต่ละด้านของความฉลาดทางอารมณ์

ด้าน	ด้านย่อย	การรวมคะแนน
ดี	1.1 ควบคุมอารมณ์	รวมข้อ 1 ถึงข้อ 6
	1.2 เห็นใจผู้อื่น	รวมข้อ 7 ถึงข้อ 12
	1.3 รับผิดชอบ	รวมข้อ 13 ถึงข้อ 18
เก่ง	2.1 มีแรงจูงใจ	รวมข้อ 19 ถึงข้อ 24
	2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา	รวมข้อ 25 ถึงข้อ 30
	2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	รวมข้อ 31 ถึงข้อ 36

ด้าน	ด้านย่อย	การรวมคะแนน
สุข	3.1 ภูมิใจตนเอง	รวมข้อ 37 ถึงข้อ 40
	3.2 ฟังพอใจในชีวิต	รวมข้อ 41 ถึงข้อ 46
	3.3 สุขสงบทางใจ	รวมข้อ 47 ถึงข้อ 52

ที่มา : กรมสุขภาพจิต. (2543). อีคิว : ความฉลาดทางอารมณ์. นนทบุรี : สำนักพัฒนา
สุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต. หน้า 101.

ตาราง 3 เกณฑ์ปกติของคะแนน EQ รวม ดี เก่ง สุขกลุ่มตัวอย่างอายุ 18 - 25 ปี

องค์ประกอบ EQ	ต่ำกว่าปกติ	เกณฑ์ปกติ	สูงกว่าปกติ
คะแนน EQ รวม	< 138	138 – 170	>170
1. องค์ประกอบ ดี	< 48	48 - 58	> 58
1.1 ความคุมอารมณ์	< 14	14 - 18	> 18
1.2 เห็นใจผู้อื่น	< 16	16 - 20	> 20
1.3 รับผิดชอบ	< 17	17 - 23	> 23
2. องค์ประกอบ เก่ง	< 45	45 - 59	> 59
2.1 มีแรงจูงใจ	< 15	15 - 21	> 21
2.2 ตัดสินใจและแก้ปัญหา	< 14	14 - 20	> 20
2.3 สัมพันธภาพกับผู้อื่น	< 15	15 - 21	> 21
3. องค์ประกอบ สุข	< 42	42 - 56	> 56
3.1 ภูมิใจในตนเอง	< 9	9 - 13	> 13
3.2 ฟังพอใจในชีวิต	< 16	16 - 22	> 22
3.3 สุขสงบทางใจ	< 15	15 - 21	> 21

ที่มา : กรมสุขภาพจิต. (2543). อีคิว : ความฉลาดทางอารมณ์. นนทบุรี : สำนักพัฒนา
สุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต. หน้า 104.

เกณฑ์การจัดระดับคะแนนความฉลาดทางอารมณ์ของกรมสุขภาพจิตสำหรับกลุ่มตัวอย่าง อายุ 18-25 ปี ดังนี้ (กรมสุขภาพจิต. 2543)

คะแนนรวมสูงกว่า 170	คะแนน หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าปกติ
คะแนนรวมตั้งแต่ 138-170	คะแนน หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์ปกติ
คะแนนรวมต่ำกว่า 138	คะแนน หมายถึง มีความฉลาดทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติ

แบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

ในการกำหนดคะแนนผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	คะแนน
มีพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง/ปฏิบัติมากที่สุด	5
มีพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง/ปฏิบัติมาก	4
มีพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง/ปฏิบัติปานกลาง	3
มีพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง/ปฏิบัติน้อย	2
มีพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครอง/ปฏิบัติน้อยที่สุด	1

เกณฑ์การแปลความหมาย (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538)

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.68-5.00 หมายความว่า นิสิตได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ระดับมาก

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.34-3.67 หมายความว่า นิสิตได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ระดับปานกลาง

ค่าคะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-2.33 หมายความว่า นิสิตได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ระดับน้อย

แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัว

ในการกำหนดคะแนนผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

	คะแนน
มีความคิดเห็น/ปฏิบัติมากที่สุด	5
มีความคิดเห็น/ปฏิบัติมาก	4
มีความคิดเห็น/ปฏิบัติปานกลาง	3
มีความคิดเห็น/ปฏิบัติน้อย	2
มีความคิดเห็น/ปฏิบัติน้อยที่สุด	1

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ยมีดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์ . 2538)

ค่าคะแนนเฉลี่ย 4.21-5.00	หมายความว่า	นิสิตมีการปรับตัวในระดับมากที่สุด
ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.41-4.20	หมายความว่า	นิสิตมีการปรับตัวในระดับมาก
ค่าคะแนนเฉลี่ย 2.61-3.40	หมายความว่า	นิสิตมีการปรับตัวในระดับปานกลาง
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.81-2.60	หมายความว่า	นิสิตมีการปรับตัวในระดับน้อย
ค่าคะแนนเฉลี่ย 1.00-1.80	หมายความว่า	นิสิตมีการปรับตัวในระดับน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึงอธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร ในเดือนตุลาคม 2552 เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล กับกลุ่มตัวอย่าง
2. ติดต่อมหาวิทยาลัยนเรศวร ขออนุญาตอธิการบดีมหาวิทยาลัยและนัดหมายวันเวลา และสถานที่ในการเก็บข้อมูล
3. จัดเตรียมแบบสอบถามให้เพียงพอกับจำนวนนิสิต โดยผู้วิจัยเดินทางไปดำเนินการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองให้กลุ่มตัวอย่าง ระหว่างเดือน พฤศจิกายน - ธันวาคม 2552
4. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์ได้จำนวน 314 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 92.35 แล้วตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อนำคะแนนของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เพื่อนำคะแนนของกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติและทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ภูมิลำเนา โดยการหาค่าร้อยละ
3. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 1 เพื่อศึกษาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม โดยรวมและในแต่ละด้าน ทำการวิเคราะห์ด้วยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. ตามความมุ่งหมายของการวิจัย ข้อ 2 เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวของนิสิต ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ภูมิภาค วิเคราะห์ด้วยการทดสอบที (t-test) สำหรับการจำแนกตาม ความฉลาดทางอารมณ์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าคะแนนเฉลี่ย

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติที่ตรวจสอบเครื่องมือ

2.1 ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation)

2.2 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยการใช้การทดสอบที-เทสต์ (t-test for Independent samples)

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยการทดสอบเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe') (Ferguson. 1981 : 190-308)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษา การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม และเพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ภูมิภาค ความฉลาดทางอารมณ์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เพื่อให้การแปลความหมายเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{x}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน	ผลบวกของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t – distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F – distribution
df	แทน	ระดับขั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของค่าสถิติที่ใช้ ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 การศึกษาการปรับตัวของนิสิต ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและในแต่ละด้าน โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการปรับตัวของนิสิต ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ภูมิภาค ใช้การทดสอบที (t-test) สำหรับการจำแนกตามความฉลาดทางอารมณ์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) ดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรเพศ ภูมิภาค ความฉลาดทางอารมณ์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

ตัวแปรต้น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 เพศชาย	114	36.3
1.2 เพศหญิง	200	63.7
รวม	314	100.0
2. ภูมิภาค		
2.1 พิษณุโลก	99	31.5
2.2 จังหวัดอื่น	215	68.5
รวม	314	100.0

ตาราง 4 (ต่อ)

ตัวแปรต้น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ความฉลาดทางอารมณ์		
3.1 สูงกว่าปกติ	12	3.8
3.2 ปกติ	286	91.1
3.3 ต่ำกว่าปกติ	16	5.1
รวม	314	100.0
4. การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย		
4.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมาก	7	2.2
4.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยปานกลาง	292	93.0
4.3 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยน้อย	15	4.8
รวม	314	100.0

จากตาราง 4 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเป็นนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ทั้งหมด 314 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 63.7) จำแนกตามภูมิลำเนา พบว่า ส่วนใหญ่อยู่จังหวัดอื่น (ร้อยละ 68.5) จำแนกตามความฉลาดทางอารมณ์ พบว่า ส่วนใหญ่มีความฉลาดทางอารมณ์ระดับปกติ (ร้อยละ 91.1) และจำแนกตามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยพบว่า ส่วนใหญ่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยระดับปานกลาง (ร้อยละ 93.0)

ตอนที่ 2 การศึกษาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและในแต่ละด้าน โดยการวิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังแสดงในตาราง 5-14

ตาราง 5 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและในแต่ละด้าน

การปรับตัว	n = 314		ระดับการปรับตัว
	\bar{x}	S.D	
1. ด้านการเรียน	3.51	0.51	มาก
2. ด้านผู้สอน	3.53	0.43	มาก
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	3.88	0.52	มาก
4. ด้านสภาพแวดล้อม	3.51	0.44	มาก
5. ด้านกิจกรรม	3.62	0.61	มาก
รวม	3.61	0.39	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร มีการปรับตัวโดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านได้แก่ ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม อยู่ในระดับมากเช่นกัน

ตาราง 6 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี
ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านการเรียน เป็นรายข้อ

การปรับตัวด้านการเรียน	n = 314		ระดับการปรับตัว
	\bar{x}	S.D	
1. ขณะเรียนข้าพเจ้าตั้งใจฟังอาจารย์สอน	3.72	0.76	มาก
2. ข้าพเจ้าทบทวนบทเรียนเสมอๆ	3.11	0.79	ปานกลาง
3. ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการอภิปรายในขณะที่ยังเรียน	3.15	0.92	ปานกลาง
4. ข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนตรงตามกำหนดเวลา	3.74	0.87	มาก
5. ข้าพเจ้าสามารถทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้เสร็จทันเวลาได้	3.94	0.77	มาก
6. ข้าพเจ้ามีการเตรียมตัวก่อนการเข้าเรียน	3.24	0.87	ปานกลาง
7. ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน	3.52	0.88	มาก
8. ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ทันกำหนด	3.98	0.78	มาก
9. ข้าพเจ้ามักเตรียมตัวกับการสอบในแต่ละครั้ง	3.89	0.85	มาก
10. เมื่อมีข้อสงสัยข้าพเจ้าจะซักถามอาจารย์ทันทีที่มีโอกาส	3.00	0.97	ปานกลาง
11. ถึงแม้จะง่วงนอนข้าพเจ้าก็ตั้งใจฟังอาจารย์บรรยาย	3.11	0.98	ปานกลาง
12. ข้าพเจ้าจะตรวจความเรียบร้อยของงานที่ได้รับมอบหมายก่อนส่งอาจารย์	3.67	0.80	มาก
รวม	3.51	0.51	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่านิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร มีการปรับตัว ด้านการเรียน โดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการปรับตัวในระดับ ปานกลางมีจำนวน 5 ข้อ คือข้อที่ 2 นิสิตทบทวนบทเรียนเสมอๆ ข้อที่ 3 นิสิตมีส่วนร่วมในการอภิปรายในขณะที่ยังเรียน ข้อที่ 6 นิสิตมีการเตรียมตัวก่อนการเข้าเรียน ข้อที่ 10 เมื่อมีข้อสงสัยจะซักถามอาจารย์ทันทีที่มีโอกาส และข้อที่ 11 ถึงแม้จะง่วงนอนก็ตั้งใจฟังอาจารย์บรรยาย ส่วนข้ออื่นๆ นั้นมีการปรับตัวในระดับมาก

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี
ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านผู้สอน เป็นรายข้อ

การปรับตัวด้านผู้สอน	n=314		ระดับ การปรับตัว
	\bar{x}	S.D	
13. ข้าพเจ้ามีความสนิทสนมกับอาจารย์ผู้สอน	3.13	0.63	ปานกลาง
14. ข้าพเจ้าไม่รู้ลึกโกรธเมื่ออาจารย์ตักเตือน	3.60	0.79	มาก
15. ข้าพเจ้ายอมรับและปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันกับอาจารย์	3.83	0.74	มาก
16. ข้าพเจ้าแสดงความเคารพและทักทายเมื่อพบอาจารย์	3.96	0.83	มาก
17. ข้าพเจ้าเต็มใจปรับปรุงแก้ไขเรื่องต่าง ๆ ตามคำแนะนำของอาจารย์	3.88	0.79	มาก
ผู้สอน	3.26	0.66	ปานกลาง
18. ข้าพเจ้าจะขอคำแนะนำทั้งเรื่องการเรียนรู้และเรื่องส่วนตัวจากอาจารย์	3.79	0.85	มาก
ผู้สอน	3.42	0.89	มาก
19. ข้าพเจ้าทำกิจกรรมและงานตามที่อาจารย์มอบหมาย	3.33	0.76	ปานกลาง
20. ข้าพเจ้ารู้สึกกระตือรือร้นเมื่ออาจารย์ซักถาม	3.12	0.86	ปานกลาง
21. ข้าพเจ้าเข้าใจในสิ่งที่อาจารย์บรรยายได้ดี			
22. ข้าพเจ้าไม่พูดคุยกับเพื่อนในขณะที่อาจารย์กำลังบรรยาย			
รวม	3.53	0.43	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่านิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร มีการปรับตัวด้านผู้สอน โดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปรับตัวในระดับปานกลางมีจำนวน 4 ข้อ คือข้อที่ 13 นิสิตมีความสนิทสนมกับอาจารย์ผู้สอน ข้อที่ 18 นิสิตจะขอคำแนะนำทั้งเรื่องการเรียนรู้และเรื่องส่วนตัวจากอาจารย์ผู้สอน ข้อที่ 21 นิสิตเข้าใจในสิ่งที่อาจารย์บรรยายได้ดี และข้อที่ 22 นิสิตไม่พูดคุยกับเพื่อนในขณะที่อาจารย์กำลังบรรยาย ส่วนข้ออื่น ๆ นั้นมีการปรับตัวในระดับมาก

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี
ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ ด้านกลุ่มเพื่อน เป็นรายชื่อ

การปรับตัวด้านกลุ่มเพื่อน	n=314		ระดับ การปรับตัว
	\bar{x}	S.D	
23. ข้าพเจ้ารู้สึกดีเมื่อได้อยู่กับเพื่อน	4.16	0.78	มาก
24. ข้าพเจ้ารู้สึกยินดีเมื่อทำความรู้จักเพื่อนใหม่	4.01	0.78	มาก
25. เมื่อเพื่อน ๆ มีความทุกข์ข้าพเจ้าจะพูดปลอบใจเพื่อน	3.78	0.82	มาก
26. ข้าพเจ้ามักแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนเมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานกลุ่ม	3.80	0.77	มาก
27. ข้าพเจ้าเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงาน	4.04	0.77	มาก
28. ข้าพเจ้าให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มใจเมื่อเพื่อนมีปัญหา	3.91	0.81	มาก
29. ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในการเป็นผู้นำกลุ่ม	3.35	0.95	ปานกลาง
30. ข้าพเจ้ายอมรับและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนเมื่อทำงานร่วมกัน	4.02	0.78	มาก
31. เมื่อเพื่อนมีปัญหาข้าพเจ้าคอยให้กำลังใจเพื่อน	3.90	0.82	มาก
32. ข้าพเจ้ามักมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มกับเพื่อน ๆ	3.85	0.74	มาก
33. ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจเมื่อได้พูดคุยและอยู่ใกล้เพื่อน ๆ	4.01	0.76	มาก
34. ข้าพเจ้าสามารถพูดคุยและเข้ากับเพื่อนได้ทุกคน	3.93	0.76	มาก
35. หากเพื่อนในกลุ่มทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จข้าพเจ้าจะพยายามช่วยเหลือจนเสร็จได้ทันเวลา	3.78	0.71	มาก
รวม	3.88	0.52	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่านิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ มีการปรับตัวด้านกลุ่มเพื่อน โดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อพบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ยกเว้นข้อที่ 29 นิสิตมีความมั่นใจในการเป็นผู้นำกลุ่ม อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 9 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี
 ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านสภาพแวดล้อม เป็นรายข้อ

การปรับตัวด้านสภาพแวดล้อม	n=314		ระดับ การปรับตัว
	\bar{x}	S.D	
36. ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นในการเรียนเพราะบรรยากาศในห้องเรียน น่าเรียน	3.56	0.66	มาก
37. ถึงแม้สถานที่นั่งพักผ่อนในมหาวิทยาลัย จะมีไม่พอเพียงแต่ก็ไม่เป็น อุปสรรคแก่ข้าพเจ้า	3.57	0.78	มาก
38. ถึงแม้เพื่อน ๆ จะคุยกันขณะอาจารย์สอนข้าพเจ้าก็ยังมีสมาธิในการ เรียน	3.48	0.64	มาก
39. ถึงแม้ห้องเรียนคับแคบ แต่ก็ไม่มีอุปสรรคในการเรียนของข้าพเจ้า	3.54	0.76	มาก
40. ถึงแม้หอสมุดมีเสียงดังรบกวนแต่ข้าพเจ้าก็มีสมาธิในการอ่านหนังสือ หรือทำงาน	3.40	0.67	ปานกลาง
41. ถึงแม้อาคารเรียนอยู่ไกลข้าพเจ้าจะใช้เวลาในการเดินทางล่วงหน้า ก่อนถึงชั่วโมงเรียน	3.54	0.71	มาก
42. ถึงแม้ห้องน้ำจะมีผู้ใช้เยอะแต่ข้าพเจ้าสามารถรอได้	3.59	0.74	มาก
43. ถึงแม้ห้องเรียนมีอุณหภูมิที่เย็นแต่ข้าพเจ้าก็มีสมาธิในการเรียน	3.40	0.64	ปานกลาง
รวม	3.51	0.44	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่านิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร มีการ
 ปรับตัวด้านสภาพแวดล้อม โดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่
 อยู่ในระดับมาก ยกเว้น ข้อที่ 40 ถึงแม้หอสมุดมีเสียงดังรบกวนแต่นิสิตก็มีสมาธิในการอ่าน
 หนังสือหรือทำงาน และข้อที่ 43 ถึงแม้ห้องเรียนมีอุณหภูมิที่เย็นแต่นิสิตก็มีสมาธิในการเรียน
 อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 10 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี
ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านกิจกรรม เป็นรายข้อ

การปรับตัวด้านกิจกรรม	n=314		ระดับ การปรับตัว
	\bar{x}	S.D	
44. ข้าพเจ้าสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของทางมหาวิทยาลัย	3.55	0.82	มาก
45. ข้าพเจ้าสามารถแบ่งเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเหมาะสม	3.47	0.79	มาก
46. ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมเพราะเข้าใจและเห็นประโยชน์ของการเข้าร่วม กิจกรรม	3.65	0.77	มาก
47. ข้าพเจ้าแสดงความสามารถเต็มที่ในการเข้าร่วมกิจกรรม	3.54	0.86	มาก
48. ข้าพเจ้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ	3.74	0.80	มาก
49. ข้าพเจ้ามักเข้าร่วมกิจกรรมเพราะทำให้ได้เพื่อนใหม่ๆมากขึ้น	3.71	0.79	มาก
50. ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่	3.63	0.79	มาก
51. ข้าพเจ้ารู้จักการเป็นผู้ตามและผู้นำที่ดีในการร่วมกิจกรรม	3.69	0.77	มาก
52. ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของทางมหาวิทยาลัย	3.60	0.87	มาก
รวม	3.62	0.61	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่านิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร มีการปรับตัวด้านกิจกรรม โดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก

ตาราง 11 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ

การปรับตัว	เพศ					
	ชาย (n=114)			หญิง (n=200)		
	\bar{X}	S.D	ระดับการปรับตัว	\bar{X}	S.D	ระดับการปรับตัว
1. ด้านการเรียน	3.48	0.56	มาก	3.52	0.47	มาก
2. ด้านผู้สอน	3.49	0.42	มาก	3.55	0.44	มาก
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	3.88	0.50	มาก	3.89	0.53	มาก
4. ด้านสภาพแวดล้อม	3.49	0.43	มาก	3.52	0.44	มาก
5. ด้านกิจกรรม	3.68	0.67	มาก	3.59	0.57	มาก
รวม	3.60	0.40	มาก	3.62	0.38	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่า นิสิตชายและนิสิตหญิงมีการปรับตัวโดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปรับตัวในระดับมากเช่นกัน

ตาราง 12 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับ
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามภูมิภาค

การปรับตัว	ภูมิภาค					
	พิษณุโลก (n=99)			จังหวัดอื่น (n=215)		
	\bar{X}	S.D	ระดับการ ปรับตัว	\bar{X}	S.D	ระดับการ ปรับตัว
1. ด้านการเรียน	3.50	0.53	มาก	3.51	0.49	มาก
2. ด้านผู้สอน	3.51	0.40	มาก	3.54	0.44	มาก
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	3.84	0.47	มาก	3.91	0.54	มาก
4. ด้านสภาพแวดล้อม	3.49	0.41	มาก	3.52	0.45	มาก
5. ด้านกิจกรรม	3.60	0.61	มาก	3.63	0.60	มาก
รวม	3.59	0.37	มาก	3.62	0.39	มาก

จากตาราง 12 แสดงว่า นิสิตที่อาศัยอยู่ในจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดอื่นมีการปรับตัว
โดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน

ตาราง 13 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามความฉลาดทางอารมณ์

การปรับตัว	ระดับความฉลาดทางอารมณ์								
	สูงกว่าปกติ (n=12)			ปกติ (n=286)			ต่ำกว่าปกติ (n=16)		
	\bar{X}	S.D	ระดับการปรับตัว	\bar{X}	S.D	ระดับการปรับตัว	\bar{X}	S.D	ระดับการปรับตัว
1. ด้านการเรียน	3.65	0.24	มาก	3.50	0.51	มาก	3.44	0.57	มาก
2. ด้านผู้สอน	3.53	0.24	มาก	3.54	0.42	มาก	3.34	0.62	ปานกลาง
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	3.99	0.49	มาก	3.88	0.52	มาก	3.91	0.46	มาก
4. ด้านสภาพแวดล้อม	3.51	0.29	มาก	3.51	0.44	มาก	3.51	0.49	มาก
5. ด้านกิจกรรม	3.66	0.60	มาก	3.62	0.61	มาก	3.61	0.61	มาก
รวม	3.67	0.19	มาก	3.61	0.39	มาก	3.56	0.40	มาก

จากตาราง 13 แสดงว่า นิสิตที่มีความฉลาดทางอารมณ์อยู่ในระดับสูงกว่าปกติ ระดับปกติ และระดับต่ำกว่าปกติ มีการปรับตัวโดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า เกือบทุกด้านอยู่ในระดับมาก ยกเว้น ความฉลาดทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติ ด้านผู้สอน ที่มีการปรับตัวในระดับปานกลาง

ตาราง 14 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปรับตัวของนิสิตระดับ
ปริญญาตรี ชั้นปีที่1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามการอบรม
เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

การปรับตัว	ระดับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย								
	มาก (n=7)			ปานกลาง (n=292)			น้อย (n=15)		
	\bar{X}	S.D	ระดับการ ปรับตัว	\bar{X}	S.D	ระดับการ ปรับตัว	\bar{X}	S.D	ระดับการ ปรับตัว
1. ด้านการเรียน	3.32	0.51	ปานกลาง	3.50	0.51	มาก	3.71	0.51	มาก
2. ด้านผู้สอน	3.31	0.63	ปานกลาง	3.53	0.43	มาก	3.69	0.44	มาก
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	3.41	0.66	มาก	3.89	0.51	มาก	4.14	0.62	มาก
4. ด้านสภาพแวดล้อม	3.27	0.45	ปานกลาง	3.50	0.44	มาก	3.75	0.48	มาก
5. ด้านกิจกรรม	3.35	0.62	ปานกลาง	3.61	0.61	มาก	3.91	0.64	มาก
รวม	3.33	0.50	ปานกลาง	3.61	0.38	มาก	3.84	0.43	มาก

จากตาราง 14 แสดงว่า นิสิตที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยในระดับมากมีการปรับตัวโดยรวมในระดับปานกลาง ส่วนนิสิตที่มีการอบรมเลี้ยงดูระดับปานกลาง และการอบรมเลี้ยงดูระดับน้อย มีการปรับตัว โดยรวมในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การอบรมเลี้ยงดู ระดับมาก ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางยกเว้นด้านกลุ่มเพื่อนที่มีการปรับตัวในระดับมาก ส่วนการอบรมเลี้ยงดูระดับปานกลางและการอบรมเลี้ยงดูระดับน้อยทุกด้านมีการปรับตัวในระดับมาก

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ ภูมิภาค โดยใช้ การทดสอบที (t-test) สำหรับการจำแนกตามความฉลาดทางอารมณ์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe' Method) ดังแสดงในตาราง 15-21

ตาราง 15 เปรียบเทียบการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและ ในแต่ละด้าน จำแนกตามเพศ

การปรับตัว	เพศ				t	p
	ชาย (n=114)		หญิง (n=200)			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. ด้านการเรียนรู้	3.48	0.56	3.52	0.47	0.55	.580
2. ด้านผู้สอน	3.49	0.42	3.55	0.44	1.16	.246
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	3.88	0.50	3.89	0.53	0.31	.759
4. ด้านสภาพแวดล้อม	3.49	0.43	3.52	0.44	0.65	.516
5. ด้านกิจกรรม	3.68	0.67	3.59	0.57	1.31	.191
รวม	3.60	0.40	3.62	0.38	0.23	.818

จากตาราง 15 แสดงว่า นิสิตชายและนิสิตหญิง มีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 เปรียบเทียบการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1มหาวิทยาลัยยรนเรศวร โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามภูมิลำเนา

การปรับตัว	ภูมิลำเนา				t	p
	พิษณุโลก (n=99)		จังหวัดอื่น (n=215)			
	\bar{X}	S.D	\bar{X}	S.D		
1. ด้านการเรียน	3.50	0.53	3.51	0.49	0.59	.953
2. ด้านผู้สอน	3.51	0.40	3.54	0.44	0.56	.577
3. ด้านกลุ่มเพื่อน	3.84	0.47	3.91	0.54	1.20	.232
4. ด้านสภาพแวดล้อม	3.49	0.41	3.52	0.45	0.60	.552
5. ด้านกิจกรรม	3.60	0.61	3.63	0.60	0.43	.667
รวม	3.59	0.37	3.62	0.39	0.73	.464

จากตาราง 16 แสดงว่านิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1มหาวิทยาลัยยรนเรศวร ที่มีภูมิลำเนา ในจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดอื่นมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 เปรียบเทียบการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและ ในแต่ละด้าน จำแนกตามความฉลาดทางอารมณ์

การปรับตัวของนิสิต	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.325	2	0.162	0.634	.531
	ภายในกลุ่ม	79.623	311	0.256		
	รวม	79.948	313			
ด้านผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	0.602	2	0.301	1.627	.198
	ภายในกลุ่ม	57.563	311	0.185		
	รวม	58.165	313			
ด้านกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	0.134	2	0.067	0.246	.782
	ภายในกลุ่ม	84.375	311	0.271		
	รวม	84.509	313			
ด้านสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	0.000	2	0.000	0.001	.999
	ภายในกลุ่ม	60.060	311	0.193		
	รวม	60.060	313			
ด้านกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	0.018	2	0.009	0.025	.975
	ภายในกลุ่ม	115.074	311	0.370		
	รวม	115.093	313			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	0.072	2	0.036	0.241	.786
	ภายในกลุ่ม	46.459	311	0.149		
	รวม	46.530	313			

จากตาราง 17 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน มีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 เปรียบเทียบการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและ ในแต่ละด้าน จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

การปรับตัวของนิสิต	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
ด้านการเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.881	2	0.441	1.733	.178
	ภายในกลุ่ม	79.067	311	0.254		
	รวม	79.948	313			
ด้านผู้สอน	ระหว่างกลุ่ม	0.725	2	0.362	1.962	.142
	ภายในกลุ่ม	57.440	311	0.185		
	รวม	58.165	313			
ด้านกลุ่มเพื่อน	ระหว่างกลุ่ม	2.603	2	1.302	4.942	.008
	ภายในกลุ่ม	81.906	311	0.263		
	รวม	84.509	313			
ด้านสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	1.285	2	0.643	3.401	.035
	ภายในกลุ่ม	58.775	311	0.189		
	รวม	60.060	313			
ด้านกิจกรรม	ระหว่างกลุ่ม	1.806	2	0.903	2.478	.086
	ภายในกลุ่ม	113.287	311	0.364		
	รวม	115.093	313			
รวมทุกด้าน	ระหว่างกลุ่ม	1.352	2	0.676	4.652	.010
	ภายในกลุ่ม	45.179	311	0.145		
	รวม	46.530	313			

จากตาราง 18 แสดงว่า นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยระดับต่างกัน มีการปรับตัวโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปรับตัวด้านกลุ่มเพื่อนและด้านสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนในด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างกัน

เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe' Method) ดังแสดงในตาราง 19-20

ตาราง 19 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี
 ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านกลุ่มเพื่อน จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดูแบบ
 ประชาธิปไตย

ระดับการปรับตัว	\bar{X}	มาก	ปานกลาง	น้อย
		3.41	3.89	4.14
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมาก	3.41	-	0.47	0.73*
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยปานกลาง	3.89		-	0.25
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยน้อย	4.14			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 แสดงว่านิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่มีการ
 อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยระดับมาก มีการปรับตัวด้านกลุ่มเพื่อน แตกต่างกับนิสิตที่มีการ
 อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยระดับน้อย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่
 พบความแตกต่าง

ตาราง 20 การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ของการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี
 ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านสภาพแวดล้อม จำแนกตาม การอบรมเลี้ยงดู
 แบบประชาธิปไตย

ระดับการปรับตัว	\bar{X}	มาก	ปานกลาง	น้อย
		3.27	3.50	3.75
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมาก	3.27	-	0.23	0.48*
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยปานกลาง	3.50		-	0.25
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยน้อย	3.75			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 แสดงว่านิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่มีการ
 อบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยระดับน้อย มีการปรับตัวด้านสภาพแวดล้อม แตกต่างกับนิสิตที่มี
 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ
 ไม่พบความแตกต่าง

ตาราง 21 การทดสอบความแตกต่างของการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย เป็นรายคู่

ระดับการปรับตัว	\bar{X}	มาก	ปานกลาง	น้อย
		3.33	3.61	3.84
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมาก	3.33	-	0.28	0.51*
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยปานกลาง	3.61		-	0.23
การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยน้อย	3.84			-

จากตาราง 21 แสดงว่านิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยระดับน้อย มีการปรับตัวโดยรวมแตกต่างกับนิสิตที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคู่อื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม
2. เพื่อเปรียบเทียบการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปร เพศ ภูมิภาค และ ความฉลาดทางอารมณ์ และการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยนเรศวร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 314 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยนเรศวร 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 52 ข้อ แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงค่าร้อยละ
2. การศึกษาการปรับตัวของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและในแต่ละด้าน วิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. การเปรียบเทียบความแตกต่างการปรับตัวของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและในแต่ละด้าน จำแนกตามตัวแปรเพศ ภูมิภาค ใช้การทดสอบที-เทสต์ (t-test for Independent samples) และตัวแปรความฉลาดทางอารมณ์ การอบรม

เลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ในกรณีที่พบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจึงทำการทดสอบเป็นรายคู่ โดยวิธีของเซฟเฟ (Scheffe') (Ferguson. 1981: 190-308)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาการปรับตัวของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร มีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านในระดับมาก
2. นิสิตชายและหญิงมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
3. นิสิตที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดอื่นมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
4. นิสิตที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน
5. นิสิตที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยต่างกันมีการปรับตัวโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การปรับตัวด้านกลุ่มเพื่อนและด้านสภาพแวดล้อมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. การศึกษาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยรวมและในแต่ละด้าน ผลการศึกษาพบว่า นิสิตมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ผู้วิจัยขอเสนอการอภิปราย ดังนี้

ด้านการเรียน จากการศึกษาพบว่า นิสิตมีการปรับตัวในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นิสิตชั้นปีที่ 1 เป็นผู้ที่เพิ่งสำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ถูกปลุกฝังในด้านการเรียนเพราะจะต้องมีการเตรียมตัวสอบหรือมีการทดสอบต่างๆ เช่น การทดสอบทางการศึกษา องค์การมหาชน (O-NET) ซึ่งนิสิตจะต้องมีความขยัน อดทน นิสิตส่วนใหญ่จึงมีพื้นฐานที่ดีในการเรียน อีกทั้งจะเห็นได้ว่าตั้งแต่การสอบคัดเลือกเข้ามาศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัยต้องมีการแข่งขันสูง นิสิตจะต้องมีความรู้ความสามารถจึงจะผ่านการคัดเลือกเข้ามาศึกษาต่อได้ เมื่อ

นิสิตมีความมุ่งมั่นที่จะเข้าศึกษา เมื่อเข้ามาศึกษาแล้วนิสิตจึงมีความตั้งใจเพื่อจะได้ประสบผลสำเร็จในด้านการเรียน นอกจากนี้นิสิตที่เข้ามาศึกษาต่างก็มาจากสถาบันการศึกษาต่างๆ หลายแห่ง เมื่อเข้ามาอยู่ร่วมกันทำให้นิสิตต้องมีการแข่งขันและมีความตั้งใจพยายามในการเรียน เพื่อให้ได้คะแนนที่ดีมากขึ้น อีกทั้งระบบการศึกษาในปัจจุบันนี้ได้เน้นให้ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออก กล้าซัก กล้าถาม เมื่อนิสิตมีข้อสงสัยนิสิตจึงต้องกล้าที่จะซักถาม มีการทบทวนบทเรียนที่เรียนมาและนิสิตก็ทำงานตามที่อาจารย์มอบหมายเสร็จทันเวลาจึงมีความจำเป็นต้องปรับตัวในระดับมาก ดังที่ ทองเรียน อมรัชกุล (2525 : 39) กล่าวว่า นิสิตเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยเพื่อความสำเร็จในวิชาการ มีความสนใจศึกษาหาความรู้ ความคิดต่างๆ ทำให้นิสิตสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพทางวิชาการ อีกทั้งระบบการศึกษาในระดับอุดมศึกษายังส่งเสริมให้นิสิตมีอิสระทางความคิด สามารถเลือกเรียนได้ตามความถนัดและความสนใจ ผลการวิจัยสอดคล้องกับ สำรวย ประไพศรี (2544 : 61) ศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวกับการปรับตัวด้านการเรียนในระบบโทรภาคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา พบว่า นักศึกษาที่มีนิสัยในการเรียนที่ดี มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนในทางที่ดี จะช่วยให้นักศึกษาสามารถปรับตัวด้านการเรียนได้ดี และสุภาณี เจียมศักดิ์ (2543 : 87) ทำการศึกษาพฤติกรรมการปรับตัวในการศึกษาของนิสิตวิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ด้านการเรียนอยู่ในระดับมาก

ด้านผู้สอน จากการศึกษา พบว่า นิสิตมีการปรับตัวในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้สอนมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัยของนิสิต ชั้นปีที่ 1 ที่เพิ่งเข้าสู่การเรียนในระดับอุดมศึกษา เมื่อเข้ามาศึกษาอาจารย์ผู้สอนก็จะคอยช่วยเหลือ ให้คำแนะนำในการเรียน ให้การดูแลเอาใจใส่มากกว่า นิสิตในระดับชั้นอื่นๆ และให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนที่ต้องจัดให้นิสิตเรียนรู้ มีการมอบหมายงานตามความเหมาะสม เมื่อมีข้อสงสัยนิสิตก็สามารถซักถามได้ทันที นอกจากนี้ทางมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งให้มีอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อคอยให้คำแนะนำแก่นิสิต ในเรื่องต่างๆ เช่น การลงทะเบียนเรียน การเลือกวิชาเรียน ตลอดจนปัญหาในด้านต่างๆ ทำให้นิสิตเกิดความคุ้นเคยสนิทสนมกับอาจารย์ ทำให้นิสิตปรับตัวได้ในระดับมาก ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2537 : 1-13) กล่าวถึงลักษณะความเป็นครูว่า โดยทั่วไปแล้วนั้นครูจะมีภาพคาดหวังในบทบาทหน้าที่และลักษณะส่วนบุคคลว่าต้องเป็นคนที่ดีต้องมีความเป็นครู แต่สิ่งที่พิเศษที่นอกเหนือจากนี้คือการมีความเมตตา มีความพอใจที่จะพัฒนาคนและมีความสมถะ ซึ่งจิตใจที่ให้ จิตใจที่อยากพัฒนา อยากแก้ไขสังคม อยากทำให้คนอื่นก้าวหน้ามีความสำเร็จในชีวิตและรักชีวิตที่เรียบง่าย มัธยัสถ์ ไม่หวังจ่ำรวยและมีความภูมิใจอย่างสุจริตต่ออุดมการณ์ของคุณ สิ่งเหล่านี้จะหล่อหลอม

ความผูกพันและความมั่นคงทางจิตใจให้กับผู้เรียนโดยผ่านความคุ้นเคยกันจากการเรียนการสอนที่มีกันมาอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุมจินต์ สลัดทุกซ์ (2543: 65) ที่ศึกษาเรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ตัวแปรด้านบรรยากาศการสอนของครูมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทางสังคมของนิสิต ซึ่งสภาพการจัดการเรียนการสอนพฤติกรรมและวิธีการสอนของอาจารย์ สัมพันธ์ภาพระหว่างอาจารย์กับนิสิต มีอิทธิพลต่อการปรับตัวของนิสิต การดำเนินกิจกรรมการสอนและการส่งเสริมพฤติกรรมการเรียนรู้ให้กับนิสิตเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของนิสิตและให้อาจารย์มีวิธีการสอนที่น่าสนใจจะช่วยให้นิสิตไม่เกิดความเบื่อหน่ายในการเรียน เป็นการส่งเสริมให้นิสิตมีการปรับตัวได้ดีขึ้น ซึ่งงานวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วราตรี พงษ์สุวรรณ (2540 :116) ที่ศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า ด้านผู้สอนนิสิตมีปัญหาการปรับตัวอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านกลุ่มเพื่อน จากการศึกษาพบว่า นิสิตมีการปรับตัวในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นิสิตส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดอื่นจึงพักในหอพัก เมื่อมาอยู่ร่วมกันนิสิตจะต้องพยายามเข้ากับคนในกลุ่มให้ได้ นิสิตจะต้องเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกัน และนิสิตที่เข้ามาศึกษามีวัยที่ใกล้เคียงกัน เป็นเพื่อนกัน ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน นิสิตสามารถพูดคุยทำความรู้จักเพื่อนใหม่และเมื่อมีปัญหา ก็คอยช่วยเหลือกัน อีกทั้งนิสิตต้องอยู่ห่างไกลจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง จึงต้องพึ่งพาอาศัยเพื่อนและเพื่อนยังช่วยให้นิสิตปรับตัวในมหาวิทยาลัยได้ ดังที่ ฟิลด์ และ นิวคอมบ์ (พระมหามนตรี สามารถไทย, 2548 : 132 ; อ้างอิงจาก Feldman and Newcomb, 1973 : 78) กล่าวว่า ลักษณะวัฒนธรรมกลุ่มเพื่อนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดในประสบการณ์ของนิสิต ลักษณะของนิสิตที่เหมือนกันจะนำไปสู่ความสมัครสมานสามัคคีของกลุ่ม สอดคล้องกับชาติชาย หมั่นสมักร (2542 : 133) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การปรับตัวของนักศึกษาโครงการสหบทพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่า นักศึกษาที่มีสัมพันธภาพกับเพื่อนดี มีการปรับตัวได้ดี ทั้งนี้เพราะการอยู่ในกลุ่มเพื่อนจะทำให้ นักศึกษามีโอกาสเรียนรู้การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น มีการเรียนรู้ที่จะควบคุมพฤติกรรมของตนเอง มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและมีการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกสื่อกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหามนตรี สามารถไทย (2548) ทำการศึกษาเรื่อง การปรับตัวของพระนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในส่วนกลาง พบว่า ด้านกลุ่มเพื่อน อยู่ในระดับมาก

ด้านสภาพแวดล้อม จากการศึกษาพบว่า นิสิตมีการปรับตัวในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ส่วนมากนิสิตที่เข้ามาศึกษาจะมาจากจังหวัดที่ใกล้เคียง ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในภูมิภาคเดียวกันและไม่ว่าจะเป็นสภาพอากาศ สภาพแวดล้อม หรือวัฒนธรรมต่างๆ เช่นอาหารการกิน การดำรงชีวิต ก็ไม่แตกต่างกันมากนัก และนิสิตอาจมีความคุ้นเคยกับมหาวิทยาลัยและสถานที่ต่างๆในมหาวิทยาลัย ก่อนเข้ามาศึกษา อีกทั้งบริเวณโดยรอบของมหาวิทยาลัยมีพื้นที่ที่กว้างขวาง ร่มรื่น มีบรรยากาศที่ดี มีสถานที่พักผ่อนตามจุดต่างๆ ไว้บริการสำหรับนิสิตเพียงพอ บริเวณอาคารมีความสะอาด สวยงาม สงบ ไม่มีสิ่งรบกวนสมาธิในการเรียนและการพักผ่อน การตกแต่งอาคารบริเวณโดยรอบ ทัศนียภาพ การจัดอาคาร สิ่งต่างๆเหล่านี้ล้วนเกื้อกูลต่อการเรียน รวมทั้งเป็นแรงจูงใจให้นิสิตมีความรัก เกิดความภาคภูมิใจในสถานศึกษา ทำให้นิสิตสามารถปรับตัวได้ในระดับมาก ดังที่ นิพนธ์ วรรณเวช (2538 :2) กล่าวว่า การจัดการศึกษาเพื่อที่จะให้บรรลุเป้าหมายนั้นจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่างเป็นองค์ประกอบได้แก่ คุณภาพของอาจารย์ คุณภาพของนักศึกษา บรรยากาศทางวิชาการ การบริหารงาน รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถาบันอุดมศึกษาด้วย ในทำนองเดียวกันอรพันธ์ ประสิทธิ์รัตน์ (2533 : 9-10) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยเป็นเรื่องสำคัญเรื่องหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงจนเป็นการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ สุมาลี สุวรรณภักดี (2541 : 100) ที่ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า สภาพแวดล้อมบรรยากาศในวิทยาลัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวทั้งโดยรวมและรายด้าน ซึ่งงานวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ราตรี พงษ์สุวรรณ (2540 :116) ที่ศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง พบว่า การปรับตัวด้านสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านกิจกรรม จากการศึกษาพบว่า นิสิตมีการปรับตัวในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากมหาวิทยาลัยได้มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย นิสิตสามารถที่จะเลือกกิจกรรมตามความสนใจ หรือกิจกรรมที่ตนมีความถนัด และเมื่อได้เข้าร่วมกิจกรรมแล้วทำให้นิสิตเห็นความสำคัญ มองเห็นประโยชน์ของกิจกรรม ซึ่งเป็นส่วนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนรวมทั้งฝึกความสามัคคีได้ดีและ กิจกรรมยังเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ในห้องเรียนที่สำคัญ อีกทั้งในระดับมัธยมศึกษาที่มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ให้ได้เข้าร่วม ซึ่งกิจกรรมนี้ยังส่งเสริมประสบการณ์ด้านการใช้ชีวิตและทางการศึกษา พัฒนาคุณภาพให้นิสิตทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา นิสิตจึงมีการปรับตัวด้านกิจกรรมได้ในระดับมาก

ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2537 : 60) กล่าวว่า กิจกรรมช่วยส่งเสริมให้นิสิตรู้จักตนเองมากขึ้น ซึ่งการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เป็นผลให้แต่ละคนสามารถพัฒนาการเรียนวิชาการ สังคม อารมณ์ ร่างกาย จิตใจ บุคลิกภาพ วุฒิภาวะสู่ความเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ สำรวย ประไพศรี (2544 : 99) ทำการศึกษาเรื่อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัด นครราชสีมา ด้านกิจกรรมพบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวด้านการเรียนในระบบไตรภาคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี กล่าวคือนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมย่อมมีการปรับตัวด้านการเรียนที่ดี เพราะการเข้าร่วมกิจกรรมจะ ทำให้นักศึกษาเกิดความคุ้นเคยกัน มีพัฒนาทางด้านอารมณ์เป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งกิจกรรมของนักศึกษามีความหลากหลาย ทำให้นักศึกษาได้เลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ และ พระมหามนตรี สามารถไทย (2548) ทำการศึกษาเรื่อง การปรับตัวของพระนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในส่วนกลาง พบว่า การปรับตัวด้านกิจกรรมอยู่ในระดับมาก

2. นิสิตชายและนิสิตหญิง มีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก นิสิตชายและนิสิตหญิงอยู่ในวัยเดียวกันมีความสนใจที่คล้ายกัน อีกทั้งนิสิตชายและนิสิตหญิงเป็นนิสิตที่อยู่ในมหาวิทยาลัยที่มีสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกัน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนที่นิสิตจะต้องเรียนร่วมกัน มีการทำงานที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน รู้จักพึ่งพาอาศัยกัน ด้านผู้สอนนิสิตได้เรียนร่วมกันทั้งนิสิตชายและนิสิตหญิง ได้รับความรู้ในรายวิชาต่างๆ เหมือนกัน มีประสบการณ์การเรียนเหมือนกัน และเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อนนิสิตชายและนิสิตหญิงเป็นเพื่อนกัน มีวัยที่เป็นช่วงอายุเดียวกันของนิสิตทั้ง เพศชายและเพศหญิงก็สามารถปรึกษาปัญหาเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันได้ การให้กำลังใจกัน มีการทำงานร่วมกัน ส่วนกิจกรรมที่จัดขึ้นนิสิตก็มีความสนใจและเลือกเข้าร่วมกิจกรรมตามความถนัดซึ่งกิจกรรมเป็นส่วนในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตชายและนิสิตหญิงได้ดี การยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยไม่มีการแบ่งแยกว่าเป็นเพศใดทำให้นิสิตชายและนิสิตหญิงมีการปรับตัวได้ไม่แตกต่างกัน ดังที่ เครียก (สาธิต ใจตรง. 2548 : 68 ; อ้างอิงจาก Creig. 1983 : 355) กล่าวว่า ลักษณะตามหลักจิตวิทยา เพศชายและเพศหญิงซึ่งอยู่ในช่วงวัยเดียวกันก็ย่อมจะได้รับอิทธิพลจากพัฒนาการของชีวิต และในขณะเดียวกันก็จะส่งผลทำให้ทุกคนพยายามที่จะปรับตัวให้เข้ากับสังคมให้ดีที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ ดร.ณรัตน์ ผลสวัสดิ์. (2544 : 87) ทำการศึกษาเรื่อง การปรับตัวและสุขภาพของนักศึกษา

โครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป)สถาบันราชภัฏพระนคร พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

3. นิสิตที่มีภูมิลำเนาในจังหวัดพิษณุโลกและจังหวัดอื่นมีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ภูมิลำเนาเดิมที่นิสิตอาศัยอยู่นั้นไม่ได้ทำให้นิสิตมีความเป็นอยู่ที่แตกต่างกัน เมื่อเข้ามาอยู่ในมหาวิทยาลัยที่มีสภาพแวดล้อมเดียวกัน สภาพภูมิอากาศที่คล้ายคลึงกัน อาหารการกิน การใช้ชีวิตและวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน และการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยนิสิตก็มีความรู้สึกคุ้นเคย นิสิตส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในหอพักนิสิตจึงมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนได้ดี เมื่อมีปัญหาด้านการเรียนนิสิตก็สามารถขอคำปรึกษาเพื่อนที่อยู่ด้วยกันได้ การที่นิสิตได้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในด้านต่างๆ มีการทำกิจกรรมร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน ทำให้นิสิตปรับตัวได้ดี อีกทั้งปัจจุบันเทคโนโลยีมีความเจริญก้าวหน้าทำให้นิสิตมีการรับรู้ถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สภาพแวดล้อมต่างๆและมีการเตรียมความพร้อมที่จะอยู่ร่วมในสังคมส่วนรวม นิสิตจึงสามารถปรับตัวไม่แตกต่างกัน ดังที่ ธอร์พ(ธอร์พินท์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ. 2532 : 8 ; อ้างอิงจาก Thorpe. 1955.) กล่าวว่า การที่บุคคลเข้ากับเพื่อนได้อย่างมีความสุข มีส่วนร่วมในกลุ่มเข้าสมาคมกับคนแปลกหน้าได้ มีความพอใจในกฎเกณฑ์บุคคลนั้นก็จะสามารถอยู่ร่วมในสังคมใหม่ๆ ได้อย่างมีความสุข และเมื่อเข้ามาอยู่ในสังคมส่วนรวมนิสิตจึงปรับตัวได้ดี สอดคล้องกับ ไสภาวดี บุญยฤทธิกิจ (2546:71) ทำการศึกษาภาวะสุขภาพจิตและการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาต่างกันมีการปรับตัวไม่แตกต่างกัน และ กฤตินี ตรงสิทธิ์รักษ์ (2546:68) ทำการศึกษาเรื่องปัญหาของนิสิตระดับปริญญาตรีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่ในชุมชนเมืองกับนิสิตที่มีภูมิลำเนาอยู่นอกชุมชนเมือง มีการปรับตัวโดยรวมและใน แต่ละด้านไม่แตกต่างกัน

4. นิสิตที่มีความฉลาดทางอารมณ์ต่างกัน มีการปรับตัวโดยรวมและในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การที่นิสิตเข้ามาศึกษาในมหาวิทยาลัยนิสิตมีความตระหนักในเรื่องความสำเร็จในด้านต่างๆ เช่น ด้านการทำงาน การเรียน นิสิตจะต้องอาศัยความฉลาดทางอารมณ์เพราะจะช่วยให้นิสิตเข้าใจและจัดการอารมณ์ของตน มีความตั้งใจและพร้อมที่จะเผชิญสิ่งแปลกใหม่ การดำรงชีวิตอยู่ร่วมในสังคมกลุ่มเพื่อนและการทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น นิสิตมีความเข้าใจถึงความรู้สึกของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์ที่ดี และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี ถึงแม้ว่านิสิตจะพบกับสภาพแวดล้อมที่แตกต่างจากเดิม อีกทั้งไม่ว่านิสิตจะมีความฉลาดทางอารมณ์สูงกว่าปกติ ความฉลาดทางอารมณ์ปกติ หรือความฉลาดทางอารมณ์ต่ำกว่าปกติ นิสิตต้องก็พยายามปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งนิสิตสามารถบังคับ

ตนเองให้แสดงออกอย่างเหมาะสม รู้จักวิธีการควบคุมตนเอง การใช้กระบวนการควบคุมตนเองสามารถลดความวิตกกังวล มีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ทำให้นิสัยสามารถปรับตัวได้ดีในการอยู่ร่วมในสังคม ดังที่ โปดัสกา (บุญญรัตน์ ขจรพัฒน์วรกุล.2551 : 11 ; อ้างอิงจาก Poduska. 1980 : 418) กล่าวว่า การปรับตัวทางอารมณ์เป็นความสามารถในการแสดงออกทางอารมณ์ของบุคคลอันเกิดจากการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลนั้นสามารถแสดงออกทางอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับเหตุการณ์ยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ กมลรัตน์ หล้าสูงงษ์ (2524 :180) กล่าวว่า การปรับตัวทางอารมณ์เป็นกระบวนการที่บุคคลพยายามปรับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นแก่ตนเองไม่ให้เป็นด้านอารมณ์ ด้านบุคลิกภาพและด้านความต้องการเพื่อให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมจนเป็นสภาพการณ์ที่ตนสามารถทนอยู่ได้ในสังคมหรือสภาพแวดล้อมนั้นๆ ได้อย่างมีความสุข งานวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับณัฐพล แนวจำปา (2540 : 59) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า การปรับตัวของนักศึกษาด้านอารมณ์ มีการปรับตัวแตกต่างกัน

5. นิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยต่างกัน มีการปรับตัวโดยรวมด้านกลุ่มเพื่อนและด้านสภาพแวดล้อมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การใช้ชีวิตส่วนใหญ่ของนิสิตจะต้องอยู่ในสังคมกลุ่มเพื่อน ผลการวิจัยพบว่า นิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยน้อยมีการปรับตัวในระดับมาก โดยมีการปรับตัวมากกว่า นิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมากมีการปรับตัวในระดับปานกลาง ดังที่ วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์ (2545 : 32) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาการของลูกมาก การอบรมเลี้ยงดูเป็นปัจจัยที่สำคัญมากซึ่งจะส่งผลให้เขามีบุคลิกภาพที่ดี มีการปรับตัวต่อปัญหาต่างๆ ได้ดี ทำนองเดียวกับ เซเฟอร์ (อิธิฐาน อนุรักติพันธ์. 2546:32 ; อ้างอิงจาก ; Schaefer. 1959) กล่าวว่า พฤติกรรมที่แสดงออกขึ้นอยู่กับการอบรมเลี้ยงดูกับการปฏิบัติ ความเชื่อ ค่านิยมของพ่อแม่ซึ่งถ้าพ่อแม่ให้ความรักความอบอุ่นแต่ขณะเดียวกันก็ให้การปกป้องคุ้มครองมาก จัดการทุกสิ่งทุกอย่างทำให้ผู้เรียนไม่มีโอกาสเรียนรู้สิ่งต่างๆด้วยตนเองผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับ ชาติชาย หมั่นสมัคร (2542 : 131) ทำการศึกษาเรื่องการปรับตัวของนักศึกษาโครงการสมทบพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง พบว่าความสัมพันธ์ภาพระหว่างนักศึกษากับบิดามารดาที่ต่างกัน มีการปรับตัวแตกต่างกัน ส่วนด้านสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัย นิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยน้อยมีการปรับตัวได้ดีกว่านิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก นิสิตที่เข้ามาศึกษามีการพยายามที่จะปรับตัวเมื่อเจอกับสภาพแวดล้อมที่แตกต่างจากเดิม นิสิตมีอิสระ

ในการใช้ชีวิตมากขึ้น เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงจากสภาพบรรยากาศเดิมมาพบกับสิ่งใหม่ๆ ทำให้ นิสิตปรับตัวได้

อีกทั้งนิสิตที่มีสภาพบรรยากาศทางครอบครัวที่แตกต่างกัน ชีวิตความเป็นอยู่ที่ได้รับการ อบรมเลี้ยงดูไม่เหมือนกัน หรือการเลี้ยงดูด้วยวิธีการต่างๆ ย่อมมีอิทธิพลต่อสภาพจิตใจ และเมื่อ เจอกับสภาพแวดล้อมที่แตกต่างออกไปส่งผลให้นิสิตไม่มีความอดทน ไม่ต่อสู้ชีวิต เมื่อเกิดปัญหา เฉพาะหน้าก็ไม่สามารถที่จะแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง นิสิตไม่สามารถที่จะปรับตัวให้เข้า สภาพแวดล้อมใหม่ๆ ได้ ซึ่งสภาพแวดล้อมอาจจะส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ และนิสิตเกิดความ ท้อแท้ในการเรียนขาดแรงจูงใจในการเรียน ดังที่ มุสเสน (อริษฐาน อนุรักติพันธ์. 2546:32; อ้างอิง จาก Mussen.1963 : 193) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูในระยะต้นของชีวิตควรมีพื้นฐานของความรัก ความอบอุ่นเป็นสำคัญ และเมื่อโตขึ้นเขาจำเป็นที่จะต้องได้รับสิ่งแวดล้อมที่จะเสริมสร้าง พัฒนาการให้กว้างออกไป ดังนั้นสภาพแวดล้อมของผู้เรียน ทัศนคติของพ่อแม่ จึงมีอิทธิพลต่อ ผู้เรียนมาก และแอนเดอร์สัน (ราตรี พงษ์สุวรรณ. 2540:30 ; อ้างอิงจาก Anderson. 1970 : 135) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของบรรยากาศทางสังคมในชั้นเรียนที่มีต่อผู้เรียน กล่าวว่า ลักษณะของ บรรยากาศมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การปรับตัวความรู้สึกและพฤติกรรมของของผู้เรียน ซึ่ง สอดคล้องกับ อรอนงค์ สุวรรณกุล (2525) ทำการศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหลานที่ มีความบกพร่องทางการได้ยินด้านการศึกษาและการเลี้ยงดู พบว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบสนับสนุน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัว

ส่วนด้านการเรียน ด้านผู้สอนและด้านกิจกรรม ที่พบว่าการปรับตัวไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก การที่นิสิตได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยระดับต่างกัน เมื่อนิสิตได้เข้ามา อยู่ร่วมกัน ทำกิจกรรมต่างๆร่วมกัน เรียนห้องเดียวกัน อยู่ในสังคมเดียวกัน นิสิตจึงพยายามที่จะ ปรับตัวให้ได้ ประกอบกับเมื่อนิสิตได้รับการดูแลเอาใจใส่จากอาจารย์ผู้สอน เมื่อนิสิตมีปัญหา ในการเรียน โดยอาจารย์ผู้สอนจะคอยให้คำแนะนำแก่นิสิตในด้านต่างๆ เปรียบเสมือนผู้ปกครอง ดูแลลูกจะ ทำให้นิสิตมีความรู้สึกได้รับความรักความยุติธรรม เมื่อมีปัญหา นิสิตจึงกล้าที่จะซักถาม นอกจากนี้ในการเข้าร่วมกิจกรรม เมื่อนิสิตได้เลือกกิจกรรมที่ตนสนใจหรือมีความถนัด นิสิตก็จะมี ความมั่นใจในตนเอง มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ไม่ว่านิสิตจะได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบ ประชาธิปไตยที่ต่างกัน นิสิตก็สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ต่างๆได้ อย่างเหมาะสม และทำให้นิสิตสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังที่ อรพินทร ชูชม ; และอัจฉรา สุขารมณ (2532 : 58) กล่าวว่า การอบรมเลี้ยงดูนับว่ามีความสำคัญต่อการพัฒนาใน ทุกๆด้าน ฉะนั้นหากครอบครัวให้การอบรมเลี้ยงดูที่เหมาะสมแล้วจะส่งผลให้มีพัฒนาการที่ดี

มีการปรับตัวได้ดี ซึ่งไม่สอดคล้องกับ จุมจินต์ สลัดทุกซ์ (2543 : 64) ทำการศึกษาเรื่องตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตปริญญาตรีปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า นิสิตที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ต่างกันจะมีการปรับตัวที่ต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาเรื่องการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร 5 ด้าน คือ ด้านการเรียน ด้านผู้สอน ด้านกลุ่มเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อม และด้านกิจกรรม ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านการเรียน จากผลการศึกษาพบว่า นิสิตมีการปรับตัวอยู่ในระดับมาก เพื่อให้ นิสิตมีการปรับตัวด้านนี้ได้ดียิ่งขึ้น ควรให้นิสิตมีส่วนร่วมในการอภิปราย การตอบคำถามในชั้นเรียน และได้มีส่วนร่วมในการเรียน มีคำแนะนำทางด้านการเรียนหรือมีการจัดสอนเสริมเพื่อปูพื้นฐานกับนิสิตที่มีปัญหาด้านการเรียน มีแหล่งค้นคว้าหาความรู้ที่หลากหลาย และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ นิสิตที่มีปัญหาด้านการเรียนสามารถปรับตัวได้ดียิ่งขึ้น

2. ด้านผู้สอน จากผลการศึกษาพบว่า นิสิตมีการปรับตัวด้านผู้สอนอยู่ในระดับมาก เพื่อให้ นิสิตมีการปรับตัวด้านนี้ได้ดียิ่งขึ้น ผู้สอนควรมีความเป็นกันเอง สามารถให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาแก่นิสิต ควรมีการเพิ่มทักษะและวิธีการสอนที่ทันสมัย มีการใช้อุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา และนำความรู้และประสบการณ์ มาถ่ายทอดแก่ผู้เรียน อย่างมีคุณภาพ

3. ด้านกลุ่มเพื่อน จากผลการศึกษาพบว่า นิสิตมีการปรับตัวด้านกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับมาก เพื่อให้ นิสิตมีการปรับตัวด้านนี้ได้ดียิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยควรมีการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และส่งเสริมให้นิสิตสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างรุ่นพี่และรุ่นน้อง เพื่อสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ กิจกรรมที่ส่งเสริมการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี และการมีความสามัคคีนั้นเพื่อให้ นิสิตสามารถปรับตัวได้ดียิ่งขึ้น

4. ด้านสภาพแวดล้อม จากผลการศึกษาพบว่า นิสิตมีการปรับตัวด้านสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับมาก เพื่อให้ นิสิตมีการปรับตัวด้านนี้ได้ดียิ่งขึ้น ควรมีการตั้งกฎระเบียบด้านการใช้ห้องส่วนรวม เช่น การใช้ห้องสมุดที่ปราศจากเสียงรบกวน นอกจากนี้บรรยากาศในห้องเรียนก็มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จและทำให้นิสิตมีแรงจูงใจในการเรียน นิสิตสามารถปรับตัวได้ดียิ่งขึ้น

5. ด้านกิจกรรม จากผลการศึกษาพบว่า นิสิตมีการปรับตัวด้านกิจกรรมอยู่ในระดับมาก เพื่อให้บัณฑิตมีการปรับตัวด้านนี้ได้ดียิ่งขึ้น มหาวิทยาลัยควรจัดกิจกรรมที่มีความเหมาะสม มีความหลากหลาย และมีความน่าสนใจให้แก่บัณฑิต รวมทั้งให้บัณฑิตได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมและให้บัณฑิตได้รับประโยชน์จากการจัดกิจกรรมทั้งกิจกรรมด้านวิชาการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อให้บัณฑิตปรับตัวได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่มีผลต่อการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ในด้านอื่นๆ เช่น ตัวแปรด้านจิตลักษณะ สถานะทางเศรษฐกิจ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวในด้านการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยนเรศวรใน ส่วนกลางกับวิทยาเขต
3. ควรศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวของนิสิตที่ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อโดยระบบ รับตรง กับนิสิตที่ผ่านการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อโดยระบบ Admission

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2543). **อีคิว : ความฉลาดทางอารมณ์**. นนทบุรี : สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต.
- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. (2524). **สุขภาพจิตในโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กฤตินี ตรงสิทธิรักษ์. (2546). **การศึกษาปัญหาการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โกวิท พนมชัยสว่าง. (2539, พฤษภาคม-มิถุนายน). **วิทยาศาสตร์**. 50(3) : 186.
- กัณฑ์กนิษฐ เกษมพงษ์ทองดี. (2546). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดนนทบุรี**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กันยา สุวรรณแสง. (2535). **การพัฒนาบุคลิกภาพและการปรับตัว**. กรุงเทพฯ : รวมสาส์น.
- จรรยาพร กาญจนโชติ. (2536). **การปรับตัวและสุขภาพจิตของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ภาคใต้**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จุมจินต์ สลัดทุกข์. (2543). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ชวนพิศ ทองทวี. (2522). **จิตวิทยาการศึกษา**. ขอนแก่น : โรงพิมพ์ศิริภรณ์ออฟเซ็ท.
- ชาติชาย หมั่นสมัคร. (2542). **การปรับตัวของนักศึกษาโครงการสหทบพิเศษ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฐิระ ทองเหลือ. (2549,กรกฎาคม-สิงหาคม). **น้องใหม่กับการปรับตัว**. วารสารแม่ใจปริทัศน์. 7 (4) : 67-70.

- ณัฐพล แนวจำปา. (2540). **การปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม.(การอุดมศึกษา) กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ดวงแข วิทยาสุนทรวงศ์. (2541). **ผลของกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนีตรัง จังหวัดตรัง**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดรอุรรัตน์ ผลสวัสดิ์. (2544) **การปรับตัวและสุขภาพของนักศึกษาโครงการจัดการศึกษาสำหรับบุคลากรประจำการ (กศ.บป)สถาบันราชภัฏพระนคร** . ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (สุขศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ดรุณกร พูลเกียรติ. (2551,18 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย นิรมล สุวรรณโคตร ที่ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ดุขฎี กิตติโมรากุล. (2536 , กุมภาพันธ์). **การสอบเทียบอันเนื่องมาจากการแข่งขันการเร่งโต**. ก้าวไกล. 3(10) : 7.
- ทองหล่อ วงษ์อินทร์. (2523). **จิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูเพชรบุรี.
- ทองเรือน อมรัชกุล. (2525). **การบริหารกิจการนิสิต : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ**. เอกสารการนิเทศการศึกษา. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.
- เทอดศักดิ์ เดชคง. (2542). **ความฉลาดทางอารมณ์กับการศึกษายุคใหม่**. วารสารวิชาการ. 2(1) : 62.
- ธาราวดี อธิมาตรานนท์. (2548). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ของนักศึกษาพยาบาล คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล**. สารนิพนธ์ สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ธัญมาศ วงศ์สิงหรา. (2547). **การศึกษาการปรับตัวในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการในห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งในจังหวัดนครราชสีมา**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นิพนธ์ วรรณเวช. (2538). **สภาพแวดล้อมสถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงในทัศนคติของผู้บริหารอาจารย์และนักศึกษา**. ปรินูญานิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

- นิภา คำภาฑู. (2547). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวในการเรียนระดับไฮสคูลของนักเรียนเกรด 9 โรงเรียนนานาชาติเอกมัย เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร**. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นิภา นิธยานน. (2530). **การปรับตัวและบุคลิกภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โอ.เอส. พรินต์ติ้ง เฮ้าส์.
- . (2540). **การปรับตัวและบุคลิกภาพในจิตวิทยาเพื่อการศึกษาและชีวิต**. กรุงเทพฯ : โอเอ พรินต์ติ้งเฮ้าส์.
- นิภาพร อารีย์. (2548). **การปรับตัวและแรงจูงใจในการทำงานของพยาบาลจบใหม่โรงพยาบาลรามธิบดี**. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- นรากร เล็งเล็ก. (2551,18 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย นิรมล สุวรรณโคตร ที่ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บุญญรัตน์ ขจรพัฒน์วรกุล. (2551). **การศึกษาเปรียบเทียบการปรับตัวทางอารมณ์และการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและมีบทบาททางเพศต่างกันของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานครเขต 1**. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ปราณี รามสุตร. (2518). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : แสงรุ่งการพิมพ์.
- ปาริชาติ มุงคุณ. (2551,18 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย นิรมล สุวรรณโคตร ที่ มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- พรชูลี อาชวอำรุง. (2525). **นิสิตนักศึกษา : หลักการแนวปฏิบัติและปัญหา**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : พีระพัฒนา.
- พระมหามนตรี สามารถไทย. (2548). **การปรับตัวของพระนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในส่วนกลาง**. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ภาวิณี สุทธิพิเชษฐภักดิ์. (2545). **การปรับตัวต่อการปฏิบัติงานพยาบาลเพื่อเข้าสู่มาตรฐานระบบคุณภาพในโรงพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลวิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ กรุงเทพมหานคร**. ปรินูญานินพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.

- มนตรี สุขนุ้ม. (2551,18 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย นิรมล สุวรรณโคตรที่ มหาวิทยาลัย
นเรศวร.
- มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2553). **ประวัติมหาวิทยาลัย**. สืบค้นเมื่อ 6 พฤษภาคม 2552, จาก
www.nu.ac.th.
- มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2553). **พันธกิจมหาวิทยาลัย**. สืบค้นเมื่อ 6 พฤษภาคม 2552, จาก
www.nu.ac.th.
- มหาวิทยาลัยนเรศวร. (2553). **วัตถุประสงค์มหาวิทยาลัย**. สืบค้นเมื่อ 6 พฤษภาคม 2552,
จาก www.nu.ac.th.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2542). **แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 8
(พ.ศ.2540-2544) : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. กรุงเทพฯ : กองแผนงาน
สำนักงานอธิการบดี ฝ่ายแผนและพัฒนา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มัลลิกา ต้นธีระพงศ์. (2551,18 กรกฎาคม). สัมภาษณ์โดย นิรมล สุวรรณโคตรที่
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ราตรี พงษ์สุวรรณ. (2540). **การศึกษาปัญหาการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษา
ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยรามคำแหง**. ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว)
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- รังสรรค์ วัฒนนะ. (2547). **อนุทินของการเป็นมหาวิทยาลัยนเรศวร**. วิทยาลัยวิชาการศึกษา
พิษณุโลก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตพิษณุโลก มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- วรรณิ์ ลิ้มอักษร. (2544-2545, ตุลาคม-มีนาคม). **ชีวิตนิสิต/นักศึกษาในมหาวิทยาลัย**.
วารสารปาริชาติ. 14(2) : 31.
- วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์. (2545). **จิตวิทยาการปรับตัว**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- วารินทร์ สายโอบเอื้อ. (2522). **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและ
การแนะแนว วิทยาลัยครูพระนคร.
- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. (2530). **รายงานการวิจัยเรื่องนิสิต นักศึกษาใน
สถาบันอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- (2537, ตุลาคม-ธันวาคม). **การพัฒนานิสิตนักศึกษาท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง**.
ครุศาสตร์. 13(2) : 1-13.

ศิริชัย กาญจนวาสี และคณะ. (2537). **การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย.**

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศุภลักษณ์ เงินบำรุง. (2546). **ปัจจัยบางประการที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษา**

พยาบาลมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยา

พัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

ศุภวดี บุญญวงค์. (2539). **การแก้ปัญหาการปรับตัวของนิสิตในหอพักด้วยการให้**

คำปรึกษารายกลุ่ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ศุภวัฒน์ เอ็มไอช. (2539). **หลักการสอน.** จันทบุรี : สถาบันราชภัฏรำไพพรรณี.

สมชาย รัตนกุล. (2526). **จิตวิทยาวัยรุ่น.** พิษณุโลก : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยา

การศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

สาทร ใจตรง. (2548). **การศึกษาการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนวัยรุ่น.** ปรินญาณีพนธ์

กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร.

สุกัญญา ตันตระบัณฑิตย์. (2548). **การศึกษาการปรับตัวของนักศึกษาปริญญาตรี**

ชั้นปีที่ 1 ศูนย์กลางสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม.

(การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

สุภาพร นนธิ. (2547). **ปัญหาการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.**

ปรินญาณีพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

สุภาณี เจียมศักดิ์. (2543). **พฤติกรรมปรับตัวในการศึกษาของนิสิตวิชาเอกพลศึกษา**

ระดับปริญญาตรี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปรินญาณีพนธ์

กศ.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

สุมาลี สุวรรณภักดี. (2541). **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล**

วิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. ปรินญาณีพนธ์

กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ถ่ายเอกสาร.

- สุรพงษ์ ชูเดช และ วิภาวี เขียววรรณ. (2545, กรกฎาคม-กันยายน). **ตัวแปรในการทำนาย สุขภาพจิตและการปรับตัวของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี**. วารสารวิจัยและพัฒนา มจร. 25(3) : 215.
- สุวิทย์ เจริญผล. (2547). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับการปรับตัวทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตติยสถานบันราชภัฏในเขตกรุงเทพมหานคร**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- โสภาวดี บุญยฤทธิกิจ. (2546). **ภาวะสุขภาพจิตและการปรับตัวของนิสิตปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. (2537). **มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์และบุญเรียง ขจรศิลป์. (2531). **รายงานการวิจัยเรื่อง การใช้และความคิดเห็นต่อการประเมินการสอนของผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ : โครงการวิจัยทุนอุดหนุนวิจัย มก. ประจำปี 2529.
- สำรววย ประไพศรี. (2544). **ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวด้านการเรียนในระบบ ไตรภาคของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี จังหวัดนครราชสีมา**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อดิศร พงษ์ศรี. (2546). **การใช้ชีวิตภายในมหาวิทยาลัยของนิสิตปริญญาตรี คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การอุดมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อธิษฐาน อนรรักดิพันธ์. (2546). **การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูกับมารยาทไทยของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียน**. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อนุสรณ์ ภูมิสำนันท์. (2551,18 กรกฎาคม). **สัมภาษณ์โดย นิรมล สุวรรณโคตร ที่มหาวิทยาลัยนเรศวร**.

- อมรรัตน์ หอมชื่น. (2548). เรื่อง **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการปรับตัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนบริหารธุรกิจและพาณิชย์การ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร.** สารนิพนธ์ จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรพินทร์ ชูชม และอัจฉรา สุขารมณ. (2532). **รายงานการวิจัยเรื่อง องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการปรับตัวของนักเรียนวัยรุ่น.** กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อรพัญญ์ ประสิทธิ์รัตน์. (2533). **รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพแวดล้อมทางการเรียนของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อรอนงค์ สุวรรณกุล. (2544). **รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อบุตรหลานที่มีความบกพร่องทางการได้ยินด้านการศึกษาและการเลี้ยงดู.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาพิเศษ วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- Cronbach, Lee J. (1984). *Essentials of Psychological Test.* 3rd ed. New York : Harper and Row.
- Ferguson, George A. (1981). *Statistical Analysis in Psychology and Education.* 5th ed. New York: Mc Graw-Hill.
- Gronlund, Norman E. (1959). *Society in the Classroom.* New York : Harper
- Roy, Mayer. (1976). *Applying Behavior-Analysis Procedures with Children and Youth.* New York : Holt, Rinehart.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย เรื่อง

การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร

.....

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามวัดความฉลาดทางอารมณ์
 - ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย
 - ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรีปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร
3. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากนิสิต กรุณาตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นหรือตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้

นางสาวนิรมล สุวรรณโคตร
นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		จริง มาก	ค่อนข้าง จริง	จริง บางครั้ง	ไม่จริง
11	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณอื่นชอบเรียกร้องความสนใจมากเกินไป				
12	แม้จะมีภาระที่ต้องทำ ข้าพเจ้าก็ยินดีรับฟังความทุกข์ของ ผู้อื่นที่ต้องการความช่วยเหลือ				
13	เป็นเรื่องธรรมดาที่จะเอาเปรียบผู้อื่นเมื่อมีโอกาส				
14	ข้าพเจ้าเห็นคุณค่าในน้ำใจที่ผู้อื่นมีต่อข้าพเจ้า				
15	เมื่อทำผิด ข้าพเจ้าสามารถกล่าวคำ “ขอโทษ” ผู้อื่นได้				
16	ข้าพเจ้ายอมรับข้อผิดพลาดของผู้อื่นได้ยาก				
17	ถึงแม้จะต้องเสียประโยชน์ส่วนตัวไปบ้าง ข้าพเจ้าก็ยินดีที่ จะทำเพื่อส่วนรวม				
18	ข้าพเจ้ารู้สึกลำบากใจในการทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งเพื่อผู้อื่น				
19	ข้าพเจ้าไม่รู้ว่าข้าพเจ้าเก่งเรื่องอะไร				
20	แม้จะเป็นงานยาก ข้าพเจ้าก็มั่นใจว่าสามารถทำได้				
21	เมื่อทำสิ่งใดไม่สำเร็จ ข้าพเจ้ารู้สึกหมดกำลังใจ				
22	ข้าพเจ้ารู้สึกมีคุณค่าเมื่อได้ทำสิ่งต่างๆ อย่างเต็ม ความสามารถ				
23	เมื่อต้องเผชิญกับอุปสรรคและความผิดหวัง ข้าพเจ้าไม่ ยอมแพ้				
24	เมื่อเริ่มทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด ข้าพเจ้ามักทำต่อไปไม่สำเร็จ				
25	ข้าพเจ้าพยายามหาสาเหตุที่แท้จริงของปัญหาโดยไม่คิด เอาเองตามใจชอบ				
26	บ่อยครั้งที่ข้าพเจ้าไม่รู้ว่าอะไรทำให้ข้าพเจ้าไม่มีความสุข				
27	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการตัดสินใจแก้ปัญหาเป็นเรื่องยากสำหรับ ข้าพเจ้า				

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		จริง มาก	ค่อนข้าง จริง	จริง บางครั้ง	ไม่จริง
28	เมื่อต้องทำอะไรหลายอย่างในเวลาเดียวกัน ข้าพเจ้า ตัดสินใจได้ว่าจะทำอะไรก่อนหลัง				
29	ข้าพเจ้าลำบากใจเมื่อต้องอยู่กับคนแปลกหน้าหรือคนที่ไม่ คุ้นเคย				
30	ข้าพเจ้าทำไม่ได้เมื่อต้องอยู่ในสังคมที่มีกฎระเบียบขัดกับ ความเคยชินของข้าพเจ้า				
31	ข้าพเจ้าทำความรู้จักผู้อื่นได้ง่าย				
32	ข้าพเจ้ามีเพื่อนสนิทหลายคนที่คบกันมานาน				
33	ข้าพเจ้าไม่กล้าบอกความต้องการของข้าพเจ้าให้ผู้อื่นรู้				
34	ข้าพเจ้าทำในสิ่งที่ต้องการโดยไม่ให้ผู้อื่นเดือดร้อน				
35	เป็นการยากสำหรับข้าพเจ้าที่จะโต้แย้งกับผู้อื่นแม้จะมี เหตุผลเพียงพอ				
36	เมื่อไม่เห็นด้วยกับผู้อื่น ข้าพเจ้าสามารถอธิบายเหตุผลที่ เขายอมรับได้				
37	ข้าพเจ้ารู้สึกดีต่อกว่าผู้อื่น				
38	ข้าพเจ้าทำหน้าที่ได้ดี ไม่ว่าจะอยู่ในบทบาทใด				
39	ข้าพเจ้าสามารถทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ดีที่สุด				
40	ข้าพเจ้าไม่มั่นใจในการทำงานที่ยากลำบาก				
41	แม้สถานการณ์จะเลวร้าย ข้าพเจ้าก็มีความหวังว่าจะดีขึ้น				
42	ทุกปัญหามักมีทางออกเสมอ				
43	เมื่อมีเรื่องที่ทำให้เครียดข้าพเจ้ามักปรับเปลี่ยนให้เป็นเรื่อง ผ่อนคลายหรือสนุกสนานได้				
44	ข้าพเจ้าสนุกสนานทุกครั้งกับกิจกรรมในวันสุดสัปดาห์และ วันหยุดพักผ่อน				

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น			
		จริง มาก	ค่อนข้าง จริง	จริง บางครั้ง	ไม่จริง
45	ข้าพเจ้ารู้สึกไม่พอใจที่ผู้อื่นได้รับสิ่งดี ๆ มากกว่าฉัน				
46	ข้าพเจ้าพอใจกับสิ่งที่ข้าพเจ้าเป็นอยู่				
47	ข้าพเจ้าไม่รู้ว่าอะไรจะทำ เมื่อรู้สึกเบื่อหน่าย				
48	เมื่อว่างเว้นจากภาระหน้าที่ ข้าพเจ้าจะทำในสิ่งที่ฉันชอบ				
49	เมื่อรู้สึกลำบากใจ ข้าพเจ้ามีวิธีผ่อนคลายอารมณ์ได้				
50	ฉันสามารถผ่อนคลายตนเองได้ แม้จะเหน็ดเหนื่อยจาก ภาระหน้าที่				
51	ข้าพเจ้าไม่สามารถทำใจเป็นสุขได้จนกว่าจะได้ทุกสิ่ง ที่ต้องการ				
52	ข้าพเจ้ามักทุกข์ร้อนกับเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่เกิดขึ้นเสมอ				

ตอนที่ 3 แบบสอบถามวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับพฤติกรรม/การปฏิบัติจริงของนิสิต และ/หรือได้รับการปฏิบัติจริงจากผู้ปกครอง

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของ ผู้ปกครอง/ปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1	ผู้ปกครองมักให้โอกาสข้าพเจ้าตัดสินใจด้วยตนเอง เสมอ					
2	ผู้ปกครองให้อิสระข้าพเจ้าในการเลือกทำสิ่งต่าง ๆ โดยท่านเพียงคอยให้คำแนะนำถึงความเหมาะสม					
3	ผู้ปกครองสอนให้ข้าพเจ้ารู้จักการใช้เหตุผล					
4	เมื่อมีปัญหาผู้ปกครองจะให้คำปรึกษาแก่ข้าพเจ้าได้ดี					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับพฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของ ผู้ปกครอง/ปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
5	ผู้ปกครองจะมอบหมายงานบ้านให้ข้าพเจ้าได้ รับผิดชอบอย่างเหมาะสม					
6	ผู้ปกครองจะรับรู้และคอยให้คำปรึกษาข้าพเจ้า เกี่ยวกับการคบเพื่อนต่างเพศ					
7	ผู้ปกครองให้อิสระข้าพเจ้าในการเลือกสาขาการเรียน ด้วยตนเอง					
8	เมื่อครอบครัวมีปัญหา ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการ แก้ปัญหาต่างๆด้วย					
9	ข้าพเจ้า ได้รับการปฏิบัติจากผู้ปกครองด้วยความ ยุติธรรม					

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการปรับตัวของนิสิต

คำชี้แจง ให้นักิตอ่านข้อความแล้วโปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับระดับพฤติกรรม/การปฏิบัติจริงของนิสิต

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น/ปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
1	ขณะเรียนข้าพเจ้าตั้งใจฟังอาจารย์สอน					
2	ข้าพเจ้าทบทวนบทเรียนเสมอๆ					
3	ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการอภิปรายในขณะที่เรียน					
4	ข้าพเจ้าเข้าชั้นเรียนตรงตามกำหนดเวลา					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น/ปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
5	ข้าพเจ้าสามารถทำงานที่อาจารย์มอบหมายให้เสร็จทันเวลาได้					
6	ข้าพเจ้ามีการเตรียมตัวก่อนการเข้าเรียน					
7	ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียน					
8	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายได้ทันกำหนด					
9	ข้าพเจ้ามักเตรียมตัวกับการสอบในแต่ละครั้ง					
10	เมื่อมีข้อสงสัยข้าพเจ้าจะซักถามอาจารย์ทันทีที่มีโอกาส					
11	ถึงแม้จะว่างนอนข้าพเจ้าก็ตั้งใจฟังอาจารย์บรรยาย					
12	ข้าพเจ้าจะตรวจความเรียบร้อยของงานที่ได้รับมอบหมายก่อนส่งอาจารย์					
13	ข้าพเจ้ามีความสนิทสนมกับอาจารย์ผู้สอน					
14	ข้าพเจ้าไม่รู้สึกโกรธเมื่ออาจารย์ดักเตือน					
15	ข้าพเจ้ายอมรับและปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกันกับอาจารย์					
16	ข้าพเจ้าแสดงความเคารพและทักทายเมื่อพบอาจารย์					
17	ข้าพเจ้าเต็มใจปรับปรุงแก้ไขเรื่องต่าง ๆ ตามคำแนะนำของอาจารย์ผู้สอน					
18	ข้าพเจ้าจะขอคำแนะนำทั้งเรื่องการเรียนและเรื่องส่วนตัวจากอาจารย์ผู้สอน					
19	ข้าพเจ้าทำกิจกรรมและงานตามที่อาจารย์มอบหมาย					
20	ข้าพเจ้ารู้สึกกระตือรือร้นเมื่ออาจารย์ซักถาม					
21	ข้าพเจ้าเข้าใจในสิ่งที่อาจารย์บรรยายได้ดี					
22	ข้าพเจ้าไม่พูดคุยกับเพื่อนในขณะที่อาจารย์กำลังบรรยาย					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น/ปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
23	ข้าพเจ้ารู้สึกดีเมื่อได้อยู่กับเพื่อน					
24	ข้าพเจ้ารู้สึกยินดีเมื่อทำความรู้จักเพื่อนใหม่					
25	เมื่อเพื่อน ๆ มีความทุกข์ข้าพเจ้าจะพูดปลอบใจเพื่อน					
26	ข้าพเจ้ามักแสดงความคิดเห็นร่วมกับเพื่อนเมื่อได้รับมอบหมายให้ทำงานกลุ่ม					
27	ข้าพเจ้าเต็มใจที่จะให้ความร่วมมือกับเพื่อนในการทำงาน					
28	ข้าพเจ้าให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มใจเมื่อเพื่อนมีปัญหา					
29	ข้าพเจ้ามีความมั่นใจในการเป็นผู้นำกลุ่ม					
30	ข้าพเจ้ายอมรับและรับฟังความคิดเห็นของเพื่อนเมื่อทำงานร่วมกัน					
31	เมื่อเพื่อนมีปัญหาข้าพเจ้าคอยให้กำลังใจเพื่อน					
32	ข้าพเจ้ามักมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มกับเพื่อน ๆ					
33	ข้าพเจ้ารู้สึกสบายใจเมื่อได้พูดคุยและอยู่ใกล้เพื่อน ๆ					
34	ข้าพเจ้าสามารถพูดคุยและเข้ากับเพื่อนได้ทุกคน					
35	หากเพื่อนในกลุ่มทำงานที่ได้รับมอบหมายไม่เสร็จข้าพเจ้าจะพยายามช่วยเหลือจนเสร็จได้ทันเวลา					
36	ข้าพเจ้ามีความกระตือรือร้นในการเรียนเพราะบรรยากาศในห้องเรียนน่าเรียน					
37	ถึงแม้สถานที่นั่งพักผ่อนในมหาวิทยาลัย จะมีไม่พอเพียงแต่ก็ไม่เป็นอุปสรรคแก่ข้าพเจ้า					
38	ถึงแม้เพื่อน ๆ จะคุยกันขณะอาจารย์สอนข้าพเจ้าก็ยังมีสมาธิในการเรียน					

ข้อ ที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น/ปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด
39	ถึงแม้ห้องเรียนคับแคบ แต่ก็ไม่เป็นอุปสรรคในการเรียนของข้าพเจ้า					
40	ถึงแม้หอสมุดมีเสียงดังรบกวนแต่ข้าพเจ้าก็มีสมาธิในการอ่านหนังสือหรือทำงาน					
41	ถึงแม้อาคารเรียนอยู่ไกลข้าพเจ้าจะใช้เวลาในการเดินทางล่วงหน้าก่อนถึงชั่วโมงเรียน					
42	ถึงแม้ห้องน้ำจะมีผู้ใช้เยอะแต่ข้าพเจ้าสามารถรอได้					
43	ถึงแม้ห้องเรียนมีอุณหภูมิที่เย็นแต่ข้าพเจ้าก็มีสมาธิในการเรียน					
44	ข้าพเจ้าสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของทางมหาวิทยาลัย					
45	ข้าพเจ้าสามารถแบ่งเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างเหมาะสม					
46	ข้าพเจ้าเข้าร่วมกิจกรรมเพราะเข้าใจและเห็นประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม					
47	ข้าพเจ้าแสดงความสามารถเต็มที่ในการเข้าร่วมกิจกรรม					
48	ข้าพเจ้าร่วมกิจกรรมด้วยความสมัครใจ					
49	ข้าพเจ้ามักเข้าร่วมกิจกรรมเพราะทำให้ได้เพื่อนใหม่ๆ มากขึ้น					
50	ข้าพเจ้ามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่					
51	ข้าพเจ้ารู้จักการเป็นผู้ตามและผู้นำที่ดีในการร่วมกิจกรรม					
52	ข้าพเจ้าใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของทางมหาวิทยาลัย					

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญและจดหมายขอความอนุเคราะห์เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์วรรณ กิตติพร
อาจารย์ประจำสาขาวิชาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร
2. อาจารย์ ดร.สุวพร ตั้งสมรพงษ์
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ ดร.จารุวรรณ สกุลคู
อาจารย์ประจำสาขาวิชาการอุดมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ที่ ศธ 0519.12/3๖12

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖๖ เมษายน 2552

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.ทิพยวรรณ กิตติพร

เนื่องด้วย นางสาวนิรมล สุวรรณโคตร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานิพนธ์ เรื่อง “การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนามรงค์ และ รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปฏิญานิพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบสอบถามการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวนิรมล สุวรรณโคตร และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-2976-608, 086-0623-100

ภาคผนวก ค

จดหมายขอความอนุเคราะห์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ 0519.12/3314

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๑๑ เมษายน 2552

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน อธิการบดีมหาวิทยาลัยนเรศวร

เนื่องด้วย นางสาวนิรมล สุวรรณโคตร นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง “การปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา วัฒนามรงค์ และ รองศาสตราจารย์ นิภา ศรีไพโรจน์ เป็นคณะกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ นิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ทุกสาขาวิชา จำนวน 340 คน ตอบแบบสอบถามการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร ในระหว่างเดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม 2552

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวนิรมล สุวรรณโคตร ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 02-664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 02-2976-608, 086-0623-100

ภาคผนวก ง

ค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับและค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ

1. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.87
2. ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อของแบบสอบถามการปรับตัวของนิสิตระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนเรศวร

ตาราง 21 ค่าอำนาจจำแนก(r) ของแบบสอบถามการปรับตัวของนิสิต

ด้าน	ข้อที่	r
ด้านการเรียน	1	0.492
	2	0.545
	3	0.593
	4	0.615
	5	0.738
	6	0.602
	7	0.364
	8	0.546
	9	0.371
	10	0.392
	11	0.690
	12	0.517
ด้านผู้สอน	13	0.472
	14	0.571
	15	0.646
	16	0.448
	17	0.588
	18	0.610
	19	0.605
	20	0.690

ตาราง 20 (ต่อ)

ด้าน	ข้อที่	r
ด้านผู้สอน	21	0.565
	22	0.367
ด้านกลุ่มเพื่อน	23	0.304
	24	0.363
	25	0.383
	26	0.690
	27	0.659
	28	0.301
	29	0.251
	30	0.500
	31	0.496
	32	0.775
	33	0.703
	34	0.620
	35	0.385
ด้านสภาพแวดล้อม	36	0.722
	37	0.753
	38	0.680
	39	0.731
	40	0.594
	41	0.651
	42	0.300
	43	0.540

ตาราง 20 (ต่อ)

ด้าน	ข้อที่	r
ด้านกิจกรรม	44	0.400
	45	0.499
	46	0.633
	47	0.446
	48	0.512
	49	0.718
	50	0.633
	51	0.642
	52	0.484

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวนิรมล สุวรรณโคตร
วันเดือนปีเกิด	วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ.2526
สถานที่เกิด	อำเภอนาดัว จังหวัดเลย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	38/323 หมู่ 2 ซอยครูเพี้ยน ถนนสุขาภิบาล 5 แขวงท่าแร้ง เขตบางเขน กรุงเทพฯ 10220
สถานที่ทำงานในปัจจุบัน	โรงเรียนวัดประจักษ์ราษฏร์บำรุง สำนักงานเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2545	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก วิทยาลัยนาฏศิลป์ จังหวัดกาฬสินธุ์
พ.ศ.2549	กศ.บ.(ดุริยางคศาสตร์ไทย) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ.2553	กศ.ม.(การอุดมศึกษา) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ